

Upravništvo: Ljubljana, Dalmijeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126*
Inseratni oddelek: Ljubljana, Sečenburgova ul. 6. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2456.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. dek. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180, Wien št. 106.241.

Izbeha vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Volilci!

V 225 slovenskih občinah si boste danes izvolili nova občinska zastopstva. Storitve povsod svoje dolžnost! Volite tako, kakor vam narekuje vest in prepričanje. Volite tako, da bodo upravljali naše občine pošteno in značajni ljudje, neodvisni in pogumni možje, ki bodo vedno imeli pred očmi le korist občanov in cele občine.

Volilci! Zakon jamči vsem volilno svobodo. Zato se ne dajte od nikogar begati in nikomur ne nasedajte. Volite po svojem srcu in svoji pameti!

Švicarski zgled

V začetku tega tedna so se mesta in vasi švicarske republike odele v slavnostno obleko. Z vsake hiše je plapolajala državna zastava, iz visokih stolpov prastarih evangelijskih in katoliških cerkva pa so naznanjali zvonovi, da se je dogodilo nekaj, kar je spontano izzvalo vseobčo narodno radost in improviziralo narodni praznik prvega reda.

Kaj se je zgodilo, da je Švica v času razvrednotenja svoje visoke in ugledne valute na tako izreden način pokazala svoje veselje in zadovoljstvo?

Zvezni svet, kakor se imenuje švicarska vlada, je spomladi spričo negotovega političnega položaja sklenil ojačati švicarsko narodno vojsko in je v ta namen določil proračunski znesek 235 milijonov frankov, po takratnem kursu tri milijarde dinarjev. Ogronna vsota je zaskrbelo švicarske javne delavce, zato so šli na delo z vso previdnostjo. Za prvi obrok so določili znesek 80 milijonov frankov in sklenili ta znesek pridobiti z razpisom notranjega posojila. Niso storili tega brez pomislekov, ker je šlo za veliko žrtev ljudstva: obrestovanje za posojilo je bilo določeno pod običajno obrestno mero in že to se je zdelo slabo pripravilo ne glede na gospodarsko krizo. Vlada je bila mnenja, da za sedaj ne sme naložiti ljudstvu večjega bremena od 80 milijonov, kar bi bil prvi obrok za kritje gornjega zneska 235 milijonov frankov.

Trije tedni podpisovanja pa so dali rezultat, ki ni zadivil samo švicarske vlade same, marveč je skoro edinstven primer v zgodovini notranjih posojil raznih dob in raznih držav. Švicarsko ljudstvo je namreč podpisalo ne samo 80 razpisanih milijonov, tudi ne samo 235 proračunskih milijonov, marveč kar 330 milijonov in je s tem prekoračilo štirikrat razpis sam, obrambni proračun pa tudi skoro za 100 milijonov frankov. To so gole številke, ki jih je objavil švicarski zvezni predsednik, toda te številke govore cele knjige o domoljubju treh narodov Švice, o njih ljubezni do države in o visokem čutu solidarnosti Nemcev, Francozov in Italijanov, ki tvorijo prebivalstvo te republike.

Švica se res lahko imenuje vzgledna država. Tudi v naših notranje-političnih borbah se je često navajala kot primer za srečno in sporazumno sožitje treh narodov v federativni državi. Toda dejstvo, da se je prebivalstvo Švice na tako manifestanten način odzvalo pozivu svoje vlade, ne govori za edinozveličavnost upravno-politične oblike, marveč za visoko moralno silo domoljubja, ki mora biti imanentno vsakemu razvitemu, zrelemu in zavednemu narodu, ne glede na njegovo državno obliko. Ta je pri notranje tako strnjemem narodu, kakršen je švicarski, vprašanje več ali manj nebitnega pomena, v prvi vrsti vprašanje praktične esmotnosti. Vse švicarsko prebivalstvo preveva odločno, izven vsake debate stoječa volja, da hoče živeti skupaj, da hoče navezati svojo usodo drug na drugega in braniti svojo državnost proti vsakomur za vsako ceno. Ta volja je bila ona, ki je v današnjih kritičnih časih, ko noben narod ni absolutno varen pred napadom, rodila tako presenetljivo manifestacijo ljubezni do domovine in zaupanja vanjo.

Ministrstvo

za oboroževanje v Angliji

London, 24. oktobra. o. »Daily Express« poroča, da je angleška vlada sklenila osnovati posebno ministrstvo, ki bo imelo skoro diktatorska pooblastila. Naloga tega ministrstva bo organizacija oskrbe vojske, nadzorstvo nad oboroževanjem Nemčije in organizacija dobave surovin za vojne potrebe Anglije. Novo ministrstvo se bo imenovalo ministrstvo za oboroževanje ter bo urejeno po vzorcu ministrstva za municijo, ki je obstojalo v Angliji med svetovno vojno.

Badoglio pri papežu

Rim, 24. oktobra. b. Včeraj opoldne je papež sprejel v privatni avdienci zmagovalca v abesinski vojni maršala Badoglija.

IZVOLITEV STALNIH ODBOROV V SENATU IN SKUPŠČINI

S kraljevim ukazom je bilo včeraj otvorjeno novo redno zasedanje narodnega predstavništva — Obe zbornici sta imeli po dve seji

Beograd, 24. oktobra. p. Danes sta imela senat in Narodna skupščina po dve seji, na katerih je bilo otvorjeno novo redno zasedanje narodnega predstavništva ter izvoljeni stalni odbori obeh domov.

Prva seja senata se je pričela dopoldne ob 11. pod vodstvom predsednika dr. Zelimira Mažuranića. Od vlade so bili na tej seji prisotni ministrski predsednik dr. Stojadinović ter ministri dr. Korošec dr. Spaho, dr. Subotić, Letica, general Marić in dr. Behmen. Takoj po otvoritvi se je tajnik dr. Kotur prečital zapisnik seje z dne 20. t. m. Zapisnik je bil brez spremembe sprejet, nakar je senat izkazal poslednjo čast umrlemu tovarišu senatorju Jovanu Stankoviću. Dr. Mažuranić se je v lepih besedah spomnil pokojnega senatorja, ki ga je smrt doletela baš, ko je opravljal svojo senatorsko dolžnost, ki jo je vselej izvrševal zvesto in udano z najboljšim namenom, da bi koristil interesom naroda, kralja in njegovega visokega doma. Ves senat je presunila njegova nepričakovana smrt. Senatorji, ki so stojali poslušali govor predsednika, so se pokojnemu oddolžili s »Slava« vzkliki.

Nato je ministrski predsednik dr. Stojadinović prečital ukaz o otvoritvi sej senata. Tudi ta ukaz so senatorji poslušali stoji in so vsakokrat, ko je bil v njem imenovan kralj, priredili vladarju velike manifestacije. Dnevni red dopoldanske seje je bil s tem izčrpan in seja zaključena.

Predlog novega zakona o tisku

Popoldnaska seja se je pričela ob 18.20, vodil pa jo je podpredsednik Milan Simonović. Po odobritvi zapisnika so senatorji dr. Albert Kramer in tovariši predložili predsedstvu senata načrt zakona o tisku, ki ga je sestavil klub senatorjev JNS. Senator dr. Kramer je utemeljeval nujnost predloga z govornim ki so ga navzoči senatorji JNS ponovno prekinjali z viharim pritjevanjem in odobravanjem. Minister dr. Korošec je nujnost predloga odklonil z izjavo, da vlada uvideva potrebo novega zakona o tisku, vendar pa ga bo izvedla sama s svojimi prijatelji in si očuvala iniciativo v tem pogledu. Nujnost je bila nato z večino glasov odklonjena.

Izvolitev stalnih odborov

Senat je prešel na naslednjo točko dnevnega reda in si izvolil svoje stalne, po poslovniku predpisane odbore. V smislu včeraj doseženega sporazuma je bila povsod vložena le po ena kandidatna lista. Najprej je bil izvoljen verifikacijski odbor.

Seja narodne skupščine

Beograd, 24. oktobra. p. Narodna skupščina se je sestala danes dopoldne ob 9.25 pod predsedstvom Stevana Čirića. Prisotni so bili vsi v Beogradu navzoči člani kraljevine. Ko je tajnik dr. Damić prečital zapisnik, ki je bil brez pripomb sprejet, je predsednik vlade dr. Stojadinović sporočil ukaz o otvoritvi novega rednega zasedanja narodnega predstavništva. Narodni poslanci so stojali poslušali ukaz in priredili vladarju viharne ovacije. Predsednik Čirić je pri tem predlagal, da se seja prekine in narodna skupščina ponovno sestane že dopoldne ob 10. zaradi izvolitve svojih stalnih odborov. Predlog je bil sprejet in seja zaključena.

Predloženi zakonski načrti

Ze nekaj minut po 10. uri se je skupščina spet sestala. Zapisnik jutranje seje je

bil tako sprejet in nato je bilo skupščini sporočeno, da je predsednik vlade predložil v obdobju protokol o izmenjavi notmeđ držav in Nemčijo glede sporazuma, ki je bil sklenjen februarja preteklega leta v Monakovem v zvezi s trgovinsko pogodbo med obema državama, nadalje predlog za odobritev konvencije o eksploataciji vlačilnih naprav za ladje v železnih vratih na Dunavu, ki je bila sklenjena med našo državo in mednarodno durnavsko komisijo. Notranji minister je predložil narodni skupščini zakon o spremembi imen srezov Veliki Beckerek in Nova Kaniža, kmetijski minister zakon o ribolovu v sladkih vodah, dr. Janjić in tovariši zakon v izpolnitvi § 85 občinskega zakona, finančni minister zaključne račune za proračunsko leto 1915—1916, posl. Rudolf Plesković pa nujen načrt zakona o

ustanovitvi fonda za sanacijo Bratovskih skladnic. O nujnosti bi se moral na seji takoj izraziti minister za šume in rudnike, ki pa ni bil prisoten zaradi česar se je razprava odgodila do druge seje.

Konstituiranje odborov

Takoj po seji senata so se novi senatorski stalni odbori sestali in konstituirali. V finančnem odboru je senator dr. Albert Kramer v imenu vseh članov odbora, ki zastopajo v njem klub senatorjev JNS, odklonil vsako funkcijo v predsedstvu. Enako so storili zastopniki kluba JNS tudi v ostalih odborih. Predsedniki posameznih odborov so v finančnem odboru dr. Stanko Švrlljuga, v verifikacijskem Vidović, v imunitetnem dr. Šilović v upravnem Drago Djordjević, v odboru za prošnje in pritožbe pa Ivan Hribar.

Klub senatorjev JNS

Beograd, 24. oktobra. p. Po seji senata se je takoj sestel tudi klub senatorjev JNS. Na tej seji je bil izvoljen mesto umrlega častnega podpredsednika kluba pokojnega Joce Stankovića za novega častnega podpredsednika senator Momčilo Ivković. Izvoljen je bil tudi poseben odbor pod vodstvom bivšega predsednika senata dr. Ljubomira Tomašića, ki bo sestavil in predložil senatu predlog zakona o zborovanjih in društvih. Končno je klub odobril celo vrsto interpelacij, ki jih bodo poedini senatorji prihodnji teden vložili. Sklenjeno je bilo, da se ima vložiti poleg drugih tudi izčrpana interpelacija o Sokolstvu.

Načrt kluba JNS za novi zakon o tisku

Beograd, 24. oktobra. p. Klub senatorjev JNS je imel danes dopoldne ob 10. svojo sejo pod vodstvom predsednika Dake Popovića. Ob tej priliki je klub odobril načrt novega zakona o tisku, ki so mu ga predložili senator dr. Albert Kramer in tovariši. Vsi člani kluba so podpisali predloženi zakonski predlog, nakar je bil preko predsedstva senata poslan kraljevski vladi.

bil tako sprejet in nato je bilo skupščini sporočeno, da je predsednik vlade predložil v obdobju protokol o izmenjavi notmeđ držav in Nemčijo glede sporazuma, ki je bil sklenjen februarja preteklega leta v Monakovem v zvezi s trgovinsko pogodbo med obema državama, nadalje predlog za odobritev konvencije o eksploataciji vlačilnih naprav za ladje v železnih vratih na Dunavu, ki je bila sklenjena med našo državo in mednarodno durnavsko komisijo. Notranji minister je predložil narodni skupščini zakon o spremembi imen srezov Veliki Beckerek in Nova Kaniža, kmetijski minister zakon o ribolovu v sladkih vodah, dr. Janjić in tovariši zakon v izpolnitvi § 85 občinskega zakona, finančni minister zaključne račune za proračunsko leto 1915—1916, posl. Rudolf Plesković pa nujen načrt zakona o

ustanovitvi fonda za sanacijo Bratovskih skladnic. O nujnosti bi se moral na seji takoj izraziti minister za šume in rudnike, ki pa ni bil prisoten zaradi česar se je razprava odgodila do druge seje.

Nadalje so bile narodni skupščini predložene razne že uveljavljene uredbe, zahteve po izročitvi narodnih poslancev sodišču, ki jih je skupščina odkazala imunitetnemu odboru, nadalje ostavka narodnega poslance Ivaniševića, ki je bil med tem imenovan za bana zeleške banovine, sporočilo državne sodišča za zaščito države in javne varnosti o obsodbi Damjana Arnatovića in tovarišev, ki je bilo odkazano verifikacijskemu odboru, ter cela vrsta prošelj in pritožb.

Narodni poslanec Manfred Paštrović je stalni predsednik narodne skupščine dve vprašanji, in sicer: zakaj mu ni na predzadnji seji 19. t. m. ni dal besede, ki jo je zahteval, zaradi česar je prekršil določila poslovnikova, in zakaj narodna skupščina ni bila zastopana na Sokolskem izletu v Šibeniku. Predsednik Čirić je na obe vprašanji odgovoril, da glede prvega ni prekršil poslovnikova ter je narodni poslanec Paštrović zahteval besedo šele tedaj ko jo je dobil že notranji minister, ki je prečital ukaz o zaključitvi zasedanja, glede drugega vprašanja pa je dejal, da o Sokolskem zletu v Šibeniku ni bil obveščen. V ostalem pa je

Nemčija priznala aneksijo Abesinije

Hitler je to oficijelno sporočil grofu Ciano

Berchtesgaden, 24. oktobra. a. Davi ob 9.30 je prispel semkaj s posebnim vlakom italijanski zunanji minister grof Ciano s svojim spremstvom. Železniska postaja je bila okrašena s italijanskimi in nemškimi zastavami ter je bil grof Ciano svečano sprejet. Takoj po prihodu se je Ciano odpeljal z avtomobilom k državnemu kancelarju Hitlerju, ki ga je sprejel v daljši avdienci. Ob 13. je bil obed, po katerem sta Hitler in Ciano nadaljevala svoje razgovore. Ob 15. se je italijanski zunanji minister odpeljal iz Berchtesgadna v Monakovo.

Uradno poročilo o razgovorih državnega kancelarja Hitlerja z grofom Ciano pravi, da je Hitler pri tej priliki v navzočnosti zunanjega ministra Neuratha obvestil italijanskega zunanjega ministra, da Nemčija priznava italijansko abesinsko cesarstvo. Grof Ciano je vzel v imenu fašistične vlade Hitlerjevo izjavo z zadovoljstvom na znanje.

„Oeuvre“ o sporazumu med Italijo in Nemčijo

Pariz, 24. oktobra. o. »Oeuvre« poroča, da obsega sporazum, ki je bil pri Ciano-novem posetu v Berlinu sklenjen med Nemčijo in Italijo, v glavnem naslednje štiri točke:

Portugalska prekinila odnošaje z Madridom

Portugalski odpravnik poslov v Alicantu odpoklican

Lizbona, 24. oktobra. AA. Portugalski zunanji minister je gostavil španskemu poslaniku Albornozu pismo, v katerem mu sporoča, da smatra portugalska vlada za potrebno, da prekine diplomatske odnošaje z madridsko vlado. Jutraj je bilo brzojavno naročeno portugalskemu odpravniku poslov v Alicantu, naj se vkreca na portugalsko vojno ladjo, ki je v pristanišču in se takoj vrne v Lizbono. Portugalska vlada si pridržuje pravico, da objavi svojo

noto, ko se ji bo zdelo potrebno. Razložila bo tudi tedaj, zakaj je podvzela ta korak.

O prekinitvi odnošajev z Madridom je portugalska vlada obvestila tudi londonski odbor o neumešanju v španske zadeve. V Londonu tolmajo korak Portugalske kot odgovor na ruski izstop iz londonskega odbora ter pričakujejo, da bo sedaj Portugalska odkrito podprla upornike in takoj priznala uporniško vlado.

Kerestinski proces

Zagreb, 24. oktobra. o. Danes je bilo končano zasliševanje prič, ki jih je predlagal državni tožilec z izjemo priče narodnega poslance za samoborski srez prof. Tomašića, ki je sporočil, da je bolan in ne more priti na razpravo. Nato se je začelo zasliševanje razbremenilnih prič, ki jih je predlagala obramba. Med drugimi je bila zaslišana Smilja Pešut, sosedica pokojnega Bute. Opisala je dogodek, kakor ga slika obtžnica. Po poko-

Vrednost oglasov v dnevnihki najboljše presodite po številu malih oglasov. Današnje »Jutro« ima

451

malih oglasov. Enkratni pojzkus z malim oglasom »Jutro« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

narodna skupščina zastopana na vseh sokolskih manifestacijah.

Izvolitev odborov

Sledile so volitve stalnih skupščinskih odborov. Po kratki pavzi so bile prečitane kandidatske liste, ki jih je bilo po 6 za vsak posamezni izmed 5 odborov. Zato je glasovanje trajalo preko 13. ure.

Za verifikacijski odbor je bilo oddanih 282 glasov. Od teh je odpadlo na vladno listo 172, tako, da je dobila 13 članov v odboru, na listo JNS z dr. Ljudevitom Auercjem na čelu 58 glasov (4 člani v odboru), na listo Ivana Jančića (Delovni klub) 21 glasov (1 član), na listo Miloša Djurovića 10 glasov in en član, na listo Miloša Račovića 10 glasov in en član ter na listo Vojislava Ninčića 13 glasov in 1 član.

V enakem sorazmerju so bili rezultati glasovanja tudi za ostale odbore. V upravnem odboru je bil poleg drugih izvojen Ivan Brenčić, v imunitetni odbor Karlo Gajšek in Albin Koman, v odbor za prošnje in pritožbe dr. Riko Fux, v finančni odbor Ivan Mohorić, Prekoršek in dr. Lovrenčić.

Ob zaključku je predsednik Čirić pozval novoizvoljene člane posameznih odborov, da bi se čimprej sestali in konstituirali. Zasedanje narodne skupščine se odgodi za 10 do 15 dni. Med tem bodo pričeli zasedati posamezni skupščinski odbori. S tem je bila današnja seja zaključena in prihodnja se bo prav tako, kakor pri senatu, sklicala pismeno.

Stalni skupščinski odbori so se popoldne sestali in se konstituirali. V finančnem odboru je za predsednika dr. Voja Janjić, v verifikacijskem Todor Lazarević, v imunitetnem Živko Sušić, v upravnem dr. Vekoslav Mijić, v odboru za prošnje in pritožbe pa Jevrem Tomić.

1. Italija in Nemčija bosta odlešč skupno nastopali v vseh španskih zadevah. Čim bodo uporniki zasedli Madrid, bosta Nemčija in Italija priznali uporniško vlado in imenovali pri njej svoje poslanike. Nemške in italijanske vojne ladje v španskih vodah bodo odlešč nastopale skupno ter bodo preprečile vsak poizkus, da bi ruske ladje izkrcale orožje in municijo za madridsko vlado. Če bo Rusija zapustila londonski odbor, bosta izstopili tudi Italija in Nemčija, ki bosta obenem preprečili, da bi kaka druga država priznala katalonsko sovjetsko republiko. Če zasedejo uporniki Madrid, jih bosta Nemčija in Italija podprli v njihovi nadaljnji akciji proti Kataloniji.

2. Italija in Nemčija odklanjata vsako sodelovanje z Rusijo, v kolikor se tiče sklepanja pogodb za organizacijo varnosti v zapadni Evropi.

3. Italija priznava Nemčiji dalekosežne koncesije pri izkoriščanju Abesinije in svojih vzhodno afriških kolonij. Nemci se bodo mogli v vzhodni Afriki svobodno naseljevati. Med Rimom in Adis Abebo bo vzpostavljen reden promet s Zeppelini, ki jih bo dala na razpolago Nemčija, ki obenem priznava aneksijo Abesinije po Italiji.

4. Sklenjen je bil tajen dogovor med Italijo in Nemčijo, ki naj zaščiti Italijo pred angleško hegemonijo na Sredozemskem morju.

Kongres radikalov odobril Blumovo politiko

Herriot o nevarnostih, ki prete vsej Evropi

Biarritz, 24. oktobra. b. Medtem ko se na kongresu francoskih radikalov vodijo še ostre borbe glede francoske notranje politike in vprašanja nadaljnje sodelovanja stranke v Blumovi vladi ljudske fronte, je kongres soglasno odobril zunanjo politiko Blumove vlade. Zunanji minister Delbos, predsednik parlamentarne komisije za zunanjepolitične zadeve Mislter, predvsem pa častni predsednik stranke Herriot so bili pri tej priliki deležni najprisrčnejših ovacij.

Herriot, ki je imel na kongresu nuna-njepolitični referat, je v svojem govoru opozoril na velike nevarnosti, ki prete danes Franciji. S prstom je pokazal na bližnjo Španijo in obširno govoril o bratomornem klanju, ki utegne vso Evropo nepričakovano spraviti v nov vojni vrtilinec. Pozval je zato vse narode, naj bodo edini in složni, da se bo noviz Francija upreli kakršnikoli nevarnosti od zunaj. Nato se je dotaknil glavnih osnov francoske zunanje politike in

je posebno močno poudaril miroljubna stremiljena francoske diplomacije, ki želi tudi v Nemčijo in Italijo živeti v dobrih odnosih, ne da bi se ji zaradi tega bilo treba odpovedati zvezi s Sovjetsko unijo. S posebno toplimi besedami se je Herriot dotaknil razmerja z Anglijo in francoskimi zavezniki na vzhodu Evrope. Znova je poudaril francosko zvestobo DN in načelo kolektivne varnosti, z vso odločnostjo pa je odbil ideološke krizarske vojne, ki bi razdelele Evropo v dva na smrt sovražna tabora.

Herriotov nastop je bil zelo skrbno pripravljen. Bivšemu ministru predsednik se je vsaj za hip posrečilo pomiriti razpaljene strankarske strasti, vprašanje francosko-sovjetskega pakta pa tako previdno vključiti v splošni zunanjepolitični obris, da je s tem morebitnim poznejšim diferencam v tem vprašanju že vnaprej odvzel vso ostrino.

Prvi Göringov ukaz

Vsi, ki sodelujejo pri izvrševanju štiriletke, se morajo ravnati po njegovih navodilih

Berlin, 24. oktobra. b. Snodi je izdal general Göring svoj prvi ukaz, odkar je bil imenovan za prvovnega komisarja gospodarske štiriletke. V uvodu najprej poudarja, da so odslej podvržene njegovim osebnim navodilom vse osebe, ki sodelujejo pri izvrševanju štiriletke, prav tako tudi vse organizacije, ki jim pri izvedbi tega načrta pripada kakršnakoli naloga. Svoje funkcije bo izvrševal pod imenom: ministri predsednik general Göring, pooblaščenec štiriletke. Nadalje navaja, da se bo v vseh bistvenih vprašanjih posvetoval z rezervnimi ministri v posebnem svetu, ki

mu pripadajo tudi šef državne pisarne Lammeris in dosedanji Hitlerjev neposredni gospodarski svetovalec Dr. Keppeler. Od časa do časa pa bodo v ta svet pritegnjene še druge osebe, ki bodo prišle v poštev kot strokovnjaki v posameznih vprašanjih. V vseh tekočih zadevah bo Göring nadomestoval državni podtajnik Körner.

Posli, ki jih bo treba izvršiti v gospodarski štiriletki, se dele na naslednjih šest skupin: pridobivanje domačih surovin za lastne potrebe, razdelitev surovin, delavske nastavitve, poljedelski produkti, kontrola in ustaljenje cen ter devizne zadeve.

Odločilni boji za Madrid

Na vseh frontah pred Madridom se bijejo hude bitke. Uporniki se vedno bolj približujejo mestu

Madrid, 24. oktobra. d. Vlada je pozvala vse prebivalstvo, naj brani glavno mesto do zadnjega moža. Na severni in južno-zapadni fronti se razvijajo boji z menajajočo se srečo. Zavzeteje Naval Carnera po upornikih se potrjuje indirektno s poročili, da so republikanske čete zavzele postojanke na gricavju okoli mesta. Med Toledoem in Aranjuezom v teku bitka, o katere razvoju pa še niso znane podrobnosti. Vse kaže, da prehaja borba za Madrid v svojo poslednjo fazo.

Uporniki prodirajo proti Madridu v štirih kolonah, imed katerih se je ena približala mestu že na 16 km. General Franco je izrazil željo, naj bi kot prve vkorakale v Madrid bele čete in ne Maročani ali pa tujski legionarji. Na južno-zapadni fronti se bore na uporniški strani po večini čete iz Maroka.

Čete generala Mole so na svojem pohodu proti Madridu zasedle kraj Las Navas del Marques, ki predstavlja izhodišče vladnih čet v gorah pred Madridom. Za tem krajem se pričena visoka planota pred Madridom, preko katere vodi razmeroma gladka pot proti glavnemu mestu. Vladne čete so se prodirajočim upornikom pri Las Navas uprle s vso močjo ter so ponovno podvrzele protinapade, s katerimi so jim povzročile velike izgube.

Boji za El Escorial

Madrid, 24. oktobra. b. Osrednja točka uporniške ofenzive proti Madridu je trenutno še vedno stari kraljevski grad El Escorial, za katerega se vrše zelo hudi boji. Uporniki ga že tri dni z vso vmeo naskakujejo, brani ga pa elitni oddelek madridskega vojaštva, ki šteje okoli 2000

mož. Vse dragocenosti so vladne čete še pred uporniškim naskokom odnesle v Madrid in jih spravile na varno.

Iz Huesce prihajajo poročila, da je katalonsko topništvo danes bombardiralo mesto in močno poškodovalo katedralo, magistrat in mnoga druga javna postopja. Poveljniki vladnih čet polkovnik Vilalba je pozval maroške vojsake v uporniških vrstah, naj prestopijo na vladno stran, pri čemer jim je obljubil brezplačen povratek v domovino po končanih bojih.

40.000 dobrovoljcev Madridu

London, 24. oktobra. d. »Daily Herald« poroča iz Madrida, da se je prijavilo 40.000 prostovoljcev za obrambo mesta, kar je posledica poziva španskih mest na veliki manifestaciji preteklo sredo zvečer.

Mobilizacija republikanskih levčarjev

Madrid, 24. oktobra. v. Levčarska republikanska stranka je odredila mobilizacijo vseh svojih pristavev od 20. do 35. leta starosti.

Vladne čete zopet oblegajo Oviedo

St. Jean de Luz, 24. oktobra. d. Republikanske čete so skupno z asturskimi rudarji pričele novo ofenzivo proti Oviedu, ki ga neprestano obstreljujejo iz topov. Obstreljevanje je zahtevalo med prebivalstvom izredno mnogo žrtev. Mnogo poslopj tudi gori.

Beleške

„Nad polovica občin je že v naših rokah“

V četrtkovni številki je »Slovenec« prinesel pregled občin, ki bodo danes volile, in je napisal, da so v 77 občinah vložili kandidatne liste le njegovi ljudje. V večeršnji številki je napisal na 3. strani, da je takih občin 86. Na četrti strani pa ima veliko tiskano sporočilo, da je »izmed 225 občin 87 občin postavilo le naše liste. Nadalje trdi, da je od dosedanjih 76 občin, ki so že volile, »slovensko ljudstvo 68 občin zaupalo našim ljudem.«

To bi dalo po prvem »Slovenčevem« računu 145, po drugem 154 in po tretjem 155 občin. Nad te svoje račune pa je »Slovenec« postavil z velikimi črkami tiskani naslov »Nad polovico občin je že v naših rokah.« Vseh slovenskih občin pa je 400!

Pri takem znanju matematike se pač ni čuditi drugim računskim napakam, ki jih v zadnjem času čitamo v »Slovencu«.

„V najtežjih okoliščinah“

Pod tem naslovom se je »Slovenec« večerj hudo razburil nad »Slovenskim narodom« ker je v svoji beležki zapisal, da se nacionalni ljudje bore pri občinskih volitvah »v najtežjih razmerah« in da bodo »kljub vsem neprivilkam in težkostam v volilni borbi izvajali uspehe.« »Slovenec« zatrjuje, da sta danes »svobodna agitacija za volitve in svobodno izražanje političnega prepričanja ne samo z zakonom zajamčeni, marveč tudi vsestransko strogo izvajani. Zaradi tega pravi, da je drzno pisati o neprivilkah in najtežjih razmerah in s tem delati vtis, kakor da obstaja pod sedanjim vladom kaotičen teror v deželi in kakor da je pod sedanjim vladom uveljavljena neka neznozna strahovlada, ki ne spoštuje nobenega zakona.« S tem se, pravi »Slovenec«, vedoma seje laž med javno mnenje.

„Slovenec“ o politični doslednosti

»Slovenec« očita nacionalnim Slovencem, da so bili svoj čas zvezani z Davidovičem, potem pa so se ločili od njega in se zvezali s Pribičevićem in nastopili proti Radiću, nato se zvezali z Radićem, pa oba zopet zapustili itd. In potem pristavlja, da je »volk vedno pripravljen menjati dialekt.«

Ravno »Slovenec« bi moral biti o tem popolnoma tiho. Naj le prebrska malo nazaj svoje letnike. Ni treba, da hodi v dobo pred prevratom, ki je tudi današnji generaciji še v žalostnem spominu. Kar zdaj leta zadostujejo! Teško ki dobili v Jugoslaviji politika, da bi ga »Slovenec« že ne koval v nebesa, četudi ga danes proglasa za izdajalca domovine. Kake hvalošpeve je pel svoj čas ne le gg. Uzunoviću, Srđkiću in Maksimoviću, marveč tudi gg. Jivkoviću in Jevtiću. Nista še dve leti od tega, kar je g. Jevtića na prvih straneh svojih številki proglašal za rešitelja države...

In na drugi strani: mansikoga, ki ga danes uvrščemo med najboljše politike naše države, je »Slovenec« še pred nedavnimi leti proglašal za škodljivca, ki bi ga bilo treba izločiti iz javnega življenja. Naj n. pr. pogleda, kaj je pred kakimi dvanajstimi leti pisal o takratnem finančnem ministru.

Kar pa se tiče odnosov »Slovenca« in njegovih ljudi do Radića in dr. Mačka, vedo gospodje sami prav dobro, kaj sodijo o tem v Zagrebu in drugod po Hrvatskem. »Slovenec« naj zato lepo najprej pometa pred lastnim pragom!

O cestnih fondih

Včerajšnji »Slovenski dom« poroča, da je senator Dr. Kramer vložil interpelacijo zaradi nameravane ustanovitve cestnega fonda, ki bi bil po izdelanem načrtu strogo centralističen in zlasti za Slovenijo skrajno neugoden. K temu pristavlja list, da je svoj čas dr. Kramer izdal o ustanovitvi cestnega fonda uredbi, ki je bila za Slovenijo še neprimerno slabša, kakor pa je sedanjí načrt.

»Slovenski dom« velja za opoldnasko glasilo katoliške akcije. Moral bi torej pisati v skladu z nauki katoliške vere. Kljub temu pa, ako izvzamemo njegov lastni tablor, nseid nami najbrž ni lista, ki bi toliko grešil proti resnici, kakor to duhovniško glasilo. Na vsem lepem je zavlil tudi v tem primeru. Dr. Kramer ni izdal nobene uredbe o kakem cestnem fondu. Res pa je bila takrat pripravljena uredba o ustanovitvi banovinskih cestnih fondov, po kateri bi se v vsaki banovini nabrali denar porabil za ceste dotične banovine. To je pa čisto nekaj drugega. Na žalost se ta lepa misel ni uresničila, krivda za to pa ne zadene Dr. Kramerja.

„Obzorova“ pričakovanja

Zagrebski »Obzor« je posvetil uvodnik izvolitvi vladnega kandidata za predsednika senata. Pravilno izvaja, da sedaj narodno predstavništvo ne more tvoriti nobene ovire za izvedbo delovnega programa vlade. »Obzor« pričakuje zaradi tega, da bo vlada še pred proračunsko razpravo predložila narodni skupščini obljubljene politične zakone in obnovila državljanske svoboščine, ker »ni dovolj, da vlada v praksi liberalno tolmači veljavne izredne predpise, kajti ta praksa ni povsod in napram sem enaka in ni dovoljno jamstvo za demokracijo.«

»Obzor« zaključuje: »Taki labilnosti bi bil storjen konec z uveljavljenjem obljubljenih zakonov, pa mi računamo, da bo vlada sedaj, ko je uveljavila svoj položaj, svoje obljube tudi izpolnila.«

Dve zborovanji združene opozicije

Danes bo v Pakracu velika spominska večanost za pokojnim Svetozarjem Pribičevićem. Po svečanosti bo javno zborovanje zagrebškega dela združene opozicije. Govorili bodo najvidnejši prvaki te skupine, med njimi Adam Pribičević, profes-

Napetost v Bruslju

Bruselj, 24. oktobra. e. Kljub varnostnim ukrepom vlade pričakuje vsa javnost z nemirno jutrišnjo nedeljo. Vodja reaktivov Degrelle vztraja kljub prepovedi na tem, da se njegovi pristajši jutri zberejo v Bruslju in izvedejo nameravano protestno akcijo. Popoldne je vojaško mesedo vse dohode v mesto in vrši strogo kontrolo. Večje skupine sploh ne bodo puščene v mesto. V krogih reaktivov napovedujejo, da bodo priredili 11. novembra v devetih velikih mestih velikanska zborovanja, že jim bodo zabranili jutrišnjo manifestacijo v Bruslju.

PRI BOLENIH

vsiel prehlada, kakor pri hrip, nadalje pri trganju udov, bolečinah v boku, pri glavni in zoboboli jemljemo »NIBOL« tablete Bahovec. Toda tudi pri reumi, gihtu in išiasu ublažujejo bolečine.

Proti bolečinam vzemite torej še danes »NIBOL« tablete Bahovec. Zahtevajte v lekarnah izrecno prave »NIBOL« tablete Bahovec v originalnih stekleničah 20 tablet Din 20.— ali 40 tablet Din 34.— s napisom proizvajalca: Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana B. W. 1781/33.

Kaj določa zakon o občinah glede pritožb zaradi občinskih volitev

Zakon o občinah določa v § 50: »Zoper nepravilnosti volitev ima vsak vpisani volilec pravico pritožbe na pristojno upravno sodišče v roku 8 dni, računajući od dneva volitev... Če se volitve zaradi nepravilne postopanja volilnega odbora razveljavijo, se morajo izvršiti najkasneje v mesecu dni od prejema odločbe nove volitve... Če se razveljavijo volitve radi drugih nepravilnosti, se morajo izvršiti nove volitve v dveh mesecih.«

Iz tega zakonskega besedila jasno hñaja, da se morejo pritožbe na upravno sodišče (pri nas upravno sodišče v Celju) vlagati zaradi vseh nepravilnosti, ki bi jih zakrivil kdorkoli v teku celokupnega volilnega postopka, torej ne samo zaradi nepravilnosti pri glasovanju samem. Ta volilni postopek je v zakonu o občinah določen v § 30-50. Pritožba na upravno sodišče je mogoča zaradi vsake kršitve katerekoli teh določb. Zlasti je važno, da je dopustna taka pritožba tudi zaradi nepravilnosti, ki so se vršile v predvolilni dobi, torej tudi glede postopanja sreskega sodišča pri potrjevanju ali zavrzanju kandidatnih list. Odločba sreskega sodišča o zavrnitvi ali potrditvi kandidatne liste je sicer dokončna in se

pred volitvami ne da izpodbijati. To pa ne izključuje pravice, da upravno sodišče, ako je dobilo v tem pogledu kako pritožbo, razmotriva in sodi o zakonitosti poslovanja sreskega sodišča. Gotovo je lahko predmet pritožbe na upravno sodišče, ako je n. pr. sresko sodišče zavrnilo kako vloženo kandidatno listo, pa te liste s prilogami ni vrnilo vlagateljem, saj tak postopek lahko bistveno vpliva na število vloženi kandidatnih list in na končni izid volitev. Tudi taka pritožba se mora vložiti v teku 8 dni po volitvah.

Zakon o občinah govori v § 40 o spreminjanju in popraviljanju kandidatnih list, ki so bile od sodišča že potrjene. Zakon določa, da se sme lista potem spremeniti le še, ako kak kandidat umre ali izgubi volilno pravico. Iz tega logično sledi, da se že potrjena lista ne more več razveljaviti, ako je n. pr. kak kandidat ali predlagatelj preklical svoj podpis. Dokler pa lista ni potrjena, imajo vlagatelji pravico jo spremeniti in popraviti ter jo mora sodišče v ta namen vrniti, ako to zahtevajo. Kjerkol bi se te jasne določbe zakona ne upoštevale, je dana možnost pritožbe na upravno sodišče, tudi v osmih dneh po volitvah.

Predrzo obrekovanje in nevarna igra

»Slovenec« navaja imena 21 slovenskih županov, o katerih trdi, da so bili izročeni sodišču. »Slovenec« pri tem ne pove, da je po § 52 finančnega zakona sedaj mogoče razrešiti župana ali občinskega odbornika le na ta način, da se ovadi sodišču in obtoži »nečastnega dejanja«. Sodišča morajo potem razsoditi, ali je ovaden župan ali občinski odbornik res zagrešil kako dejanje, ki je kaznjivo po kazenskem zakonu. Dosedaj nam ni znan niti en primer, da bi bil kdo od tako ovadenih županov ali občinskih odbornikov obsodjen. Znan pa sta nam še dva primera, ko sta bila obtožena župana od sodnije popolnoma oproščena. In vendar »Slovenec« tudi ta dva župana navaja med onimi, ki so bili »izročeni sodišču«.

O vsem tem pa poroča glasilo katoliške akcije na način, kakor da so vsi ti javni delavci na debelo krađli in

gojufali po občinah in da so zato izročeni sodišču. Čeprav ve, da ni tako, bi jih rad naslikal za defraudante, tatove in gojufe. Lahko si potem mislimo, kaj vse govore šele njegovi zaslepljeni agitatorji po deželi in kako na debelo krađejo čast poštenim ljudem.

»Slovenec« je last Katoliškega tiskovnega društva, katerega člani so sami katoliški duhovniki, njegov predsednik celo profesor moralike. Aneliramo na te gospode, naj naredo energičen konec takemu početju, ki bo konec koncev največ škodovalo veri, koristilo pa le onim, ki hočejo vso današnjo družbo, ne glede na svetovni nazor, naslikati za družbo degeneriranih zločincev. S takim pisanjem se ustvarja ugodna tla za najbolj razdirajočo propagando, nad katero se ravno glasila Katoliške akcije tako hudo pritožujejo.

Javna dela v Sloveniji

Nedeljski »Slovenec« primaš obširen članek o letošnjih javnih delih v Sloveniji ter ugotavlja, da smo se Slovenci vedno pritoževali, da glede na splošno in živahno gradbeno delavnost v naši državi Slovenija prav v javnih delih zaostaja. »Slovenec« zatrjuje, da je v zadnjem času v tem oziru mnogo bolje, in našteva v dokaz razna javna dela, ki se grade v Sloveniji.

Pazljivo smo prečitali vsa navedena javna dela ter nismo mogli ugotoviti niti enega slučaja, kjer ne bi šlo za nadaljevanje onih del, ki so bila deloma zasnovana, v celotina pa v izvajanju v dobi, ki jo »Slovenec« smatra za tako nesrečno.

Kirurgični prizidek v splošni bolnišnici v Ljubljani znači le zasilno ureditev neznoznih prilik v ljubljanski bolnišnici ter so tozadevni projekti že davno pripravljali. Dela se le radi tega niso izvršila, ker so strokovni krogi, pa tudi naša javnost, vztrajali na radikalnejši rešitvi problema ljubljanske bolnišnice.

V umobolnici na Studencu se gradi opazovalni oddelek za moške točno po programu, kakor ga je pred petimi leti pripravila banska uprava, ko je začela problem umobolnice za Slovenijo. V okviru tega programa je zgrajila moderne zgradbe za novo umobolnico v Novem Celju pri Celju in zgrajila tudi opazovalni oddelek za ženske v umobolnici na Studencu.

Zgraditev bolnišnice v Mariboru se tudi vrši po programu, katerega je določila banska uprava pred petimi leti, potem ko je izgrajila prvo etapo programa ter pristopila po dograditvi gospodarskih poslopj k rešitvi vprašanja novih paviljonov in pripravila potrebne načrte in programe ter zasigurala potrebna denarna sredstva.

Ptujska bolnišnica se je istotako že pred leti začela modernizirati, a na žalost ta dela tudi v poslednji dobi niso prida napredovala.

V Gornji Radgoni je banska uprava pred tremi leti nakupila veliko graščino ter jo začela preurejevati v hišalnico za približno 200 starčkov.

Tudi vprašanje šolske poliklinike v Ljubljani je bilo že pred leti rešeno ter bi se bilo tudi začelo z gradbenimi deli, ako bi ne bilo ovir glede stavbišča.

Vprašanje univerzitetne knjižnice v Ljubljani je naši javnosti dovolj znano, kakor tudi zasluge raznih gospodov na tem, da se post pot disciplina rčrum pričinja res z gradnjo.

Bežigradska gimnazija je zasnovala in začela graditi banovina že pred več kot letom dni. Današnjim predstavnikom banovine gre zasluga, da se započelo delo ni ustavilo.

Banovinsko deško vzgajališče je pred leti banska uprava prenestila iz neprimernih prostorov prišle delavnice oz. umobolnice v Ponoviče, ker je zastopala pravilno stališče, da je treba mlade fante, ki so zgrešili pravo pot, predvsem z zaposlitvijo ne deželi obvarovati pred nevarnostjo življenja v mestih ter jih zaposljevati zlasti pri kmetijskem delu.

Graščino v Svečini pri Mariboru je pred poldirajm letom kupila banska uprava, da jo uporabi za kako kmetijsko ustanovo.

Kmetijska šola v Rakitancu, katero so Prekmurcem že 10 let obljubljali, je začela banska uprava graditi po določenem programu pred štirim leti, tako da bi ta kmetijska šola danes morala biti že pripravljena za obrat.

Preureditev banovinskih zdravilišč Rogška Slatina in Dobrna se je začela pred petimi leti ter se razen dovršitve že pričetih zgradb ni v poslednjem času nič novega ustvarilo.

Carinski oddelek in carnarice ob naših mejah so se zgradili v poslednjih šestih letih po točno določenem programu ter so vse važnejše zgradbe (carnarica Maribor, Ljubljana, Rakek) že pred več leti dovršene.

Zeleznica St. Janž-Sevnica je prišla v program javnih del že pred kresno mesčjo l. 1935 in istotako tlačenje ceste Ljubljana-Kranj, modernizacija ceste St. Ilj-Maribor in popravilo ceste od Ribnice do Broda na Kolpi.

Tudi druga javna dela (ceste, mostovi, regulacije, vodovodi itd.), ki se grade v naših krajih in jih navaja »Slovenec«, so bila skoro brez izjeme začeta že pred poldrugim letom ali poprej.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Vedro na primorju in podumavju, v ostalih predelih države prevladuje oblačno vreme. V zadnjih 24 urah je deževalo v sredini države in v vzhodnih krajih. Temperatura se je nekoliko dvignila. Minimalna temperatura Senta 1, maksimalna Mostar 27 stepinj.

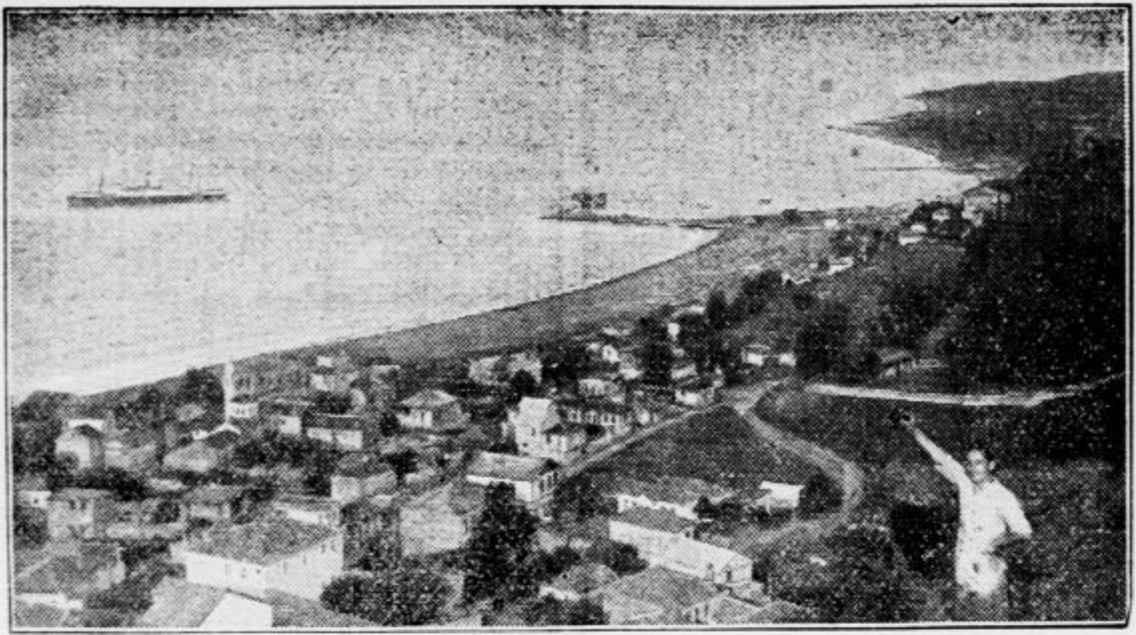
Zemunsko vremenska napoved za danes: Vedro vreme bo prevladovalo po vsej državi, ponekod jutranje megle. Temperatura se bo dvignila, le noč bo hladna. Solnce vzhaja ob 6.06 in zahaja ob 18.37.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, a precej stalno vreme. Možnost padavin na severozapadu.

Dunajska vremenska napoved za danes: Bolj oblačno, kasneje najbrže padavine.

O pristanišču Trapezuntu

so odpravili letos neštete ladje lešnikov čez Črno morje

Trapezont, v oktobru.

Zanesla me je — slovenskega popotnika — pot v te daljne kraje ob Črnem morju. Trapezont je glavno mesto turškega vilajeta ob Črnem morju in šteje nekaj manj kakor 300.000 prebivalcev. Turki, Armeni in Perzijci tvorijo pester človeški mozaik. Pokrajina je na robu bivše stare Kolhide pod armenskim višavjem, kjer so v davni Argonavti iskali zlato runo. V tem južnovzhodnem kotu Črnega morja evrete živahna trgovina, tu vovarjajo v pristanišču premnogo ovac, težke bale tobaka in kož, perzijske preproge, dragoceno svilo.

Ali najbolj je zanimivo obranje lešnikov, ki jih od tod odvažajo številne ladje. Popotniku z zapada je obranje lešnikov najzanimivejša novost. Že od daleč, ko se na odprtem morju bližajo pokrajini, opaziš lepo razvrščene zelene grmiče, ki se razprostirajo v velikanskih gajih po črno-

morem bregovju od Trapezonta do Samsona. Izprva sodiš, da so to lepo zeleni vinogradi, dokler se od blizu ne prepričaš, da so sami nepregledni nasadi leševja.

Že v drugi polovici avgusta zavladala najživahnejše vrvenje po teh gajih. Staro in mlado se tovari z majhnimi lestvicami, zaklene domove in se za 10 do 15 dni preseli med samo zelenje. Od jutra do večera se oglašajo petje s teh položnih bregov, izmed bujnega zelenja se oglašajo razposajeni kriki, ki dajejo posebno močne podarke orientalskim melodijam. In ko zvečer tone sonce daleč v Črno morje, je petje vse ubranejšje, ljudje vse bolj spokojni. Težko obloženi grmi se sklanjajo s celimi grozdi lešnikov do same zemlje. Toda dan za dnem je teh grozdov manj, pridne roke naglo otipavajo lešnike, ki so že savjali, kakor temu pravijo Ribničani.

Oprijeti je treba lešnike s prsti, rjavi so in dozoreli, jedrca je polna.

Izkušene in posušene lešnike nabesejo v vreče in jih prevažajo v trapezontsko pristanišče, ki si je že pridobilo svetovno ime stoprav po trgovini z lešniki. Od avgusta dalje do prve jeseni se zbirajo trgovske ladje pred Trapezontom. Ladje, namenjene zgolj za promet ob obali, prenašajo na velike tovorne ladje tisoče, desetstisoče, stotisoče plombiranih vreč.

— Vira! — Maino! —

Tako se od ranega jutra do poznega večera oglašajo kriki mornarjev, prekupčevalcev in tovarnikov. Nakladalci si s temi vzkliki dajejo takt in z neštetimi vrečami se polnijo ogromni trebuhi ladij, dokler ne potonejo tako nizko v vodo, da jim je videti: nasitile so se lešnikov. In pozno ponoči sijajo luči po morju, kajti tovrne ladje odnašajo izpred Trapezonta bogve kam v neznanem pravcu rjavi sladki tovor, ki je dozorel na bregovih črnemorskih in gre zdaj daljno pot bogvekam po šumeči gladini Črnega morja. Turške, italijanske, angleške in francoske ladje vzdružujejo redni promet med Trapezontom in Carigradom, plovejo pa tudi proti ostalim številnim pristaniščem na obalah Črnega morja. Vsekakor: Trapezont je glavno trgovsko oporišče med Evropo in Srednjo Azijo.

Zdaj, ko je prišla jesen, so že izginile ogromne kope očiščenih in olučenih lešnikov, ki so se sušile v trapezontskem pristanišču na vročem solncu in se naposled razlezele v vreče in na ladje. Zdaj vlada tod najlepša jesen, trgatve je že davno opravljene. Toda promet ne pomenja. Zares, treba je videti Trapezont, važno prometno mesto, od koder vam pošiljam najlepše pozdrave in sliko trapezontskega pristanišča. Hajnsék.

Strah pred staranjem...

Že v časih polnih sreče se pojavlja kot senca strah pred preanim staranjem. Vprašate se: kaj se temu res ni moči izogniti?

Kdor začne pravočasno s pravilno nego, si bo ohranil vedno čisto in brezhibno polt. Elida krema IDEAL, ta suha dnevna krema, pomaga kot nobena druga. Radi vsebine hamamelisa poživlja in obnavlja kožo, odstranjuje male gubice in nečistoto polti. Koža ostane mlada — ostane lep!

ELIDA KREMA IDEAL

Zahvala za „Jutrovo“ zavarovalnino

Po tragični smrti posestnika Franca Smodeta

Po usodnem naključju je letos 18. julija izgubil življenje ugledni posestnik in mesar Franc Smode iz Nove vasi pri Mariboru, star komaj 40 let. Prejšnji dan je bil na lovu v Slivnici pri Mariboru in zvečer se je vozil v spremstvu nekega lov-

Po nesreči sta spremljevalca stekla vsak v svojo smer, eden proti Slivnici, drugi proti Hočam, da bi poklicala ljudi na pomoč. Naposled se je posrečilo dobiti telefonično zvezo z mariborsko reševalno postajo. Reševalci so takoj prihitali in spravili hudo ranjenega Smodeta v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli rešiti življenja.

France Smode je postal smrtna žrtev usodnega naključja. V ravnanju z orožjem je bil vedno zelo previden in tudi to se je izkazalo, da se je upravičeno bal kakega napada na samotni cesti ter se zaradi tega vozil z nabito puško. V času nesreče je imel pri sebi kakih 6.000 Din in, ko je ostal ranjen sam na cesti, ker sta njegova spremljevalca hitela po pomoč, ga je nekdo izropal. Reševalci so našli v njegovi listnici samo 600 Din. Ranjeni Smode je bil zgleden gospodar ter občinski svetnik studenske občine. Po njegovi tragični smrti je prešla njegova vdova »Jutrovo« zavarovalnino, o čemer svedoča naslednja

zahvala.

Moj pokojni mož Franc Smode, posestnik in mesar v Novi vasi pri Mariboru, je 18. julija t. l. po tragičnem naključju preminil. Kot dolgoletni, naračunovano plačujoči naročnik »Jutra« je bil tudi on zavarovan pri zavarovalni družbi »Jugoslovija« v Ljubljani, ki mi je zavarovalnino v znesku 10.000 Din točno izplačala.

Najlepše se ji za izplačilo zahvaljujem, moja posebna zahvala pa velja upravi »Jutra«, ki zavaruje vse svoje naročnike.

Cecilija Smode,
Nova vas pri Mariboru.

in nekega delavca domov. Smode in mesar držal vajeti, nabito puško pa je držal med nogami, ker so se v zadnjem času na samotni poti počeli pojavljati nevarni zločinci. Med vožnjo se je puška nekam zatanknila in, ko jo hotel dvigniti, se je sprožil petelin in naboji so Smodeta zadeli v prsi, vrat in glavo.

Ugrabljen Cankarjev kip

Izginil je iz clevelandskega mestnega skladišča

Cleveland, oktobra.

Nedavno je »Jutro« poročalo, da bodo v Jugoslovenskem kulturnem vrtu v clevelandskem mestnem parku 26. novembra odkrili kip Ivana Cankarja, katerega je clevelandskim Slovencem v ta namen podarila ljubljanska mestna občina. Ko smo to poročali, smo bili prepričani, da bo s tem končan spor, ki je lani izbruhnil med bukajnskim slovenskimi rojaki zaradi vprašanja, ali naj bo v našem kulturnem vrtu prej postavljen kip Ivana Cankarja ali pa kip škofa Baraga. Ta spor je odmeval tudi po stari domovini, a zdaj, ko je dovršitev našega kulturnega vrta tako lepo napredovala in ko je bilo že napovedano odkritje Cankarjevega kipa, smo bili prepričani, da zaradi te zadeve med našimi ljudmi ne bo prišlo več do mučnih razprtij.

Te dni pa so odkrili, da je Cankarjev kip — izginil. Ko je predsednik Jugoslovenskega kulturnega vrta g. Anton Grdina pred dnevi obiskal nekega svojega rojaka v Euclidu, ga je ta opozoril na močno razširjeno govorico o ugrabitvi Cankarjevega kipa. Cankarjev kip je bil shranjen v mestni cvetličarni v Gordon parku v istem zabouju, v katerem je bil poslan iz Ljubljane v Ameriko. »Ameriška domovina« je 10. t. m. preko svoje prve strani pisala o ugrabitvi Cankarjevega kipa ter označila to kot brezprimeren narodni škandal v naselbini. V njenem članku je tudi navedeno, kako je Cankarjev kip prišel v mestno skladišče.

Ko je kip dospel v Cleveland, bi bilo treba plačati visoko carino, vodstvo Jugoslovenskega kulturnega vrta pa je vendarle dokazalo oblasti, da je kip namenjen za kulturni vrt in da zaradi tega ne spada pod carino. Pri tem je posredoval predsednik organizacije vseh kulturnih vrtov v Clevelandu in so se otresli visoke carine na ta način, da so kip označili za last clevelandске mestne uprave. Mestni uslužbenec, katerim je poverjeno nadzorstvo nad cvetličarno in skladiščem, so zdaj izpove-

dali, da sta se že konec maja ali pa v prvih dneh junija zglasila dva moža ter zahtevala izročitev kipa. Kazala sta neke listine in uslužbenec, ki so bili prepričani, da sta moža poslana od Jugoslovenskega kulturnega vrta, so jima kip izročili.

Vodstvo kulturnega vrta je ugrabitev kipa prijavi mestni upravi in policiji. Ugrabitelje kipa ne bodo zasledovali samo organi našega kulturnega vrta, temveč tudi mestna uprava, ki je odgovorna za kip, shranjen v njenem skladišču. Čudna zadeva, ki je seveda velika senzacija za odbore kulturnih narodnosti, pa ima tudi to slabo stran, da močno škoduje ugledu naše naselbine.

Lep učiteljski zbor

Ljubljana, 24. oktobra.

V lovski dvorani pri Mikliču je bil dopoldne občni zbor litjskega sreskega društva JUU. Predsednik Jože Zupančič, učitelj iz Litije, je v nagovoru pozdravil neobičajno veliko udeležbo: 90 učiteljev in učiteljic iz zasavskega in višnjegorskega okoliša. Čestital je k poroki tov. Košorokovi iz Velike Kostrevnice in tov. Šiškovci iz Polja pri Muljavi. Zatem so skupščinari počastili spomin umrlih: častnega člana g. Andoljška in ge. Klavsove iz Velike Gabra, starotroške učiteljice Marte Mrakove in matere kresniške učiteljice ga. Dolinarjeve.

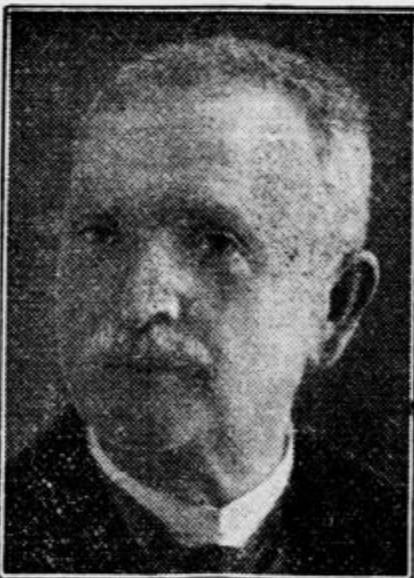
Predsednik je poročal o banovinski skupščini v Ljubljani in državni v Novem Sadu, nato je prikazal novi zakon o vzdrževanju šol od strani banovin in novi disciplinski postopek. Situacijsko poročilo je obsegalo tudi zanimivosti iz delovanja JUU. Zatem se je vršil občni zbor. Izvršno tajniško poročilo je podala gdč. Klovjarjeva iz Litije, ki je poudarila, da so lani predavali na vseh zborih le domači člani. O razveseljivem napredku blagajne

je poročal blagajnik g. Kopriva iz Zagorja. Poročilo revizijskega odbora in predlog za razrešnico s pohvalo je predlagal g. Turnher Edo iz Višnje gore, kar je bilo soglasno sprejeto. Za volitve po novih pravilih je bila predložena le ena lista, ki jo je utemeljeval zagorski učitelj K. Klun France. Na novi listi z dosedanjim predsednikom upravnega odbora g. Zupančičem in g. Kolencem iz Zagorja kot predsednikom nadzornega odbora je še 45 drugih članov in je bila lista soglasno potrjena. Na predlog učitelja Adamiča iz Toplice se je osnoval socialni sklad, v katerega bodo plačevali člani poleg dosedanjih 16 Din še po 3 Din mesečno.

Primarij dr. Franta Mis je predaval zanimivo in poučno o spolni vzgoji, vprašanju, ki zadeva vsakega vzgojitelja. Poslušalci so ga za lepo podana izvajanja topla nagradili. Nato so zborovalci razpravljali še o raznih stanovskih in prosvetnih problemih. V društvu je na novo vstopilo 13 učiteljev in učiteljic. Discipliniran potek zborovanja, soglasje pri vseh sklepih in stvarne razprave o vsem so dokazali, da je litjski JUU med najbolj povezanimi učiteljskimi društvi.

Oče slovenske stenografije

Kakor je naše dnevno časopisje že poročalo, je v četrtek proslavil čil in zdrav svoj 80. rojstni dan nestor slovenskih stenografov, glavn. ravnatelj Fran Novak. O vsej proslavi je častiljivi starček v svoji

skromnosti izjavil, da je v svojem življenju storil samo to, kar mu je velevala dolžnost. Vsi njegovi častilci in prijatelji privedijo danes dopoldne ob 10. v palači Trgovske akademije svečano akademijo v počastitev zaslužnega slavjenca. K tej pomembni proslavi je povabljeni vsa naša javnost.

Akademiki — staršem

Akademski urad dela za slušatelje Aleksandrove univerze naslavlja na starše naslednji oklic:

Redni pouk se je že povsod pričel. Z njim so se pričele za Vas nove skrbi in dolžnosti. Denar za obleke, čevlje, knjige, šolnino itd. ste izdali, vse zato, da bodo otroci lahko hodili v šolo, ki naj jim ugleda pot v življenje. Res velike skrbi in dolžnosti imate. Ali ves Vaš trud ostane zaman, ako otroci v šoli ne bodo uspevali. Nekateri šole so pričele s poukom šele sredi oktobra. Hud udarec je to za dijake. Predpisana tvarina se bo morala kljub temu predelati v predpisanem roku. Marsikdo, predvsem oni, ki nima zadostne podlage iz prejšnjih let, ne bo mogel slediti zahtevani učni snovi. Z žalostjo bodo marsikje doma gledali, ko bodo za božič otroka odpuščili iz šole — zaradi neuspeha. To, kar bo doletelo nekatere za božič, bo druge doletelo konec leta.

Ne bo Vam pomagalo letanje in prošnje okoli profesorjev zadnjih mesecev, predvsem tedaj ne, ako sta kriva dijakovska neuspeha nezadostno zanimanje za učenje ali celo lenoba. Vsak objektivni človek mora

pridriti, da ni pravilno, da zdelata oba, tisti, ki se je vse leto učil, in oni, ki je skoraj vedno lenuharil in šele zadnje tedne, morda celo zadnji teden, s pomočjo inštruktorja dosegel neko minimalno znanje. Namen šole ni samo ta, da vliva dijakom znanje, ampak, da jih privada k delu, kajti le tedaj bodo otroci v življenju uspešni in koristni.

Starši! Na srce Vam polagamo, da že zdaj gledate na uspeh svojih otrok. Če ste v dvomih glede uspeha Vašega otroka, ja-

vite se v Akademskem uradu dela na dvo-rišču univerze, uradne ure vsak dan od 11. do 12. Ali pa pišite dopisnico na isti naslov. Ta urad razpolaga s prvovrstnimi močmi, ki imajo v inštruiranju že dolgoletne izkušnje. So to, namreč predvsem revnejši akademiki in akademikarke, vestni, zanesljivi, katerim so instrukcije vsa-sih edini vir dohodkov. Ne bo Vam žal denarja za instrukcije, kajti s tem boste koristili sebi, otroku ter inštruktorju. Akademski urad dela, univerza, Ljubljana.

Spominu žrtve zavratnega zločina

Alojziju Zidariču, ki je bil na cesti ustreljen

Globoko, sredi oktobra.

Kruto je odjeknila Tvoja smrt po dolini. Nisi zapustil le svojih dragih, zapustil si nas vse, neme in ogorčene. Zločinski strel, ki je predril Tvoja plemenita prsa in Ti prergal nit življenja, Te je nasilno in za vedno ločil od nas. Smrt Te je dohitela, ko si korakal s koso na delo, ker brez dela bi ne mogel živeti. Bil si pionir svoje zemlje. Prigolal si jo s lastnimi žulji v potu svojega obraza sam, preobrnil jo pol metra globoko, izkopal korenine in grmovje ter ustvaril tako joč plodnega polja, ki ga pa Tebi ni Usoda namenila v izkoriščanje, ampak Ti je v evetu mladosti, polnih rok dela, dodelila le majhen prostorček zemlje na piščokem pokopališču. Tvoje delo bo rodilo drugima, a Tebi v spomin.

Sokoli in gasilci v Globokem, ki si jim bil zgled delavnosti, Te bodo hudo pogrežali. Pustil si za seboj vrzel, ki jo ne bo moč zadelati, ker Ti, Lojze, si bil le eden, prijubljen od nas vseh, zdaj od vseh objokovan. Ne bo Te več na delu vrste, ne na odru v glavnih vlogah in ne med pevci. Vprašujemo Te, kdo naj nam bo zdaj vzor društvenega dela?

Kakor bo semlja, na daleč hravnana in obdelana, plodna in lepa, brez gospodarja in kakor bo Tvoja družinica, ki Te je toliko ljubela in ki je zdaj prepuščena sama

sebi, brez akrbnega očeta, tako smo ostali Sokoli in gasilci brez tihga pobornika, idealnega in skromnega brata in tovariša. Spomin in solze, molitev v dno srca sega-

Joča in evetje na Tvojem svežem grobu, so le skromna a iskrena oddolžitve. Naj Ti bo zemljica lahka, naj si jo tolike ljubil.

Pomagajte rešiti uganko!

Pojasnimo skrivnost, ki je razburila ugleden klub

Da vam bodo lepše minili jesenski večeri, vam zastavljamo naslednjo, precej težko nalogo:

Družabni klub »Metla« v Ljubljani šteje natančno 100 članov, ne enega več, ne enega manj — tako vevljajo pravila. Zadnje čase se tudi ta klub peča z dobrodelnostjo in je bilo soglasno sklenjeno zbrati znesek točno 100 Din. Ne pare več, ne pare manj... Toda pri današnji velikanski socialni raznolikosti, ki vlada tudi v tem popularnem ljubljanskem klubu, je bilo dogovorjeno, da prispevki posameznikov ne bodo enaki, marveč stanu posameznih članov primerni. Magnati in ostali veljaki prispevajo po 5 Din, častni člani po 1 Din, navadni člani po 10 par, požrtvovalni odborniki s predsednikom na čelu pa po 1 paro. Resnično, zbralo se je vsega skupaj 100 Din v društveni blagajni in vsi so bili veseli. V najstrožji tajnosti kuva sloveči klub »Metla« skrivnost, kako se je ta denar zbral in kako so posamezniki prispevali, da ni bilo ne ene pare več, ne ene pare manj.

In zdajci se obrača uredništvo »Jutra« na svoje spoštovane čitatelje z vprašanjem:

Koliko magnatov je moralo prispevati po 5 Din, koliko častnih članov po 1 Din, koliko navadnih članov po 10 par in koliko zaslužnih mož po 1 paro

Bistroumni tajnik, ki si je moral ubijati glavo, koliko članov naj prispeva po 5 Din, po 1 Din, po 10 par in po 1 paro, je namreč potem, ko je bil denar že zbran, pri natančnejšem študiju ugotovil, da ta reč ni tako enostavna, marveč da je rešitev cela vrsta. Namreč — deset.

Pomagajte vendar razkriti to skrivnost do kraja!

Imena vseh, ki bodo srečno rešili to nalogo, bodo z zlatom zapisana v častno knjigo imenovanega kluba; za ostale reševalce, ki bodo pogodili vsaj eno rešitev, bo pa na razpolago navadna knjiga.

Rešitve bomo objavili prihodnjo nedeljo. Dotle naj nihče ne seže iz obupa po strupu ali po samokreslu!

Gospodarstvo

Rekorden izvoz v septembru

Največji mesečni izvoz v zadnjih petih letih

Carinski oddelek finančnega ministarstva je sestavil število o našem izvozu v septembru, ki kažejo, da smo zaradi velikega izvoza pšenice v tem mesecu zabeležili rekordno vrednost izvoza, tako da je izvoz preokoliš celotno milijarde. Že pet let v naši izvozni statistiki nismo zabeležili tako velikega mesečnega izvoza, kajti zadnjikrat je presegel naš izvoz pol milijarde v avgustu 1931. Seveda je treba pri tem izrecno pripomniti, da smo ta rekordni uspeh dosegli zaradi ogromnega izvoza pšenice, in sicer v vrednosti 120 milijonov Din.

V septembru je znašala vrednost našega izvoza 504,2 milijona Din nasproti 384,2 milijona Din v lanskem septembru, to je za 120 milijonov Din ali za 31% več nego lani. Ker lani nismo v septembru izvažali pšenice, letos pa je ta izvoz znašal kar 9108 vagonov o. d. n. 120,3 milijona Din, je jasno, da bi bil ob slabi letini pšenice naš izvoz v septembru točno enak lanskemu.

Poleg pšenice smo v septembru izvozili precej živine in živinskih proizvodov in je vrednost izvoza v tej skupini dosegla 117,1 milijona Din, to je za 32 milijonov več nego v lanskem septembru. Precej manjši pa je bil letos v septembru izvoz koroze, ki je znašal le 4,9 milijona Din nasproti 40,8 milijona v lanskem septembru. Seveda pa se bo izvoz nove koroze v prihodnjih mesecih pričel naglo razvijati, saj imamo tudi v korozi letos rekordni pridelek. Letošnje blago pa še ni dovolj suho za izvoz. Kakor prejšnje mesece, je tudi v septembru izvoz lesa zaostajal za lanskim letom in je znašal le 50,2 milijona Din nasproti 69,6 milijona Din v lanskem septembru. Naš izvoz se je v prvih treh četrtletjih letošnjega leta v primeri z lanskim letom gibal takole:

	1936.	1935.	razlika
januar	288,8	267,8	+ 21,0
februar	215,0	237,4	- 22,4
marec	345,6	362,2	- 16,6
april	298,5	368,2	- 69,7
maj	219,8	297,3	- 77,5

Pred znatnim povečanjem izvoza v Nemčijo

Po novem sporazumu bomo v Nemčijo lahko izvozili za 1 milijardo Din na leto

Ze včeraj smo obširneje poročali o rezultatih zasedanja mešane jugoslovensko-nemške komisije, ki je te dni zasedala v Dresdenu. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je ob tej priliki dal k doseženim uspehom v Dresdenu pojasnilo, ki pravi med drugim naslednje: Odkar je Nemčija letos zavzela prvo mesto v naši zunanji trgovini, je razumljivo, da nas mora razvoj gospodarskih odnosov s to državo zelo zanimati. Ne moremo biti brezbržni nasproti dejstvu, da absorbira Nemčija v današnji dobi izvoznih težkoč 25% vsega našega izvoza, pri čemer igrajo naši agrarni proizvodi glavno vlogo, in da se ta izvoz vrši po pogojih, ki jamicjo ugodno vnovčenje. Danes naposled nikjer drugje ne moremo dobiti niti približno takega ekvivalenta za ugodnosti, ki jih je Nemčija dovolila našemu izvozu.

Prav tako ne smemo zapreti oči pred dejstvom, da se je pri tem zadovoljivem blagovnem prometu plačilni promet letos razvijal neugodno, kar nas je moralo skrbeti. Izvozili smo v Nemčijo vse več in več in pod ugodnejšimi pogoji kakor kamorkoli drugam, toda le počasi smo prihajali do plačila svojih terjatev. To je pač posledica klirinškega sistema, pri katerem se blago plačuje z blagom. Ker se naš uvoz iz Nemčije ni vzporedno dvigal z izvozom, je nastal velik saldo v našo korist, ki je aprila meseca dosegel vsoto 30 milijonov mark. Ta saldo pa je bilo mogoče zmanjšati samo z večjim uvozom. S tem problemom se je pečala jugoslovensko-nemška stalna komisija že v marcu letošnjega leta v Zagrebu in tudi od 10. do 20. t. m. v Dresdenu. Danes je ta problem v celoti urejen in je s tem odstavljena z dnevnega reda znatna skrb naše gospodarske politike. To vprašanje se je dalo urediti le s povečanjem uvoza iz Nemčije. Na dresdenskem zasedanju je komisija najprej ugotovila stanje klirinškega salda spriču večmesečnega sistematičnega naraščanja uvoza nemškega blaga v Jugoslavijo. Klirinški saldo,

	293,8	242,2	+ 51,6
junij	330,0	305,8	+ 24,2
julij	372,3	310,4	+ 61,9
avgust	504,2	381,2	+ 123,0
september	2838,0	2775,5	+ 62,5

V prvih treh letošnjih četrtletjih je naš izvoz navzile težkam posledicam sankcij dosegel vrednost 2838 milijonov Din, to je za 62,5 milijona Din več nego lani, za 222 milijonov več nego predlanskim za 550 milijonov več kakor pred tremi leti in za 855 milijonov več nego v prvih treh četrtletjih leta 1932, ki je bilo najslabše leto.

Medtem ko je do junija naš izvoz zaradi sankcij, precej zaostajal za lanskim letom, je prišlo v zadnjem do preokreta in smo v vseh zadnjih štirih mesecih dosegli večjo vrednost nego lani. V zadnjih štirih mesecih smo skupaj izvozili za 258 milijonov Din več nego v istih štirih mesecih lanskega leta, in to navzile temu, da je ves čas naš izvoz lesa hudo zaostajal.

Po najnovejših podatkih smo od 1. avgusta do 17. oktobra t. l. izvozili že 17.580 vagonov pšenice v vrednosti 234,0 milijona Din. Za izvoz pšenice v posamezne države so nam tudi že znani podatki za september. V tem mesecu smo, kakor rečeno, skupaj izvozili 9108 vagonov pšenice, in sicer v Anglijo 2420 vagonov (v vrednosti 32,2 milijona Din), v Grčijo 1910 vagonov (25,3 milj. Din), v zapadno Evropo preko Črnegega morja odnosno Braile 1930 vagonov (24,7 milj. Din), v Češkoslovaško 950 vagonov (12,8 milj. Din), v Italijo 920 vagonov (12,2 milj. Din), v Švico 370 vagonov (5,1 milj. Din) in v Dansko 170 vagonov (2,3 milj. Din).

Tudi v prvih 17 dneh tekočega meseca je slo največ pšenice v Anglijo, mnogo pa tudi v Italijo in Grčijo. Italija je od 1. septembra že uvozila iz naše države 2340 vagonov pšenice v vrednosti skoro 33 milijonov Din, Grčija 2440 vagonov, Anglija pa 3370 vagonov. V te tri države je v zadnjem času slo 70% našega izvoza pšenice.

ki je še meseca aprila znašal 30 milijonov mark, je sedaj znatno nazadoval in če upoštevamo nemške terjatve v naši državi, tedaj se te postavke izravnavajo. Zato imajo sedaj Nemci možnost in potrebo povečati uvoz iz naše države. Na obeh straneh je bila izražena želja, da se ohrani zdravo ravnotežje v obojestranskem prometu, tako da ne bi v bodoče še nastajali kakršnikoli znatnejši saldi. Sporazumno so bili določeni ukrepi za nadziranje medsebojne izmenjave blaga v ta namen.

Z odstranitvijo prejšnjega salda je tudi na naši strani odpadel razlog za omejevanje izvoza v Nemčijo. Zato so na dresdenskem zasedanju proučevali možnost nadaljnega povečanja našega izvoza v Nemčijo, seveda s pridržkom popolnega kompenziranja uvoza z izvozom. Nove možnosti za razširjenje našega izvoza smo že dobili spomnili na zagrebškem zasedanju, seveda s pridržkom, da se prej odpravi saldo. Danes je položaj docela drugačen in ni vzroka, da ne bi sprejeli novih ugodnosti, kar bo našemu izvozu poljskih pridelkov, sadja in živine omogočala nove možnosti prodaje. Poleg rednih ugodnosti po pogodbi iz leta 1934, smo si sedaj zagotovili še nove koncesije za celo vrsto naših proizvodov, kakor za pšenico, koroze, češnje, grozdje, govejo živino, svinje, mast, gosi, jajca, mesne izdelke itd., katerih vrednost znaša okrog 30 milijonov mark ali okrog 420 milijonov Din. Če pristejemo k temu še sedanja izvoz, tedaj bo na tej osnovi ves naš izvoz dosegel eno milijardo na leto. Razen tega imajo nove koncesije za bodoči značaj rednih pogodbenih ugodnosti, ki so nam zagotovljene za ves čas trajanja pogodbe. Tako se naši gospodarski odnosi z Nemčijo postavljajo na zdravo in stalno osnovo ravnotežja med izvozom in uvozom. Obseg trgovinske izmenjave ni z nikčerm omejen, razen s kupno možnostjo obeh držav. To je maksimum, kar se z dobro voljo na obeh straneh da doseči pri današnjih razmerah.

Tekstilne surovine v Jugoslaviji

Ljubljana, 24. oktobra.

V petek zvečer je kot honorarni predavatelj na naši univerzi pričel svoja predavanja iz predmeta kemične tehnologije tkanin dr. inž. Franjo Kočvar, ravnatelj tekstilne šole v Kranju. Predavanje je bilo v okviru Prirodoslovnega društva v kemični predavalnici na realki. Predavanja obetajo biti zanimiva in poučna, ker bodo obravnavala vprašanje domačih tekstilnih sirovin predvsem z narodno gospodarskega stališča, obenem pa bodo seznanjala občinstvo z različnimi načini kulture in pridobivanja, z lastnostmi, s poznavanjem in razlikovanjem ter uporabnostjo vlaknina, pranjem, beljenjem, barvanjem, tiskanjem in drugimi kemičnimi postopki, ki jih uporablja kemična industrija za oplešavanje zunanega izgleda vlaknina.

Brez dvoma ne bo odveč, če spregovorimo nekaj besed o tem zanimivem predavanju o tekstilnih sirovinah, saj je pred kratkim mezdni boj delavstva prav v tej panogi industrije, ki je velike važnosti za narodno gospodarstvo, vzbudil mnogo zanimanja med občinstvom in opozoril na mezdne priške tudi po ostalih tekstilnih tvornicah v državi. Tekstilna industrija se je namreč pri nas zlasti v poslednjih letih močno razvila, saj je v naši državi sedaj skupno 330 tekstilno industrijskih podjetij, in sicer v avski banovini 107, dravski 82, dunavski 70, Beogradu 32, drinski 13, var-

darski 13, moravski 8, primorski 4 in vrbanski 2.

Dravska banovina je po kapaciteti podjetij na prvem mestu. Omenimo pa naj na tem mestu tudi dejstvo, da so mnoga kapitala investirali v jugoslovansko industrijo inozemski podjetniki. Pri 76 tekstilnih industrijskih delniških družbah pa je l. 1935 znašala delniška glavnica 296,8 milijona dinarjev.

Naša tekstilna industrija je v precejšnji meri še odvisna od uvoza tekstilnih sirovin iz inozemstva, čeprav bi mogli domače tekstilne sirovine, ki so zdaj še v veliki meri neizrabljene, z racionalizacijo izrabiti tako, da bi se na tem področju popolnoma osamosvojili.

Predvsem bi morali posvetiti večjo pažnjo kulturi domačega bombaža s primernim križanjem, zlasti pa naj bi država sama zgradila večjo tvornico, kjer bi za svoje potrebe izdelovala tkanine izključno iz domačih tekstilnih sirovin. Tudi bi bilo potrebno ustanoviti v tvornici tekstilno šolo za izobrazbo strokovnjakov. Lan in konoplja bi utegnili zlasti za vojne potrebe namoženosti koprivno, seveda pa bi bilo treba delati poskuse že v mirnem času. Konoplja je naša najvažnejša tekstilna sirovina, ki je pridelamo toliko, da jo lahko izvažamo v druge države. Za njeno kulturo se je pri nas že mnogo storilo, tako da naša konoplja ne zaostaja prav nič za italijansko, pa tudi kvantitativni uspehi so zadovoljivi. Za njeno kulturo bi mogli izrabiti močvirne predele, kakor je Ljubljanska barja. Kot

tekstilne sirovine prihajajo v počtev konoplji alična svilna rastlina, ki uspeva zlasti v avski banovini, slez, ki uspeva po močvirnih predelih avske banovine bi mogla namoženosti juto, ovčja volna in volna angorskih kuncev.

Kljub visokemu uvozu pa pri nas še dolej nimamo tvornice za umetno svilo, čeprav so za to dani vsi pogoji. V pogledu prave svile je bila pred svetovno vojno mala Srbija na tretjem mestu v Evropi za Italijo in Francijo, danes pa sta nas v produkciji svilenih kokonov prekosili še Španija in Grčija. Glede ovčje volne je Jugoslavija po številu ovc v Evropi na 8. po kvaliteti dobljene volne pa na poslednjem mestu. Približno 9.000.000 ovc daje letno nad 15 milijonov kg volne, ki se uporabi večinoma v domači obrti za izdelavo preprog, pletenin in grobeha sukna. Izboljšanje volne bi dosegli predvsem s selekcijo najboljših domačih vrst ovc (jezerka, cigaja, sjeničke ovc), s sistematskim križanjem in z ustanavljanjem ovčerejskih združenj.

Predavatelj je predavanje zaključil z ugotovitvijo, da je Jugoslavija glede tekstilnih sirovin sicer bogata, a razmeroma malo izkoriščena država, zato bi bilo v interesu narodnega gospodarstva, da izboljšamo kakovost domačih tekstilnih sirovin, forsiramo in racionaliziramo produkcijo na manj produktivnem ozemlju in favoriziramo domačo tekstilno industrijo. S tem bi se celotno narodno gospodarstvo dvignilo do onega blagostanja, ki ga moremo z oziranjem na bogastvo prirodnih dobrin doseči.

Dražba obveznic švedskega posojila naše monopolne uprave

Naša monopolna uprava je leta 1928. v zvezi z odstopom vžigalčnega monopola švedskemu vžigalčnemu trustu dobila od tega trusta posojilo v višini 22 milijonov dolarjev po 6% obresti. Monopolna uprava je za to posojilo izdala obveznice na velike zneske, ki so pozneje tvorili podlago za emisijo obligacij, ki jih je spravil v promet predsednik vžigalčnega trusta Krueger. Po polomu Kruegerjevega koncerna je prišlo do konkurznega postopanja in tako pridejo 2. t. m. v Newyorku na dražbo obligacije raznih držav, ki jim je Krueger dal slična posojila, kakor naši državi. Na dražbo pridejo tudi obligacije naše monopolne uprave v višini 22 milijonov dolarjev. Z izkupičkom od prodaje teh obligacij bodo potem izplačani imetniki Kruegerjevih obligacij. Izključna cena obligacij raznih držav je zelo nizko odmerjena. Obligacije naše monopolne uprave so bile sodno cenjene na 13% nominalne vrednosti, tako da bodo izklicane za 2,86 milijona dolarjev pri nominalni vrednosti 22 milijonov dolarjev. Pri tem pa je treba še upoštevati, da monopolna uprava od leta 1932. na to posojilo ni transferirala obresti, temveč je položila ustrezajoče zneske na vezan račun pri Narodni banki, tako da je treba še pristižni narasle obresti, kar znaša okrog 6 milijonov dolarjev.

Za dražbo, ki se bo vršila v Newyorku, vlada v mednarodnih finančnih krogih veliko zanimanje. Iz Beograda poročajo, da je dobila naša država od šestih mednarodnih bančnih koncernov ponudbe, da te obligacije kupijo za račun jugoslovanske države in so ti bančni koncerni tudi pripravljani potreben denar posoditi naši državi. Najresnejše ponudbe je naša država dobila iz Anglije, Zedinjenih držav in Švice. V naših finančnih krogih pa so mnenja, da bi še potreben znesek treh milijonov dolarjev (150 milijonov Din) za ugoden odkup teh obveznic lahko našel v naši državi. Vsekakor je dana možnost, da naša država z zapetnim odkupom tega posojila na dražbi prihrani znaten znesek okrog 20 milijonov dolarjev.

Gospodarske vesti

— **Trgovina z Italijo se je že pričela.** Trgovina z Italijo se pričena polagoma razvijati. Izvozili smo v Italijo že znatne količine pšenice, pa tudi živina se že izvažata, ker vlada v Italiji pomanjkanje mesa. Kupčija z lesom pa še ni prišla v tek. Tudi uvoz se je pričel, odkar je bila devalvirana lira in celo presega vrednost našega izvoza. V novem klirinškem računu je že nastal saldo v višini 2,5 milijona lir, to za korist Italije, pri naši Narodni banki, tako da izvozniki dobe takoj izplačano protivrednost v dinarjih.

— **Uredba proti nezdravemu širjenju vinogradništva.** V kmetijskem ministertvu so sestavili uredbo o ozdravljenju vinogradništva, ki ima namen, zaščiti vinogradništvo pred nevarnostjo, ki mu grozi zaradi nezdravega širjenja v krajih, ki za to kulturo niso primerni, medtem ko propada vinogradništvo v tipično vinogradniških krajih. Načrt uredbe je bil poslan v izjavo banškim upravam ter vinogradniškim združenjem.

— **Obrtniški dan.** Kakor prejšnja leta, bo tudi letos na praznik združenja dne 1. decembra obrtništvo obhajalo svoj obrtniški dan po vsej državi, in sicer z zborovanji, svečanimi akademijami in sličnimi prireditvami.

— **Znatno povečanje našega pomorskega prometa.** Pred leti, ko je bila gospodarstva depresija na najnižji točki, so bile naše paroplovne družbe primorane razpremiti večje številne ladje, ker je tovrni promet hudo nazadoval. V poslednjih dveh letih pa se je stanje precej popravilo. Sedaj pa že poročajo s Sušaka, da vlada veliko pomanjkanje razpoložljivih ladij, zlasti za prevoz žita. Tudi so se prevozne cene, zlasti v relaciji z Anglijo in severnimi lukami znatno podražile. Žitni izvozniki ložijo, da jim je s tem prevrnjena kalkulacija, ker so pri sklepanju kupij računali s prejšnjimi prevozinami. Naraščanje prometa beleži naša pomorska statitika že za avgust. V tem mesecu je prišlo v naše luke 10.650 ladij (lani 9784, predlanskim 9483) s tonažo 2.088.000 registriških ton (lani 2.029.000, predlanskim 1.777.000).

— **Razpored pridobine.** Davčna uprava za Ljubljano razglašala: Razpored pridobine, davka na sance in davka na poslovni promet za leto 1936. je v smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih razgrnjen na vpogled davčnim zavezancem med običajnimi uradnimi urami v času od 26. oktobra do 2. novembra 1936. pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodniški trg št. 5. II. nadst. soba št. 22. Davčni

zavezanci so odnošeno bodo še posebej obveščeni o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku s plačilnimi nalogi (obvestili). Proti višini davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezaneec lahko pritoži v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga. Pritožbo je kolkovati z 20 Din.

— **Stanje aktivnih klirinogov.** Saldo naših klirinških terjatev v Nemčiji je v tednu od 15. do 22. t. m. ostal nespremenjen na višini 16,7 milijona Din. Tudi saldo starega klirinog z Italijo je na višini 37,6 milijona lir ostal prav tako nespremenjen. Nadalje je znašal saldo v Bolgariji 0,81 milijona Din, v Turčiji pa 0,64 milijona francoskih frankov.

— **Češkoslovaška izvažata pšenice.** Češkoslovaška žitna monopolna družba je morala zadnja leta zaradi naglo rastoče produkcije odkupiti v Češkoslovaški znatne količine pšenice preko domače potrbe, tako da ji je ob prehodu v novo žitno kampanjo ostalo okrog 70.000 vagonov pšenice. V češkoslovaških vladnih krogih so bili pred meseci zelo v skrbeh, kaj naj počnejo s to pšenico, ki je kupljena po visoki ceni in se da v inozemstvu vnovčiti le za polovično ceno. V poslednjih dveh mesecih pa se je situacija na svetovnih žitnih trgih toliko izboljšala, da je češkoslovaški monopolni družbi uspelo prodati v inozemstvu še polovico tega preseška iz prejšnjih let po ceni, ki je sicer nižja kakor nakupna cena, vendar ugodnejša, ker je kazal prvotni račun, z odprodajo te pšenice pa bo Češkoslovaški zopet dana možnost uvoziti kvaliteto boljše pšenice za mešanje predvsem z Jugoslavije.

— **Obračunavanje zlatega franka pri pobiranju taks za vizum.** Minister za finance je izdal odlok, po katerem je v bodoče zaračunati pri pobiranju taks za vizum potnih listov tujih državljanov zlati frank po uradnem tečaju napoleondora, ki predstavlja vrednost 20 zlatih frankov.

— **Iz trgovinskega registra.** V likvidaciji sta prešli naslednji tvrdki: Engelbert Meilovšek ml., izdelovalnica brezalkoholne pijače »Chabesa« na Bregu pri Celju, družba z o. z. in tvrdka »Jugoles« družba z o. z. v Celju. — »Karton«, družba z o. z. v Ljubljani je spremljala besedilo firme v »Ta-Ta«, Bahovec Ivan, družba z o. z. — Mariborska tovarna svile, družba z o. z. je zvišala glavnico 500.000 na 550.000 Din in je bil obenem vpisan nov poslovodja Oton Wölfel, tehnični ravnatelj iz Obeha.

— **Iz združnega registra.** Pri Ljudski posojilnici v Ljubljani, reg. zadr. z n. z. sta bila izbrisana člana načelstva Josip Kosler in Karol Kausehegg. vpisan pa je bil član načelstva dr. inž. Ivo Ribarič, vseučiliški docent v Ljubljani. — V likvidaciji je stopila Perutninarska registrirana zadruga z o. z. v Ljubljani.

— **Vozne ugodnosti za inozemske veleposlane.** Prometno ministertvo je odobrilo ugodnosti polovične vožnje pri povratku obiskovalcem mednarodnega veleposlana v Ljono od 22. II. do 23. III. 1937, mednarodne razstave v Parizu od 5. V. do 10. VI. 1937 in pomladnega sejma na Dunaju od 7. do 19. III. 1937. Enako ugodnost uživajo obiskovalci pomladanskega in jesenskega veleposlana v Leipzigu od 18. II. do 17. III. 1937 o. d. n. od 19. VIII. do 14. IX. 1937.

Jugoslovensko akademsko društvo v Kranju

Iz Kranja smo prejeli:

Lani v septembru smo v Kranju ustanovili nepolitično Jugoslov. akademsko društvo, ki naj bi združevalo akademike iz Kranja in okolice ne glede na njihov svetovni nazor. Po enem letu obstanka mora društvu vsak nepristranski opazovalec razmer priznati pozitivnost njegovega delovanja. Društvo je tm v peti le ljudem, ki hočejo vse organizacije imeti v zakupu za svoje partizanske tribune. Za vsako ceno so zato skušali omajati ugled, ki si ga je društvo priborilo med kranjskim prebivalstvom. Zlasti v kranjskem lokalnem lističu je bilo že vse polno napadov na nas in proti nam.

Začelo se je takoj po ustanovitvi društva, ko so se, kakor menda v vsakem mladnem društvu, tudi med nami pojavila razna nesoglasja, ki pa jih je odbor, takrat pod vodstvom katoliško usmerjenega akademika, kmalu popolnoma likvidiral. O Božiču pa je izšel člančič, ki je po znani metodi proglasil naše društvo za komunistično, da bi mu tako onemogočil delovanje. Člančič je očital katoliškim akademikom nezrelost, ker sklepajo kompromise v kulturnih društvih. Od društva ustanovljeno ljudsko univerzo, ki so jo v Kranju splošno pozdravili, je člančič odklonil z motivacijo: »Naša slovenska ljudska univerza za podlagi katoliških načel.« Pisci članka so preprečili popravek, ki so jim ga hoteli poslati akademiki njih lastnega svetovnega nazora.

Kasneje se je vrstila intriga za intrigo; z zadovoljstvom ugotavljamo, da so prihajale iz vrst nevladenjenih akademikov in njihovih neakademskih protektorjev. Prepričali smo se lahko, da denunciantstvo še ni izumrlo. Na letošnji občni zbor, ki je bil poleti, je prišla nepodpisana izjava, ki pravi, da je večina katoliško usmerjenih akademikov z dežele in tako brez pravega kontakta z društvom, one iz Kranja pa je baje članska večina z napadi odvrnila od sodelovanja. Pri tem so očitvidno mislili na gori omenjena početna nesporazumjenja, ki pa jih je odbor v najkrajšem času sam likvidiral. Izjava je navajala še nekaj drugih očitkov, ki so se tudi vsi takoj izkazali za neutemeljene. Očitli so tudi pristranost pri izbiri predavateljev za ljudsko univerzo, češ da se odklanjajo predavatelji katoliškega svetovnega nazora. Pokazalo se je ne le, da ni bil noben od njih predlagani predavatelj odklonjen, marveč da so ostali brez odziva ponovni pozvi naj preskrbe predavatelje. V ilustracijo naj še navedemo, da so se nekateri akademiki iz njihovih vrst protivili predavanju univ. prof. dr. Munde o splavu s pravnega stališča.

— **Licitacije.** Dne 3. novembra bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 36.000 kg kartona za tobačno tovarno v Nišu, 4. novembra za dobavo 70.000 kg kartona za tobačne tovarne v Ljubljani in v Nišu, 5. novembra za dobavo 45.000 kg kartona in 6.000 kg papirja za tobačno tovarno v Nišu, 7. novembra za dobavo 280.000 kg kartona za tobačne tovarne v Ljubljani in v Nišu in 9. novembra za dobavo 23.000 kg belega papirja. Dne 10. novembra bo pri direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 30.000 ton koksa za drž. železarno v Varešu in 11. novembra za dobavo univerzalnega frezalnega stroja za direkcijo drž. železarne v Varešu.

— **Dobave:** Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo raznega orodja (klešče škarje, vrdnik itd.) Direkcija državne rudnika Vrtnik sprejema do 5. novembra ponudbe za dobavo črne pločevine ter raznega jekla do 12. novembra pa za dobavo raznega električnega materiala. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 1. novembra ponudbe za dobavo jeklenih ključev za matice ter raznih brusnih kamnov, do 2. novembra za dobavo raznega stekla, svetrov in stroja za navijanje, do 5. novembra za dobavo ciankalija, modre galice, raznih predmetov iz medi in kablja; do 7. novembra za dobavo cirkularnih in strojnih pilj, usenjenih jermenov in jermenčkov za šivanje. Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 5. novembra ponudbe za dobavo brusnih kamnov, do 7. novembra za dobavo platna, sukanca, jadreneine itd. Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 10. novembra ponudbe za dobavo raznih predmetov iz medi.

— **Licitacije:** Dne 2. novembra bo v pisarni referenta inženjerje Štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za popravilo V. objekta vojašnice »Vojvode Mišića« v Ljubljani. Dne 4. novembra bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo vate in gaze, 11. novembra pri direkciji pomorskega prometa in Splitu za dobavo raznega kovinskega materiala, 16. novembra pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. žel. v Beogradu za dobavo 30 polniških vagonov III. razreda, 17. novembra pri upravi III. oddelka vojno tehničnega zavoda v Zagrebu za dobavo breštovega lesa.

Borze

Devize

Curih. Beograd 10, Pariz 20,25, London 21,27,25, Newyork 435,125, Bruselj 73,23, Milan 22,95, Amsterdam 234,60, Berlin 174,50, Dunaj 75, Stockholm 109,70, Oslo 106,90, Kopenhavn 95, Praga 15,40, Varšava 81,90, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago, 24. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 114,25, za maj 113, za julij 108,625; koroza: za dec. 94,25, za maj 98,75, za julij 86,625.

Winnipeg, 24. oktobra. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 109,75, za dec. 107,50, za maj 108,375.

BOMBAZ

Liverpool, 23. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 6,75 (prejšnji dan 6,68), za dec. 6,67 (6,63).

V dokaz marksistične usmerjenosti našega kluba so navajali dogodke s kranjskega zborovanja za razširjenje ljubljanske bolnišnice. Zborovanje pa je priredila ljubljanska Akademsko akcija in je kranjski pripravljajni odbor delal samo po njenih navodilih. Laž je, da je bil prvotno določen kot govornik g. Ilija, res pa je, da so ga hoteli naknadno vsiliti neki kranjski lokalni politiki. Zakaj se niso obrnili do Akcije v Ljubljani, katera edina je mogla odločati? Ta je že poprej določila za govornika pisatelja g. Javornika, ki pa žal ni prišel na zborovanje.

Ravno tako so akoz in skoz neutemeljeni očitki glede tega, da so neki akademiki med zborovanjem razdajali zborovalcem »Staro pravdo«. Zato je razumljivo, da društvo na osnovi anonimne izjave ni moglo nikogar črtati iz članstva. Tudi navzoči katoliški akademiki sami so nasprotovali izjavi, katere izvor jim je bil neznan.

V zvezi s temi dogodki je poslalo društvo tukajšnjemu listu popravek, da dodaj še noben katoliški akademik ni izstopil. Istočasno s popravkom je list objavil izjavo s petnajstimi podpisi. Poglavje za sebe je, kako so jih dobili. Pet med njimi je bilo takih, ki sploh niso bili nikdar člani društva. Ostali so se prav do zadnjega v vsem strinjali z društvenim delom in so zagotavljali, da bodo izstopili samo — pod pritiskom.

Taka je torej resnica, po kateri je tako zelo klical kranjski listič. Resnica je ta tudi, da je bila laž njegova trditve, da bi bila članica akademiskega društva gospodična, ki ni visokošolska. Resnica je končno, da so izmišljeni vsi drugi očitki napravili našemu društvu. Prišel bo čas, ko bodo odpadle ovire in ko bomo lahko odgovorili, kakor gospodje zaslužijo.

Vito Tavcar, stud. ur.

Domace vesti Vsem iz Ljubljane in okolice!

KINO IDEAL PREDVAJA TE DNI GRANDIOZEN FILM

„KRIZARI“

Vsi, ki so ta vefilm že gledali, si ga želijo še in še videti. Oni pa, ki ga bodo zamudili pogledati, ne bodo poznali največjega čuda filmske tehnike, ki je prikazana v tem mojstrskem delu.

Predstave ob 15., 17., 19: in 21,15 uri

Veliko zanimanje za potovanje na svetovno razstavo v Pariz, ki ga priredi ZKD v poletju 1937. Na objavo ZKD, da namerava prirediti skupinske izlete v mesecih juniju, juliju in avgustu 1937, v Parizu, smo prejeli že veliko število prijav oziroma vprašanj. Vsem tem sporočamo, da so prospekti že v tisku in da jih bomo pravočasno razposlali. Izlet bo organiziran v več skupinah in v času po željah udeležencev. Vsi, ki se zanimajo za to potovanje, ki bo izredno poceni, naj nam javijo svoje naslove čimprej, da s tem olajšajo odobro, ki ima organizacijo v rokah, delo. Neobvezne prijave naj se pošljejo na naslov: Zveza kulturnih društev v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. z značko »Pariz«.

»Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 86 z dne 24. t. m. objavlja odločbi kraljevskih namestnikov o zaključitvi rednega zasedanja Narodne skupščine in senata in odločbi novega rednega zasedanja, uredbi o oprostitvi takse za prenos nepremičnin, ki jih pridobijo denarni zavodi po prisilni dražbi, navodila za izvrševanje uredbi o oprostitvi od takse za prenos nepremičnin, ki jih pridobijo denarni zavodi po prisilni dražbi, uredbi o odkupovanju domačega bombaza, navodila za pogodbe o kartelih in za zborovanja članov kartelov, potni pavšal in uniforma davčnih uradnikov, sredstvo za denaturiranje sladkorja, novi tečaj za državne papirje, obračunavanje zlatega franka pri pobiranju takse za vizum potnih listov, pristop republike Čile k mednarodni konvenciji o prepovedi uporabe belega (rumenega) fosforja v industriji vžigalnic, pristop Estonije k mednarodni konvenciji o pobiranju prometa in trgovine z nemoranimi publikacijami, pristop Tangerskega pasu k konvenciji pariške unije za zaščito industrijske svojine, odločbo o meji med ribarskima okrajema št. 73 Zimberk in št. 74 Šoteska, zdravstvena policijska navodila in pojasnila o varstvu čistote in higijene na naličih, v obratovalnicah in hišah v mestu Ljubljani.

Blago za moške suknje!

Največja in najlepša izbira in najsolidnejše cenel!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

Ivan Meštrovič povabljen v Rumunijo. Rumunski ministri predsednik Tatarescu, ki se muh zadnje dni v Beogradu, se je včeraj seznanil s našim slavnim kiparjem Ivanom Meštrovičem. Govorila sta o postavitvi spomenika kralju Karolu I. in kralju Ferdinandu v Bukarešti. Oba spomenika bo izdelal Meštrovič, ki je odpravljal skupaj z rumunskim ministrom predsednik v Bukarešto.

Osniček novega jugoslovenskega obhoda državljanstva zakonika je izdalo Državno sodišče pravne fakultete v obliki dobro izdelanih skript, osniček stane Din 60 in se naroča pri Društvu študentov pravne fakultete na univerzi v Ljubljani. Pošljamo po povzetju.

Višji državni strokovni izpiti davčnih bodo 2. novembra v Beogradu. Prijaviteljnih je približno 60 kandidatov. Komisijo za te izpise tvorijo dr. Anton Sladovič kot predsednik, kot člani izpuščevalni pa Josip Parčić, dr. Franjo Slezak, Milorad Djordjevič, svetilnik in Odanir Djordjevič, pristav. Delovodja komisije je Ilija Nikolič.

Doromad

preprečuje tudi poslanek zobnega kamna

Dobite jo povsod!

Legija koroških borcev. Vsem tovarišem borcem in dobrovoljcem, ki so se odzvali našemu pozivu glede predložitve osebnih podatkov o udeležbi v bojih za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1. 1918-1919, sporočamo, da prejmejo v najkrajšem času točna navodila in vse potrebne informacije. — Obnavljamo naš poziv za vse ostale tovariše, ki se doslej še niso odzvali, da se osebno ali pismeno javijo tajništvu Legije koroških borcev, Ljubljana, Tavčarjeva 2 najkasneje do 10. novembra. — Tajništvo LKB.

Promocija. Na beograjski univerzi je bil promoviran 20. t. m. za doktorja vsega zdravilstva g. Milan Perušek iz Ljubljane. Čestitamo!

Himen. V Beogradu se danes poročita g. inž. Milivoj Popović in gđ. Ely Ilovar iz Ljubljane. Bilo srečno!

Sestanek jugoslovensko-madžarske komisije. Na naši in madžarski meji se je v kraju Pampa blizu Novega Sada sestala jugoslovensko-madžarska komisija, da razpravlja o raznih obmejnih zadevah. Po konvenciji, ki je bila sklenjena med našo in madžarsko državo se take komisije sestajajo vsako leto ter razpravljajo o policijskih, carinskih in prometnih zadevah. Lani je taka komisija zborovala v Subotici.

Smrt uglednega slikarja. V beograjski bolnišnici je umrl slikar Miko Pjerotić, ki je na mnogih razstavah v Beogradu dosegel lepe uspehe s svojimi slikami lepih dalmatinskih pokrajin. Pokojni Pjerotić se je rodil leta 1888 pri Sv. Ivanu na otoku Braču, izobrazil pa se je v Italiji, na Dunaju in v Münchenu. Njegova dela krasijo razne javne ustanove v Beogradu in v dalmatinskih mestih.

Protest proti šolnini. Zveza društev šola in dom, ki ima svoj sedež v Sisku, je sklenila poslati k banu v Zagreb in k prosvetnemu ministru v Beograd poročno deputacijo, ki bo prošla za odpravo banovinske šolnine. Taka šolnina se pobira samo še v savski banovini, dočim je bila v drugih banovinah ukinjena. Zveza društev šola in dom meni, da doseženi protesti proti banovinski šolnini zaradi tega niso zalegli, ker društva »Šola in dom« iz raznih mest in celo iz Zagreba, kjer so najmočnejša, niso vključena v zvezi.

Novi grobovi. V Kranju je umrla ugledna pesnica g. Helena Pavšerjeva. K večjemu počitku jo bodo spremili danes ob pol 17. — V Florijanski ulici 17. v Ljubljani je umrla gospa Vida Mehetova, posestnica »Pogreb« danes ob 16. — V Loškem potoku je umrla gospa Neža Lavričeva, mati znanega Zigova. Do groba jo bodo spremili li jutri, v ponedeljek. — Pokoinim blag spomin. Žalujocim naše iskreno sožalje!

Kašelj hrupavost

ublažijo

Mr. Bahovčev »Smreka«-bonboni

sestavljani iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločevanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo.

»Smreka«-bonboni

v lekarnah in drogerijah zavite Din 4.— in 6.—

Apoteka **Mr. L. Bahovec**

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 12

Na stavbišču porušene kavarne »Albanija« sredi Beograda nameravajo zgraditi reprezentativno palačo. Ni še teden dni, odkar so odpravili ostanke tega kamna podpirke, že se pojavljajo razni predlogi in načrti o novi stavbi. Prestolniski listi mnogo razpravljajo o teh načrtih in predloženo je bilo, naj bi se priredil takozvani dvojni konkurz med beograjskimi arhitekti. S prvim razpisom naj bi se zahtevala najboljša ideja, z drugim pa najboljša rešitev izbrane ideje. V »Vremenu« je arhitekt Lazič predlagal graditev visoke palače, v kateri naj bi bila urejena najmodernejša kavarna s steklenimi stenami, da bi imeli gostje pred seboj vso perspektivo Terazij.

Železniški upokojenec in vdovam naznanja Društvo železniških upokojenec, da imajo njihovi sinovi, ki so vajenci, tudi po 18. letu starosti pravico do železniške legitimacije in temporarne karte, dočim so imeli te pravice doslej samo do 18. leta starosti.

ZVONČNI KINO SOKOLSKI DOM - V ŠISKI

TELEFON 33-87

Sijajni humoristi

ADELA SANDROCK — LEON SLEZAK

HANA VAAG — PAUL HORBIGER

Vas bodo danes zabavali v komičnem filmu

GOSPOD BREZ STANOVANJA

Predstave v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9, v ponedeljek ob 8. uri.

Pride: **VEČNO MLADA.**

Najnovejša maske proti prahu. Ta iznajdba je velik napredek proti tuberkulozi. Maske tehtajo samo 2 dkg in so se izkazale kot zanesljive ter ne ovirajo delavca pri delu. Nabava mask bi se morala vzeti resno tako od strani delavca, kakor tovarnarja. Naročite maske pri I. Pernat i drug, Pobrežje—Maribor, Stranska 4. Cena 20 Din.

Prietek gradnje luške ceste. Dodabno k poročilu na 7. strani smo prejeli: V petek so na Črnicu pri odepju zadnje cerkventine pričeli graditi luško cesto. Popoldne je bilo zbranih na izhodišču gradnje več zastopnikov javnosti iz Kamnika in Kamniške Bistrice in načelnik Srednjega cestnega odbora g. Siergar je zasadi kramp in gradnji, ki bo zvezala Posavje s Podravjem in ustvarila direktno zvezo Ljubljane z Loraško dolino. Luška cesta se bo gradila istočasno od obeh strani, iz Luče in iz Črnic. Za leto je določena vsota 300.000 Din. Pri gradnji je za začetek zaposlenih 30 delavcev, dela pa vodi tehniška banske uprave g. Čelešnik.

PLAŠČI, POVRŠNIKI

v priznano elegantni izdelavi in veliki izbiri

LUKIČ — STRITARJEVA ulica.

Važno za avtomobilski in vprežni promet: Železniški prelaz na Polhovgrajski cesti na Viču bo 27. t. m. od 7. do 16. ure zaprt za ves vozovni promet, ker bodo popravljali železniško progo. Mogoč bo prehod za pešce in kolesarje. V tem času bodo vozila iz Dobrave proti mestu peljala po občinski cesti čez železniški prelaz pri km 436.307 pri viškem pokopališču na Tržaško cesto. Vozila iz mesta proti Dobravi pa v obratni smeri. Istotako bo 29. t. m. od 5. do 16. ure zaprt železniški prelaz pri km 436.902 na Tržaški cesti pri Dolgem mostu na Viču. Vozila v smeri proti mestu bodo peljala od Klobasarja na Tržaški cesti preko Kozarij na Polhovgrajsko cesto, do viške cerkve. Vozila iz mesta proti Logatcu pa v nasprotni smeri.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutri na prazen želodec kozarec naravnih Franc Jožefove grenčice.

Pri ljudeh, nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna Franz-Josefova grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne diete. Franz-Josefova grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Ogl. reg. št. B. 1628/35

Največji roman iz Julijskih Alp (Renker: Pet mož gradi pot) je izšel v slovenskem prevodu kot prva knjiga Planinske matice. Roman, ki sli napelo opisuje borbo slovenskih, nemških in Italijanskih vodnikov z mogočnim Poljskim Špokom, je po leg knjige dr. Kugyja največje delo o naših Julijskih. Knjiga je krasno opremljena s številnimi, celostranskimi, zelo redkimi slikami iz zapuščene pokojnega dr. Tume. — Druga knjiga, ki izide v začetku novembra, pa bodo zbrani planinski spisi dr. Klementa Juga, kateri je dr. Bartol napisal globoko zasnovan uvod. Planinska matica izda na leto štiri knjige, vse bogato ilustrirane. Celoletna naročnina znaša Din 240 za v platno vezane in Din 300 za v poltanje vezane knjige. Ta naročnina se lahko plačuje v mesečnih obrokih po Din 20, oziroma po Din 25. Naj ne bo nobenega planinca, ki bi ne imel te lepe zbirke v svoji knjižnici! Planinska matica v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Snaženje Dioklecianove palače v Splitu. Pri splitski mestni občini se je vršila konferenca posestnikov hiš nad zgornjim delom Dioklecianove palače in predstavnikov občine, ki je razpravljala, kako naj bi se izvedlo temeljito čiščenje podzemnih prostorov palače. V te prostore se iz vseh hiš, ki stojijo na zapadni strani Dioklecianove palače, zliva nesnaga, ker povzroča nevarnost razpadanja večstanske stavbe. Velika podzemna dvorana meri preko tisoč kvadratnih metrov, je pa še nekaj manjših dvoran, ki jih je treba temeljito osušiti. Za snaženje vseh teh prostorov je vlada že objavila prispevek v znesku 100.000 Din, isto vsoto pa hoče prispevati tudi mestna občina. Ker so tako potrebna denarna sredstva še zbrana, bodo s snaženjem pričeli v najkrajšem času.

Rešavanje naslednjega italijanskega parnika. Iz italijanskega parnika »Birmanija«, ki je, kakor znano, nesel na otoku Mrdulji, prenašajo tovore ter minirajo pešine, med katerimi tiči parnik. To delo bo trajalo nekaj dni. Na kraj nesreče so pripeljali zastopniki zavarovalne družbe in lastništva parnika. Parnik in tovori so bili zavarovani na 50 milijonov dinarjev, škoda pa bo znašala okrog 5 milijonov. Parnik bodo menda odpravili v splitsko ladjedelnico, ker prevelike poškodbe ne dopuščajo prevoza v Trst.

Priključitev Tunje h Kamniku. Pišejo nam: Zaradi priključitve Podgorja Kamniku so v splošnem vsi Kamničani brez razlike enakega mnenja, da spada ta bivša občina, ki je gospodarsko še dokaj aktiv-

na, bolj v Kamnik kakor pa v Kamendo, ker ima pač v Kamniku šola in taro. Ne tako pa zaradi Tunje, ki so raztresene tja proti planinam, po veliki kotlini in v nobenem pogledu ne spadajo k mestu, ki mora teritorij za svoj razmah iskati samo proti jugu. Za priključitev se pobirali podpise in nad polovico meščanov se je izrazilo tudi za priključitev Tunje. Zdjaj pa se spet Tunjčani branijo skupnega gospodarskega življenja s Kamničani. Ker jih Kamničani gotovo ne bodo s silo hoteli pritegniti v Kamnik, se bo dala ta stvar urediti v splošno zadovoljstvo tako, da se priključi Kamniku samo Podgorje, Tunjca pa ostanejo Kamniku, kamor imajo tudi bliže.

Volitve jesni Lutz.

Bezovška se odvedli v Gornji grad. Vlomilca Bezovška sta kamniška orožnika odvedla po cesti čez Črnicu v Gornji grad. Bezovšek jima je živahno opisoval svoje vlomilske podvige in izražal svoje občudovanje nad spretnim in premišljenim manevrom; s katerimi so ga kamniški orožniki spravili v zasedo. Iz Gornjega grada

bodo Bezovška v varnem spremstvu oddali v zapore okrožnega sodišča v Celju, kjer bo čakal na pokoro.

Vlomi v Haložah. V zadnjem času so neznanici pri posestniku Karlu Kašperu pri Sv. Trojici vlomili v hišo in so odnesli vso posteljnino, perilo, deloma tudi pohištvo in ves živček iz shrambe. Na isti način so tudi posestniku Ferdinandu Ernestu v Velikem Okiču vlomili v postelje, škoda je precejšnja. Lastniki vinogradov pravijo, da so tatvine v zadnjem času na dnevnem redu. Gotovo je na delu dobro organizirana družba, ki jo že dolgo časa zasledujejo.

Okoli si je izdrl. V Zarkovu je kmet Vladimir Radič med prepriom ubil nekoga svojega soseda. Do krvavega dejanja je mož privedla nagla jeza. Vasčani pravijo, da Vladimir je jezi ne ve, kaj dela in tudi njegove oče je bil take narave. Stari Radič je bil pred kakimi 50 leti ubit med prepriom, njegov sin pa je zdaj ubijalec. Ko so ga odvedli v zapor, je bil ves obupan, odklanjal je vsako hrano, dobil je živčni napad in naposled so ga morali odpremiti v zastraženi oddelek bolnišnice. Mož je neprestano govoril, da si bo izruval očti, ker ne more gledati sodnije in svoje žrtve, a nihče ni pri teh besedah mislil, da se pripravlja

na novo strašno dejanje. Ko so se stražniki za kratek čas odstranili, si je Vladimir z žlico izruval levo oko. Izruval bi bil tudi desno, če ne bi bili to preprečili stražniki. Vedno se govori, da noče ničesar več videti. Da si ne bi še kaj storil, so mu morali zvezati roke. Zdravniki menijo, da mož ni normalen.

Brez plašča nikamor!

V nevarnosti ste, da se prehladite. Za nov plašč dobite tkanine pri **»Manufaktura« k. d.** trgovina, ki Vas zeli boljše postreči

Mestni trg 17.

Razkrinkana tihotapska družba. Zagrebška policija je zajela dobro organizirano tihotapce, ki so najinejši tobak kar z avtomobilom prevažali iz Hercegovine v Zagreb. Kilogram finega tobaka so kupili za 40 Din, s prevoznimi stroški jih je stal kilogram 60 Din, v Zagrebu pa so s pomočjo svojih agentov razpečavali vtihoapljeni tobak po 200 Din kg. Finančni organi so bili obveščeni da bo prišel v Zagreb avtomobil tihotapske družbe, na pomoč so poklicali policijo, potni pa so prav prevrnico organizirali zasedo. Avtomobil niso ustavili, temveč so mu previdno sledili, da bi videli, kje bo odložil tobak. Hiša, v katero se je podal tihotapec s svojimi dragocennimi tovari, so obkrožili in v njo so driti čele tečaj, ko so bili zbrani tihotapski agenti, da bi prevzeli tobak. Zapolnili so okrog 120 kg najfinejšega hercegovskega tobaka. Finančni organi so prepričani, da imajo tihotapski več skladšč in sedaj iščejo po Zagrebu s pomočjo policije skrite zaloge tobaka.

Bančne, kreditne in denarne posle, nakup in prodaja hranilnih vlog in vrednostnih papirjev, ureditve dolgov s hranilnimi knjižnicami pri denarnih zavodih, naloga kapitala v gotovini in hranilnih knjižnicah na vključitve izpolnjuje najsolidnejše: Al Parnšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14, I. Telefon 35—10

Zobni kamen je najnevarnejši sovražnik vaših zob. Brez bolečin odriva z berno in rahlja zobe. Zobni kamen lahko premagate s Solvolith pasto za zobe. Solvolith pasta vsebuje karlovarsko sol, ki razkrajja zobni kamen ter varuje tako, če jo redno uporabljamo, vaše zobe. Solvolith pasta je bila že pred 35 leti preizkušena in je od zdravnikov priporočena.

Skoraj bo zima... Ne pustite, da Vas preseneti! Motor pri avtomobilu zahteva pozimi drugačno olje kakor poleti. Zimsko olje mora biti zadostno tekoče, da se lahko starta tudi po večernem postanku pri najhujši zimi, obenem pa mora pri močnem segrevanju, kakršno je v motorju, ohraniti svojo mazilno sposobnost. Mobiloil Arctic izpolnjuje te dvojne zahteve na najidealnejši način.

Podeželske odre obveščamo, da je še še par izvodov Bučarjeve spevoigrle »Na Trški gorici na razpo'ago. Ves materijal je naročal pri avtorju, Ljubljana, Gradšče 2., a ne pri šentjakobskem gledališkem odru

Za družino pokojnega Ljubija Bartola so v našo zbirko prispevali še: Neimenovana iz Ljubljane 30 Din, I. Kurent iz Ljubljane 100, neimenovana iz Ljubljane 20, uradništvo Narodne banke v Ljubljani 210, Martin Oblak, sluga Kmetске posojilnice za ljubljansko okolico 10, neimenovana 20, bančni prokurist Anton Petelin 50, neimenovana 30, prof. dr. Ante Debeljak 200, Ivan Rojc 50, zbirka na pokopališču 430, učitelj Vodopivec iz Sodražice 50, sproga sodnega svetnika Dina Romihova iz Novega mesta 50, Polde Lovšin iz Radomlja 50, nepoznan iz Maribora 50, L. P. iz Ljubljane 30, neimenovan 50, V. I. iz Ljubljane 20, »dobro uradništvo« 200, Anica Bedina iz Tržiča 50, magister Bogo Orožen, lekarnar iz Ptujja 200, Lojze Kanc iz Mengša 100, M. P. od Sv. Jakob 20, Jakob Zadavce iz Središča 100, Marjan, Nardo, Bogdan Treppo iz Brežic 100 Din. — Darovalcem v imenu Bartolovih iskrena zahvala!

Tovarna JOS. REICH sprejema naročila in akrobilno perilo v najlepšo izdelavo, **iz Ljubljane**

III. poljudne znanstveno prednavanje Prirodoslovnega društva, Dr. Jovan Hadži umv. prof.: Kako organizmi nadomeščajo izgubljene dele II. Dočim nam je v prvem delu predavatelj pokazal regeneracijo, t. j. obnavljanje izgubljenih delov organov pri nižjih živalih in rastlinah, nam bo v drugem delu povedal, kako se vse to vrši pri višjih živalskih vrstah, t. j. v prvi vrsti pri vretenčarjih. Pri tem bo pokazal tudi na izrodke regeneracije, ko se na podlagi podobnih dražljajev, kakršni nastopijo pri dejanski izgubi katkega dela, razvijajo popolnoma nepotrebni in odvratni organi. Lep tak zgljed imamo v kačji z dvema glavama, ki so jo našli pred kratkim pri Kočevju. Pri prednavanju se bo predavatelj oziral v prvi vrsti na dela domačih znanstvenikov na tem polju. Predavanje bodo poslušale številne barvne slike. Veršilo se bo v torek 27. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Vstopnina 2, 4, 6 Din.

Filmska matineja Z.K.D.,

DANES zadnjikrat ob pol 11. uri dop.

Jarmila Novotna

v najlepši LEHARJEVI opereti

Hans Moser

Heinz Rühmann

Hans Bollmann

Oglejte si ta edinstveni film, pa bo vselega razpoloženja in dobre volje za vas nedeljo zadosti!

Cene sedežev Din 3.50 in 5.50

Javno poročilo o mednarodnem jugoslovenskem kongresu v Dubrovniku bo podala Jugoslovenska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino, v četrtek ob 18.15 v dvorani mestnega magistrata. Poročala bo g. Pavla Hočevarjeva. Šel komisije za tiek JZZ. Vabimo vsakogar, ki se zanima za javno delo našega ženstva.

Filozofsko društvo začne danes 24. t. m. s svojimi rednimi predavanji. Prvo predavanje bo imel vsušč. prof. dr. Arthur Liebert iz Beograda o nalogah in mestu filozofije v sodobnosti. Predavanje bo ob 18. v mineraloškem inštitutu na univerzi. Vstopnina ni!

Lutkovno gledališče Sokola I. na Taboru priredi danes premiero praviljčno lutkovne igre »Jurček v kraljestvu palčkov« ob pol 18. igra se bo vršila v zelenem carstvu vile Cvetae in čudežnem kraljestvu malega kralja pačkov — Dobromlja. Lutkovni odsek opozarja že zdaj na izvirno lutkovno igro br. Grünfelda »Jurček-smučar«.

Uprava Hubadove kupa poslednjič opozarja vsa včlanjena pevška društva, naj takoj poravnajo zaostala letna članarina, ker potrebujemo denarna sredstva za prireditve župnega koncerta 6. novembra. Pošljite takoj podatke in slike! — V ponedeljek 23. t. m. ob 18. obvezna seja vseh pevskih nastopajočih pevskih zborov na župnem koncertu. — Uprava

Štetač in Tabor prireditelj v soboto 7. novembra velik družabni večer na Taboru. Udrugaženje konservatoristov v Ljubljani priredi 6. marca svojo tradicionalno prireditve s plesom v vseh prostorih kazinske dvorane in zato najvjudneje naproša vsa druga društva, naj na ta dan opuste svoje prireditve. Za množično obisk se že vznaprej topio priporočamo. Odbor.

Prigihitu, sladkorni boleznini in zaprtju

poskusite znamenito Bogataško mineralno vodo »DONATE«

Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 3369/26

Dance je nepreklicno zadnji dan odprta razstava umetniške skupine G. A. Kesa, Mihe Maleka, Franceta Gorjeta in Šiškega gosta iz Praga, Jana Šlavička. Danes bo ob 11. vodstvo po razstavi. Vodi upravnik Narodne galerije g. Ivan Zorman. Opozorjamo ljubitelje umetnosti na te prireditve.

Ne pretiravamo

če trdimo, da nedvomno najlažje taborote klubov ali čepico in vse vrste športna pokrivala v najmodernejših oblikah pri

M. BOGATAJ, Ljubljana

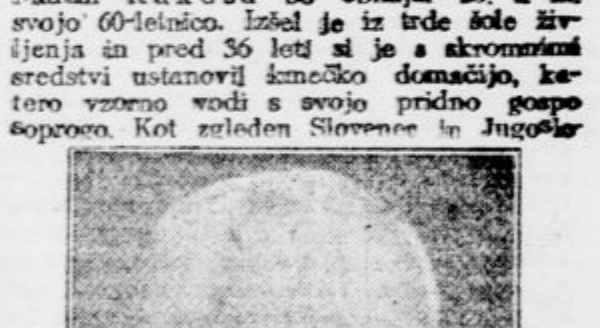
STARI TRG 14.

Martin Rakuša

— 60-letnik

Središče, 24. oktobra.

Zaslужni bivši občinski župan in sedanjí podžupan združene občine Središče g. Martin Rakuša bo obhajal 28. t. m. svojjo 60-letnico. Izšel je iz trde šole življenja in pred 36 leti si je s akromatiziranimi sredstvi ustanovil kmetiško domačijo, katero vzorno vodi s svojo pridno gospo soprogo. Kot zleđen Slovenec in Jugoslov-

ven že od nekdanj poznatovaino deluje v vseh središčih društvih. Bil je soustanovitelj in prvi podstarosta središkega Sokola in je moral zaradi tega med vojno marsikaj pretrpeti. Kot vzoren gospodar in vinogradnik uživa velik ugled in dokaz zaupanja je tudi to, da je dolgo vrsto let županoval občini Obrež pri Središču. Kot predsednik krajevne odbora JNS je mnogo uspešnega truda posvetil gradbi česte Obrež-Salovec-Krčevina, od katere ima prebivalstvo velike koristi. Zaslужnemu in priljubljenemu slavljencu želimo, da bi mimo vseh trdot življenja v zdravju in neskaljenem zadovoljstvu stopal naprej do skrajnih mej človeškega življenja.

Filmska matineja Z.K.D.,

DANES zadnjikrat ob pol 11. uri dop.

Jarmila Novotna

v najlepši LEHARJEVI opereti

Hans Moser

Heinz Rühmann

Hans Bollmann

Oglejte si ta edinstveni film, pa bo vselega razpoloženja in dobre volje za vas nedeljo zadosti!

Cene sedežev Din 3.50 in 5.50

Trikrat močnejša

in bolj ekonomična od vsake druge navadne svetiljke je originalna angleška

Aladdin

petrolejsko-plinska svetiljka "SUPER-ALADDIN" glavo za svetiljko lahko vsako navadno svetiljko pretvorite v petrolejsko-plinsko svetiljko od 125 sveč jakosti.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: **"BARZEL" d. d.** Subotica. Zahtevajte brezplačen prospekt!

u— Prijatelj in znanec naznanja, da smo našega Borisa prenesli iz grobnice rodbine Derganc-Miklauc v našo grobnico, ki se nahaja ob zidu, levo od vhoda na novo pokopališče. Rodbina Tomažič.

u— Idrijski krožek. Pripravljalni odbor letošnjih prireditev je na svoji obračunski seji prevzel posle pripravljalnega odbora za ustanovitev Idrijskega krožka v Ljubljani. Prva prireditev, Miklavžev večer, združen s proslavo rudniškega praznika sv. Barbare in družabnim večerom, bo v soboto 5. decembra.

Blasnikova Velika Pratika za leto 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domači. Celotno našo izseljenca je radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodju je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnikova nasl. v Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

u— Plesni zavod »Jenkeg v Kazini« Zvezda ima vsako nedeljo popoldanski tečaj od 4.—8. ure. Vsak ponedeljek ob 8. zvečer začetniški tečaj za novice-dame in gospe, ki se vedno sprejemajo. Vsak torek nadaljevalni tečaj za spretnije in vsak četrtek začetniško nadaljevalni pouk. Posebne ure in informacije dnevno. Dijaki popust.

u— Registrirane blagajne in pisarne stroje popravila strokovno in poceni Boris Simandi, Ljubljana, Kolodvorska 11, telefon 2437.

u— Sjenografijo, strojepis, knjigovodstvo, nemščina, l. d. se lahko naučite v dnevnem ali večernem tečaju na Christofovem učnem zavodu Domobranska 15. Honorar najnižji. Informacije in prijave vsak dan.

u— Veferni trgovski tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Pouk se prične v ponedeljek 26. t. m. Informacije in prijave vsak dan do 7. ure zvečer. Poučujo se tudi posamezni predmeti.

u— Otvoritev otroškega vrta. Na državni narodni šoli za Bežigradom se prične pouk v otroškem vrtcu 26. t. m. Starši naj prinesejo s seboj družinske knjižice.

Volite jeseni Lut.

Iz Celja

u— Volilci v celjskem srezu bodo danes volili sledeče lste: v Braslovcah lsto z nosilcem Francem Plaskanom, na Gomilskem lsto z nosilcem Josipom Sketo, v Grižah lsto z nosilcem Francetom Košakom, v Kalobju lsto z nosilcem Miho Saboljcem, v St. Petru v Savinjski dolini lsto z nosilcem Andrejom Četino, v Škofji vas lsto z nosilcem Antonom Okornom, na Teharju lsto z nosilcem Vinkom Berdevom, v Vojniku lsto z nosilcem dr. Rudolfom Mikšcem in v Zalcu lsto z nosilcem Rudolfom Lobertem!

u— Koncert 1. decembra. Celjsko pevsko društvo bo tudi letos privedlo 1. decembra koncert v proslavo praznika uedinjenja. Nastopili bodo tudi nekateri solisti. Zdrženi možiki zbori Celjskega pevskega društva, »Ojke« in »Celjskega Zvona« bodo tudi letos o Vseh svetih popoldne peli žalostinke na pokopališčih.

u— Dr. Milan Vidmar bo predaval jutri v Celju. Novo redno sezono Ljudske vseučnišnice v Celju bo jutri otvoril ugledni znanstvenik in šahovski vele mojster univ. prof. Dr. Vidmar, ki se je pred dnevi vrnil iz Amerike. Jutri ob 20.15 bo predaval v veliki dvorani Narodnega doma o vtihih, ki jih prinaša s seboj. Govoril bo o vzrokih, ki so ga vedli na pot, o sorodnih problemih združenih držav, o vtihih v vzhodni Ameriki in Kanadi, nakar bo podal s'ntezo tega svojega potovanja.

BANKA BARUH PARIS. (90) 11. RUE AUBER

Telef.: Opéra 98.15 — Telef. Opéra 98.15. Naslov brzojavkam: Jugobaruh Paris 96. Banka jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrsti vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni urad v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejema plačila na naše čekovne račune.

BELGIJA. No. 4064, 64 Bruxelles. FRANCIA. No. 1117, 94 Paris. HOLANDIJA. No. 1458, 65 Ned. Dienst. LUKSEMBURG. No. 5967 Luxembourg.

u— Tragična smrt 80-letnega posestnika. Ko je peljal 80-letni posestnik Karel Kroflič s Straže pri Teharju v četrtak z dvema kravama drva iz gozda domov, sta se kravi nenadno splašili. Kroflič je padel pod voz. Kolo je šlo čezenj ter mu zdrobil prsni koš in ga poškodovalo tudi po glavi. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je v petek zvečer podlegel težkim poškodbam.

u— O vplivu brezdomništva na duševni razvoj mladine bo predavala v sredo 4. novembra ob 20. v mali dvorani Narodnega doma pesnica Lucija Ruža Petelinova. To zanimivo predavanje bo priredil Klub Primork. — Komemorativni sestanek, ki ga je priredila »Soča« v četrtak zvečer v svojih okusno opremljenih prostorih, je bil dobro obiskan. V lepih, v srce segajočih besedah se je spominjal g. Cergol mučeniške smrti Vladimira Gortana in koruškega mučenika Miheja Habiba. Po počastitvi spomina obeh žrtvev je poročal g. Rakovšček o poteku emigrantskega kongresa v Zagrebu. Lepo uspeli sestanek je vodil g. Saksida.

u— Petje na pokopališčih. Združeni možiki zbori Celjskega pevskega društva, »Ojke« in »Celjskega Zvona« bodo tudi letos o Vseh svetih popoldne peli žalostinke na celjskih pokopališčih.

u— Komemoracija »Sočec« v okusno opremljenih prostorih »Sočec« so se zbrali v četrtak zvečer številni primorski emigranti. V lepih, v srce segajočih besedah se je spominjal g. Cergol smrti Vladimira Gortana in koruškega Slovenca Miheja Habibana, nato pa je g. Rakovšček poročal o poteku emigrantskega kongresa v Zagrebu. Lepo uspeli sestanek je vodil g. Saksida.

u— Sokolske plesne vaje se vrše vsako nedeljo ob 20. uri v mestni telodavnici. Poučuje dipl. plesna učiteljica gospa Pečnikova iz Maribora. Vabljeni.

u— Tihotapsko blago. Celjska policija je v torek aretirala 48-letno delavko Antonijo S. iz občine Škofje vas pri Celju, ker je prodajala vtihotapljeno blago. Pri telesni preiskavi so našli pri njej v spodnjem oblaku 86 zavitek saharina štiri vžgalnice, zavitek igralnih kart in zavitek kresilnih kamenčkov. Najprej je ženo kaznovala obrtna oblast, zdaj pa ji bo še naložila finančna uprava občutno kazen.

u— Prijatelj tujih koles. V četrtak je 18-letni hlapec Josip M. e Sladke gore pri Šmarju ukradel mehaniku Alojzu Terku iz Celja izpred nekega hotela v Gosposki ulici popolnoma novo. 1.800 Din vredno kolo in se odpeljal z njim. To je k sreči opazil mesarski pomočnik Anton S. Pohitel je tamoga dohitel v Razlagovi ulici in ga prijel. Nekateri ljudje, ki so bili v bližini, so šli po stražnika, ki je odvedel storilca na stražnico. Hlapec je priznal tatvino in povedal, da je imel s seboj dva tovariša, ki sta tudi hotela ukrasti vsak zase eno kolo. Ker je bilo istega dne ukradeno izpred neke gostilne na Kralja Petra cesti kolo mesarju Vinku Narobetu s Sp. Hudinje, je tatvino izvršil najbrž eden izmed omenjenih dveh pajdarjev, ki sta tudi doma iz šmarškega sreza.

KINO METROPOL. Danes ob 16., 18.15, 20.30 »VESELA VDOVA«. — Matineja ob 10.30 in 14. Jutri »NOČ NA DONAVI«.

u— Kino Union. Danes ob 10. in 14. ko medija »Harold« — mlekars v Haroldom Ljudom Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 vefilm »Noč v Monte Carlu« z Liliano Harvey in zvočni tednik.

Iz Maribora

u— Pri vaji obrambe pred zračnimi napadi, ki je bila v petek med 19. in 21. uro, je prebivalstvo sicer disciplinirano zapustilo ulice in pa pokazalo discipline pri gašenju luči. Po nekaterih stancvarjih so luči gorele posebno pa je svetloba udarjala s hodnikov in stopnišč. Policiji je bilo javljenih nad 50 primerov kršitve natančno objavljenih predpisov. Krivci bodo strogo kaznovani. Drugi teden se bodo vršile glavne vaje v obrambi proti napadom iz zraka.

u— Jugoslovensko-češkoslovaška liga in Češki klub v Mariboru priredita v sredo 28. t. m. ob 20. v spodnji dvorani hotela »Orele« slavnostno akademio v počastitev češkoslovaškega narodnega praznika. Vsi prijatelji češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti so vlnudno vabljeni!

u— Gibanje nastavnikov mariborskih meščanskih šol. Te dni je bil občni zbor mariborskega pododpora Udruženja nastavnikov meščanskih šol Zborovanje je otvoril z zanimivim situacijskim poročilom predsednik J. Korosec, ki se je uvodoma spomnil nedavno upokojenega ravnatelja g. Humka in njegovega sodelavca g. Poljanca, ki imata velike zasluge za razvoj slovenske meščanske šole. Sledilo je poročilo o delovanju sekcije, ki ga je podal ravnatelj g. Rode. Sledila je izčrpana debata v zvezi z novim učnim načrtom za diferencirano meščansko šolo, katere so se med drugim udeležili g. Žerjav, Bertonec, Izak, Mlačnik, Rode in drugi. Občni zbor je izkazal vzajemno složnost in stanovsko zavest učiteljev mariborskih meščanskih šol.

u— Smrt bogoslovnega profesorja dr. Somrke. V Šmartnem pri Slovenjgradu je umrl na bolezenskem dopustu pri svojem bratu nadžupniku mariborski bogoslovni profesor dr. Josip Somrek. Po rodu je bil iz Cadrane in star 65 let. Na mariborskem bogoslovju je bil profesor že od leta 1909. K večnemu počitku ga bodo položili jutri popoldne.

u— Starčeva smrtna nesreča. V Svečini je padel s stopnišča na betonski tlak tlast vinčarja Srečka Juršiča, Anton Pušnik in dobil tako nevarne poškodbe, da je umrl.

u— Racija. Včeraj je policija izvršila po Mariboru in bližnji okolici obširno racijo in je aretirala preko 100 oseb, med katerimi je cela vrsta potepuhov, ki se niso mogli izkazati, s čim se preživljajo. Nekateri so pridržali v zaporih, druge so izpuštili.

u— Iz ljubljanskih zaporov pobešli kaznjence v Mariboru. V Slovenski ulici je zbudil mlajši možki stražnikovo pozornost. Na stražnico so našli pri njem večjo vsoto denarja iz Logateca pa je prišlo sporčilo, da je aretirani identičen z nevarnim vlomilec 23 letnim Alojzijem Zajrakom. ki je pred tedni pobešnil iz zaporov okroglega sodišča v Ljubljani.

u— Izropana trgovina ob meji Tolpa prijavljenih 18 cigarov je izvršila vlom v trgovin: Franca Troperja ob meji ter odnesla razne predmete v skupni vrednosti okoli 18.000 Din.

u— Kriminal. V Legnu so vlomilci odnesli posestniku Jakobu Pečolarju obleko in perilo v vrednosti preko 2000 Din. V Ločah so drzni storilci izropali stanovanje posestnika Martina Gaberška.

u— Odisejda laškega vojnega begunca. Pri Mežici so prijeli naši obmejni organi mlajšega možkega, za katerega se je izkazalo, da je laški vojni begunec Doma je iz Ravene in bi moral 25. julija s svojim polkom v Abesinijo. Pobešnil je v Jugoslavijo, od koder je potem preko Avstrije hotel v Francijo. Na avstrijski meji pa so ga prijeli in zaprli. Po dvomesečnem zaporu v Gradcu so ga odpeljali z vlakom, da bi ga izročili italijanskim oblastvom. Med vožnjo pa je skočil z vlaka in pobešnil proti naši meji, kjer so ga prijeli.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

u— Kino Kamnik predvaja vlezabavno Leharjevo opereto »Evat«.

u— V korist stromašne mladine bo v nedeljo popoldne na glavnem trgu tombola Kola jugoslovanskih sester z lepimi in vrednimi dobroti.

u— Prošnja upravi kina. Od več strani smo prejeli prošnje obiskovalcev kina, naj bi uprava znižala ceno vstopnicam na prvotno tarifo. Obisk bi bil potem gotovo večji.

u— Mladega kamniškega sportnika Jožeta Pavliča, ki je umrl v Kragujevcu, so v četrtak popoldne prepeljali v Kamnik in ga poopali na pokopališču na Zalah. Na zadnji poti ga je spremlila vilka množica občinstva, ki je globoko sočustvovala s hudo prizadetimi roditelji. Ob odprtih grobu se je v ganljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša v imenu kamniških sportnikov Tone Rozman, pevci pa so mu zapeli v slovo poslednjo žalostinko.

Iz Ptujja

u— Plesna šola pod vodstvom plesnega učitelja g. Simončiča se vrši vsako nedeljo ob 20. do 23. ure v zgornji dvorani Narodnega doma.

Iz Kranja

u— Kino Narodni dom predvaja v nedeljo češki narodni vefilm »M. R. Štefaniček«. V gl. vloji Zvonimir Rogoz.

Z Jesenice

u— Zvočni kino »Radio« predvaja danes ob 8. uri pop. in 8. zvečer vefilim »Chopinov poslovljni valček« iz dobe poljske vstaje.

Iz Trziča

u— Kino predvaja danes ob 4. pol 7. in pol 9. zvečer krasen film po romanu L. Tolstega »Vatajenje«.

Iz Hrastnika

u— Jadranski spominski dan bo v sredo 28. t. m. v Sokolskem domu. Glavna točka bo predavanje o našem morju s skopičnimi slikami. Predaval bo priljubljeni predavatelj g. Viktor Pernal. Za mladino bo predavanje ob pol 14. za odrasle pa ob pol 19. vse brez vstopnine.

u— Obrambna vaja proti zračnim napadom se je vršila v torek in izkazalo se je, da se prebivalstvo Spodnjega Hrastnika ni dovolj brigalo za predpise. Ljudje so vse bolj vzeli za šalo. Pohvalno pa je treba omeniti, da je bilo prebivalstvo pri rudniku zelo disciplinirano in da vse je v polni meri zavedalo pomena in resnosti takih vaj. Oporazimo, da se prestopki predpisov ob takih vajah kaznujejo z globami od 10 do 1000 in ali z zaporom od enega do 20 dni. V začetku prihodnjega tedna bodo nenapovedane nočne vaje proti plinškim napadom. Ob piskanju vseh treh siren ne morajo ugasniti vse luči ali tako zastrelti okna, da luč ne prodre iz hiš in obratov. Ugasniti se morajo tudi cestna razsvetljava. Vse ekipe morajo hiteti na svoja mesta in ustaviti se mora vse promet.

GORNJI GRAD. Vokalni koncert umetnih pesmi in opernih arij je priredila pevska zveza iz Ljubljane 18. t. m. popoldne v Sokolskem domu. Tenorist g. Miloš Bršnik, rajak, je srečno izbrani program koncerta in to 7 umetnih pesmi in 7 opernih arij absolviral v veliko zadovoljstvo poslušalcev, zlasti so ugajali »Laetaviam« in »Majka« ter molitev iz opere »Evangelnik«. Na kvartirju je spremljal gospoda Brišnika gospod Virant iz Braslovca. Ob tej priliki moramo gratulati, da se naša inteligenca ni udeležila v večjem številu koncerta, ko imamo tako malokdaj pri nas priložnost za slično prireditev. Vsi pa, ki smo prisostvovali koncertu, smo hvaležni prirediteljem za lep užitek. Želimo gospodu Milošu Bršniku pri njegovem nadaljnjem delovanju še mnogo uspeha.

u— SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes film »Cigan barone« po Strausovi opereti brez običajne dodajke.

u— RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 in 20. zvočni film »IVJEC«, katerega dejanje se odigrava visoko v vefičastnih planinah. Za dodatek nov Paramountov zvočni tednik.

Lokomotiva je pregalila voz s pohištvom

Celje, 24. oktobra. Davi je posestnik Tomo Kosi iz Olimja pri Podčetrku peljal z dvoprežnim vozom svoje pohištvo in živila v Ljubljano, ker se je nameraval preseliti v Zg. Sisko. Ko je ob 5.50 privozil do železniškega prelaza čez državno cesto v Medlogu v celjski občini, kjer se je pred leti zgodila znana avtobusna katastrofa, je privozil nasproti neki voz. Kosi se je izognil pravilno na desno stran ceste, imel pa je smolo, da se je zadnje kolo njegovega voza zataknilo med tračnice. V tem je Kosi opazil, da prihaja iz Celja tovorni vlak. Takoj je spoznal, da je nesreča neizogibna. Hitro je izpregel oba konja in ju peljal na travnik poleg proge, nato pa je pobil vlak na proti in dajal strojevodji z roko znake, naj ustavi Strojevodja pa tega ni storil, ker najbrže ni opazil znakov marveč je vozil z nezmanjšano brzino dalje. Na železniškem prelazu je lokomotiva zadela v voz, zmetala pohištvo in poljske pridelke v voza na cesto, nato pa je vlekla voz kakih

Izpuščate, prišče
in razne
kožne nečistosti
pri dojenčkih, otrocih in odraslih odstranjuje uspešno
BABYMIRA CREME
Dobiva se za ceno Din 10, v lekarnah in drogerijah

200 korakov po progi pred seboj, ga razbila in pustila ob progi. Pri karambolu se je svetilka na lokomotivi odtrgala in pokvarila. Kosi je izjavil, da ima zaradi razbitega voza ter pokvarjenega pohištva in drugih predmetov 3000 Din škode.

Na tem železniškem prelazu se je zgodilo že mnogo nesreč, železniška uprava pa kljub številnim pritožbam in kritikam še vedno ne smatra za potrebno, da bi na tem prelazu postavila zapornice. To moramo spet javno ugotoviti, da ne bo zopet kakih izgovorov in izbegavanj.

Dijak pod avtom

Ptuj, 24. oktobra. Na Ormoški cesti v Ptujju se je pripetila danes popoldne avtomobilska nesreča, ki je po naključju ni zahtevala človeških žrtvev. Iz Budine proti Ptujju je privozil tovorni avto. Zaradi bližine mesta je sofer vozil k sreči precej počasi, in je dajal predpisane signale. Na križišču Ormoške ceste in Nove ceste pa je nenadoma skočil pred avto 11-letni dijak Fran Kodela. Sofer je v zadnjem hipu opazil nevarnost ter je naglo zavil na levo, vendar pa nesreče ni mogel več preprečiti. Avtomobil je z vso močjo sunil dečka v stran, tako da si je zlomil levo nogo in dobil tudi druge poškodbe. Sličajno je prišel pod cesti zdravnik dr. Potrč, ki je dečku nudil prvo pomoč, nakar so ga prepeljali v bolnišnico.

Poslovljni večer visokih častnikov

Ljubljana, 24. oktobra. V četrtak je bil prirejen poslovljni večer dosedanjemu poveljniku dravske divizijske oblasti, div. generalu g. Petru Nedeljkoviču, ki je po zadnjem vojaškem ukazu premeščen za inspektorja konjenice v Beogradu. Obenem je poslovljni večer veljal g. brigadnemu generalu Jovanoviču, ki je postavljen za pomočnika komandanta žandarmerije v Beogradu, ter orožniškemu polkovniku g. Kvintiljanu Tartagilju, ki gre v Novi Sad, in orožniškemu podpolkovniku g. Ivanu Jovanoviču, ki je postavljen za poveljnika orožniške šole v Kamenici.

V Kazini se je zbral ves častniški zbor ljubljanske garnizije, pridružili pa so se tudi predstavniki oficirjev vseh ostalih garnizij dravske divizije. Seveda so prišli k slovesu tudi predstavniki rezervnih oficirjev z g. Josipom Pogačnikom na čelu. Povabilu oficirskega zbora so se odzvali najodličnejši predstavniki naše javnosti, med njimi tudi g. ban dr. Natlačen z gospo, sofer dr. Rožman, župan dr. Adlešič z gospo, in druga gospodara. Nadalje je prišel v Kazino novi divizionar g. brigadni general Laza F. Tonič, kateremu so navzočim obnem lahko izrekli dobrodošlico. Pravoslavno cerveno občino je zastopal g. prota Budimir z nekaterimi drugimi uglednimi člani.

Odhajajočega generala Nedeljkoviča je v imenu častniškega zbora pozdravil general Popadič. V izbranih besedah je opisoval zasluge in delovanje dosedanjega divizionarja. Želel je njemu in gospej vso srečo na visokem mestu. Divizionar Nedeljkovič se je prisrčno zahvalil s poudarki, da odhaja iz Slovenije, kjer je kakor doma, z najlepšimi, nepozabnimi spomini in se bo pač še pogosto vračal. Po govornih in prisrčnih zdravicah se je razvila najlepša tovariška zabava, ki je trajala do 2. zjutraj.

Dosedanji divizionar g. Nedeljkovič bo okrog 1. novembra zapustil Ljubljano, med tem pa je novi divizionar g. Tonič že prevzel dolžnost poveljnika dravske divizijske oblasti.

Nova slovenska tehniška knjiga

S svojo novo knjigo »Analiza cen gradbenih in obrtnijskih del« je naš znani gradbeni strokovnjak inž. Fran Dedek prispeval zelo koristno dopolnilo k naši skromni tehniški literaturi. Kako važno je v današnjih časih, da gradbenik in obrtnik zlasti kot samostojen podjetnik ni samo tehniško dovolj pokdovan v svoji stroki, ampak da ume prevzeta dela prav obvladati tudi od trgovske, finančne plati, nam zlasti jasno kažejo licitacije za velika javna dela, kjer se vrši med posameznimi ponudniki borba za odstotke in dele odstotkov na preračunano vsoto. Zmaga tisti, ki zna biti najcenejši in sicer ne z rizikom, da bi zaradi prenizke kalkulacije sebe oskodoval, ali pa indirektno škodoval slovesu svojega podjetja, ker bi moral zaradi konkurenčnosti jemati za podlogo svojemu proračunu manj vrednejši material. Pravilno sestavljanje proračunov z vsemi omejenimi obziri danes ni majhna umetnost, ker zahteva obilo časa, preudarnosti, v prvi vrsti pa dovolj točnih podatkov o cenah materialu in delovni sili. Avtor »Analize cen« sam pravi v uvodu, da so ga prav gornji momenti napotili k temu, da je poskusil na podlagi bogatih virov, ki jih vsebuje tuja literatura, sestaviti za domače prilike priročen priročnik, ki naj našemu gradbeniku in obrtniku olajša proračunsko delo, hkrati pa služi tudi za orientacijo mlademu tehničnemu naraščaju.

Priznati je treba, da se je avtorju naložila, ki si jo je bil zastavil, dobro posrečila. Knjiga vsebuje na 120 straneh v glavnem

vrsto tabel, na podlagi katerih se dajo zlahka preračunati edince stroškov za posamezne panoge gradbenega in obrtniškega dela. Po splošnem pregledu, ki pokaže elemente, iz katerih se sestavlja končni trošek dela, slede podrobne tabele za: težka in zemeljska dela, za zidarska, betonska in železobetonska dela, za kamnoseška dela in cestne gradnje, za kanalizacije, vodnjake, tesarska, krovška, kleparska, mizarška, ključavničarska, pečarska in steklarska dela. Prav vsa glavna dela, ki jih je treba pri gradnji poslojati kakor tudi pri drugih zunanjih gradnjah prijeti s finančnega stavila, so v vseh podrobnostih upoštevana Avtor je obdelal vse ogromni material na podlagi povsem modernih smernic in je povsod upošteval tudi delo z modernimi gradbenimi stroji, kjer ti lahko pridejo v poštev. V proračunih ni opustil niti postavke za reklamo, brez katere danes nobeno podjetje ne more več prav izhajati.

Inženjerju Dedku bodo za njegovo knjigo nedvomno hvalježni vsi tovariši njegove stroke, ki imajo praktično opravka z gradbeno stroko in je v vsakem pogledu tudi res temeljito napisana, za to jim garantira še samo avtorjevo ime, saj slovi inž. Franjo Dedek za enega naših najbolj izkušenih praktikov v svoji stroki.

Naše gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri.

Nedelja 25. oktobra, ob 15. uri Florentinski slavniki Izven Cene od 20 Din, ob 20. uri Konjeniška patrola Cene od navzdol. Ponedeljek 26. oktobra, zaprto. Torek 27. oktobra, Konjeniška patrola Red B.

★

Nedelja v dram. Ob 15. bodo igrali Labcheovo kratkočasno komedijo s petjem »Florentinski slavniki«. Njena vsebina predstavlja zabaven lov z zaprekami za izgubljenim slavnikom. Igra daje obilo povoda za smeh. Režiser ing. Stupica. Predstava je izven abonmana po znižanih cenah od 20 Din navzdol. Ob 20. uri bodo ponovili Lanzergerjevo vojno dramo: »Konjeniška patrola« v Kreftovi režiji. Močno dojetno dejanje slika vojno epizodo iz življenja češkoslovaških legionarjev za časa njihovega umika iz Sibirije. Drama je velika posneta o zvestobi do človeka in neomajni tovarišiji. Cene za to predstavo so od 22 Din navzdol.

Zanimalo vas bo... da nameravajo vprizoriti v dramo kot prvo mladinsko predstavo pravilnično igro: »Repostev«. Pisec dela je Hamik, čigar delo »Vesela božja pot« je imelo preteklo sezono na našem odru izredno velik uspeh... da se bo vršila predvidoma konec prihodnjega tedna premiera na novo naštdurane Katajeve komedije »Kvadatura kroga«, ki jo je vprizorila naša drama pred nekaj leti v posebejni režiji prof. Sesta. Zasedba vlog je tokrat popolnoma nova. Režijo ima ing. Stupica... da studirajo v C. Debečevski režiji igro: »Na ledeni plošči«. Od njenega avtorja Čeha Wernerja je znana našemu občinstvu komedija »Pravica do greha«, ki jo je postavil na oder režiser Kref. »Na ledeni plošči« obravnava na zelo zanimiv način razkol v nazorih mlade in stare generacija.

OPERA. Začetek ob 20. uri. Nedelja 25. oktobra, ob 15. uri Vesela vdova Izven ob 20. uri Ples v maskah Izven. Ponedeljek 26. oktobra, zaprto. Torek 27. oktobra, zaprto.

★

Nedelja v operi. Ob 15. bodo peli Leharjevo popularno opereto »Vesela vdova«, s go Gjurgenac v glavni vloji. Njen partner bo g. Gorski. Razgibano, živo dejanje in invenciozna Leharjeva glaeba tvorita opereto umetniške vrednosti. Dirigent: Niko Stritof. Predstava je izven abonmana. Ob 20. bodo peli Verdijevo opero: Ples v maskah. V partiji Ulrike bo nastopila tokrat prvič ga Golobova, kar bo napravilo predstavo zanimivejšo. Renata bo pel g. Janko, Riharda g. Gostič. Amelijo Olikekova, paža Zupečeva, ostala zasedba je običajna. Delo je doseglo izredno velik uspeh. efektni libreto in Verdijeve genialna glaša sta prišla po zaslugi vsega ansambla sodelujočih do najlepše veljave. Dirigent: A. Nefat. Režiser: prof. Sest. Predstava bo izven abonmana.

★

MARIBORSKO GLEDALIŠČE. Nedelja 25. oktobra ob 15. uri: »Prva le-gija«. Ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanske«. Ponedeljek 26. oktobra: Zaprto. Torek 27. oktobra ob 20. uri: »Ciganstvo primašc. Red A.

Vodnikova družba razpošilja knjige

Spet bodo tisočere družine osrečene s knjižnim darom

Vodnikova družba je pričela razpošiljati svoje knjige. Po nolištih zamudah zadnjih dveh let je letos uspelo, da se je vrnila na staro pot. Tako bodo imeli člani že v kratkem knjige v rokah.

Lepe so letošnje knjige — zares izreden knjižni dar za udarno 20 Din. Stiri knjige dobi vsak član in sicer:

1. Vodnikova pratika za l. 1937.
2. Josipa Daneša — Gradiska »Za vozom ho, gite Talijeci« (Z ilustracijami Mirka Subića).
3. Franca Borka povest »Srebrnik«.
4. Ivana Albrehta povest »Zarečanje«.

Vzljube vsi stiški za denar bo lahko vsakdo žrtvoval 20 Din (+ 2 Din za ekspedico), da se preskrbi za dolge zimse večere z zabavnimi in poučnimi štivoni. V Vodnikovih knjigah se mu nudi oboje.

Knjižni referent Vodnikove družbe prof. dr. Ivan Lah je po dolgem bolehanju spet vztrajno na delu

Kdor se ni ob pravem času prijavil pri poverjeniku svojega kraja, lahko knjige še vedno naroči — dokler bo zaloga. Toda treba se je podvzati, kajti tako zanimive knjige po tako nizki ceni ne morejo biti dolgo v zalogi.

★ Počas si bomo podrobneje ogledali posamezne knjige. Vzemimo danes v roko Vodnikovo pratio, ki jo je tudi letos oskrbeno uredil književnik in profesor dr. Pavel Karlin.

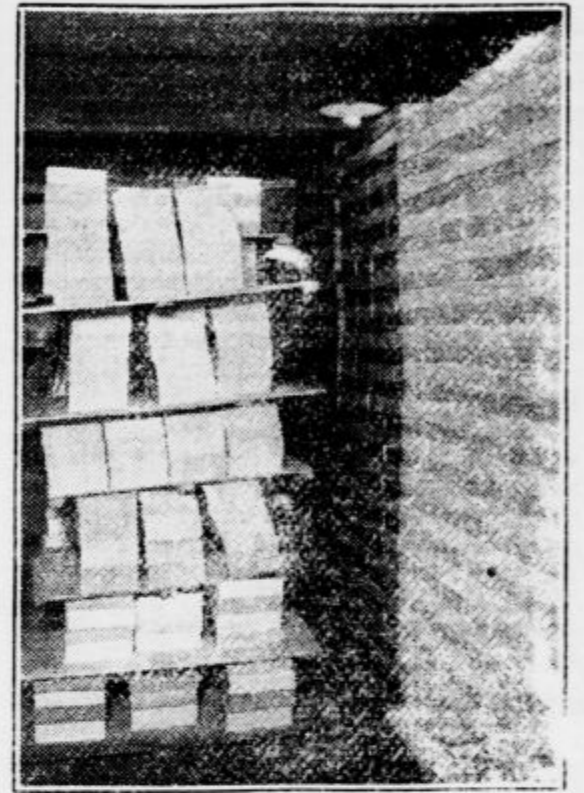
Po običajnem koledarskem delu nas uvaža v zabavno — poučno vsebino pratike pomenljivi sonet enega naših največjih pesnikov, Alojzija Gradnika, »Slovenska zemlja«. O bridska zemlja — začena pesnik, zavedajo se njenega siromaštva in žalostne zgodovine. Toda — če pa postuži te je srd bičev, — ostala vendar plodna si je vreda... Komaj se zareže plug vanjo, že za hrano živih in zmrznjenih mladičev — kaj (že) v tebi žetve blagoslove. Nato imamo prispevek učenega raziskovalca pravne zgodovine našega naroda prof. dr. Metoda Dolence »Praznični dnevi slovenskega ljudskega sodstva«; zanimiv in poljuden članek o goriških pravih in goskih bukvah, članek »Statistika nam govori kaže z besedo in z diagramom naglo rasti slovenskih narodov v Evropi — rasi, ki je vsaj delno vzrok novega političnega sovražstva zoper Slovane zlasti pri naših nemških in madžarskih sosedih, Mara Novakova je prispevala celo vrsto dobrih navodil glede pripravljavanja zdravilnih sokov iz naših zelenjadnih in drugih rastlin. Dipl. agr. A. Jamnik pretresa za kmetla v dobi gospodarske krize važno vprašanje »Voli ali konja?«. L. Kozelj pripoveduje o zanimivosti iz pridoznanstva; namreč o muzikalnih žučkah. Poseben članek seznanja čitatelja z življenjem in delom slavnega Jugoslovana Nikole Teste, ki hoče postati 135 let star. Marija Hötzel piše o postanku ognja. Iz literarne ostaline pokojnega dr. Fr. Zbašnika je objavljena pripovedna proza »Oči« (z ilustracijami M. Subića), Univ. prof. Karel Ozvald razlaga v poljudni razpravi čitatelju problem »tujenih duš«. L. J. neravnih ljudi, ki jih je v teh težkih in negotovih časih čedalje več. Anonimna gospodinja kramlja o kavi od zrna do skodelice.

Dayorin Ravljen opisuje v živahnem in ilustriranem potopisu (»Srečanje na morju«) svojo pot po Grčiji in Egiptu. K. N. razpravlja o našem vsakdanjem krošnjstvu. Slavko Našič pa o polapljačih. Ivan Podraž je zaslopan s kratko, a učinkovito prozo »Kadaver št. 15«. Zdravnik dr. Mirko Karlin obravnava zgodovino osepne, Jože Jenko pa podrobno in z diagrami prikazuje nastanek voznega reda. V nadaljnje prometne probleme uvaja čitatelja Vinko Vožar s svojim prispevkom »Zgodovina avtomobilske pnevmatike«. B. R. piše o usodi velikih izumov, Stane Raketič pa je prispeval prirodoslovno črtico »Potovanje na Mars«. Daljši članek o starih slovenskih narodnih begah, navadah in vražah je iz peresa Rudolfa Doštalca, inž. Franca Dolence razpravlja »Napadi iz zraka v bodoči vojni« pa nas uvaža v obrambne pripomočke zoper strahote, ki bodo spremljale bodočo vojno. O preužitku kot kmetijski starostni preskrbi razpravlja anonimni svetovalec, dr. V. P. pove mnogo zanimivega o zdravilni vrednosti čebule, Vinko Btenc pa je spisal za letošnje pratiko veselo kmečko povest »Tine Zemlja in njegova sročak«, ki jo je Elko Justin opremil z originalnimi ilustracijami. Razprava dr. Josipa Mihelaka o denarju predstavlja zgoščen uvod v denarno gospodarstvo, seznanja čitatelja s pojmi zlate veljave, z borznimi poročili, z zlato pariteto itd. — same poučne in koristne reči. M. Adlešič nudi bistroumnejšim čitateljem nekoliko igrivih matematičnih problemov in jih tako vodi po neskončnem krajevstvu Ste. vika, T. B. oznanja potrebo boja muham. E. J. pa piše o fantastičnih načrtih. Dipl. agr. A. Jamnik je prispeval še razpravo »Proizvodnja in potrošnja«. Jos. A. Podbrežar »Prakčne koledarske račune«, a primari dr. Fr. Gajšl medicinski članček o opeklinah. Ob konzu so razne krajše zanimivosti in uganke. Tekelno stran pratike zaključuje pregled sejmov.

Posebej moramo omeniti številne ilustracije, med katerimi je več strani kronike v slikah, dalje nekaj krajev, kjer najbolj čita-

jo Vodnikove knjige in stran s slikami naj-narajnejših poverjenikov Vodnikove družbe. Skoraj vsi članki so skrbno ilustrirani, tako da je Vodnikova pratika tudi z ilustrativne strani zvesta svoji več ko desetletni tradiciji.

Vse v vsem: Ze zgornji pregled vsebine kaže, koliko zabavnega in poučnega gradiva — lahko bi rekli: celo ljudsko univerzo — dobe člani Vodnikove družbe že z eno samo knjigo. Ze pratika — če uvažujemo splošne cene na knjižnem trgu — odtehta udnina, tako da so ostale tri knjige za nameček!

Skladišče je znova polno: zakladnica knjig, ki se bo zdaj naglo praznila

Nemški učenjak, naš veliki prijatelj

Spominu arheologa Viljema Kubitschka

Pred nekaj dnevi je umrl na Dunaju zgodovinar in arheolog Viljem Kubitschek v 79. letu svojega življenja. Bil je eden izmed najboljših staroslovcov naše dobe, a pred vsem odličen strokovnjak za antično geografijo, hronologijo in numizmatiko. Po kratkem službovanju na gimnazijah se je habilitiral že rano na dunajski univerzi za staro zgodovino. Istočasno je deloval kot kustos na dunajskem dvornem muzeju, pozneje kot ravnatelj numizmatičnega kabineta. L. 1916 je bil imenovan za rednega profesorja za staro zgodovino in epigrafijo, nekaj časa nato je postal prvi član dunajske akademije znanosti. Njegovo znanstveno delo je bilo izredno plodovito. Poleg mnogih razprav, poročil in ocen v znanstvenih časopisih vseh evropskih držav je napisal nekaj izvrstnih knjig trajne vrednosti, tako o tribusih in mestih rimskega imperija, priročnik za staro hronologijo, o antični numizmatiki, o geografu Ptolomeju itd.

Ob priliki reorganizacije osrednje komisije za shranjevanje spomenikov je leta 1901 postal generalni konservator. Čeprav je že prejel kot sodelavec pri velikem delu berlinske akademije »Corpus inscriptionum Latinarum« imel priliko, da večkrat potuje po naši zemlji, posebno pa po Dalmaciji in Sloveniji ter da stopi v stik z našimi domačimi raziskovalci, je zdaj še večkrat prišel k nam v raznih zadevah za ohranjanje naših spomenikov, posebno Dioklecianove palače v Splitu, potem drugih v severni Dalmaciji in Zadru, Ninu, Kninu, Aseriji (pri Benkovcu), Burnumu, Obrovcu, dalje v Cavtatu, Kotoru in naših otokih. Njegova zasluga je, da je s svojo vedno uslužno intervencijo rešil od gotovega propada mnogo naših važnih spomenikov. Kot generalni spomeniški konservator in epigrafičar je iskal in našel sodelavce, pred vsemi dona Bulića in Je-

lića, Maruna in Berse ter svojega nekdanjega učenca Abramčiča. S pokojnim Bulićem ga je vezalo prijateljstvo izza mladih let, ko sta se še skupno učila na dunajski univerzi. Ob Bulićevi 75 letnici je izrazil svoje spoštovanje in priznanje za dela svojega prijatelja z lepim člankom v Bulićevem Zborniku. Po Bulićevi smrti je napisal svojemu sodelavcu v nemškem časopisu »Tapele« nekrolog, poln sočutja in spoštovanja.

Sodeloval je v Buletinu (Vjesniku za dalmatinsko historijo in arheologijo) direktno z mnogimi važnimi prispevki, a posredno je večkrat dal Buliću svoje dragocene opazke in interpretacije, posebno o dalmatinskih antičnih napisih. In za najnovejši zvezek našega Vjesnika, ki bo ravno kar dotiskan, je poslal krasno obširno študijo o gladiatorskih zmagovalnih vencih, ki jih vidimo tudi na nekaterih spomeniških starodavne Salone.

Ob začetku novega stoletja je mnogo stori za objavo raznih rimskih izkopavanj na ozemlju starega Petovija. Z zanimanjem je zasledoval arheološka izkopavanja Muzejskega društva v Ptujju, ki jih je vodil konservator, notar Viktor Skrabar v Ptujju, na Bregu in Hajdini. Vselej je pomagal z nasvetom in dejanjem, kjerkoli je bilo potrebno, posebno so mu bili pri srcu ptujski rimski napisi in numizmatična zbirka mestnega Ferkovega muzeja. Kot generalni konservator osrednje komisije je dal natisniti mnogo člankov in razprav o izkopavanjih v Ptujju in okolici. Tako je dvignil med znanstvenim svetom zanimanje za spomenike in starine antičnega Petovija. Zaradi teh zaslug za slavno ptujsko preteklost mu je podelilo Muzejsko društvo častno članstvo.

Ljubil je naš narod in našo zemljo, katere spomeniki iz antične in starohrvatske preteklosti so mu bili tako dragi. Na-

ša veda mu dolguje veliko zahvalo. Vsa izmed naših arheologov, ki je bil s Kubitschkom v osebnih stikih, je imel priliko, da v njem najde in spoštuje ne samo učenjaka velikega kova in izrednih zmožnosti, ampak tudi dobrega prijatelja, ki je bil vedno pripravljen nuditi svojo pomoč in svoje nasvete. Ohranil bo njegovemu spominu trajno hvaležnost. Slava Viljemu Kubitschku!

Uničeni zgodovinski spomeniki

Sarajevo, 21. oktobra. Večkrat se pripeti, da kmetje v svoji nevednosti uničijo dragocene arheološke spomenike v naših krajih, ko jih razbijejo in kakor navaden kamen vzdajo v svoje stavbe. Posamezni taki primeri v javnosti niso niti opaženi zaradi obilice starinskih

Očetje na tujem, družine stradajo

Kljub ponovnim prošnjam se dve družini ne moreta izseliti

Zagorje, 23. oktobra. Poročali smo že, kako je šel 14letni sinko za svojim očetom Francetom Podbevškom peš v Nemčijo, kamor se je bil tudi oče peš odpravil in dobil takoj dober zaslužek. Zal pa očetu sreča ni bila naklonjena, da bi 5 otrok in ženo čimprej spravil na svoje novo domovanje. Ze 5 mesecev se vlečejo obljube, a vedno nastopajo za preke pri izselitvi, zato mora družina v Zagorju stradati. Ženo pošiljajo na razne urade, a zaman. Zdj pričakuje od izseljenskega urada v Zagrebu rešitve, ki je tudi dolgo ni. Na nekem uradu so ji svetovali, če že družina ne more tja, naj se vrne moč, da bo družino preživljal. Tako torej: po 4 letih brezposelnosti, ko ga je tujina odrešila in mu dala zaslužka, naj se vrne stradat in množiti število brezposelnih. Moč zasluži na teden toliko, kakor naši rudarji mesečno, družina pa mora trpeti glad. Komaj 240 Din je prejela občinske podpore v 5 mesecih, pa nobenega živeža, kakor so ga prejela leta mesečno dobivali ubogi brezposelni. Zima se bliža, pa nimajo kaj obleči. Edino sinko France je dobil po vrnitvi z daljnega potovanja za očetom ne-

kaj obleke od ge. Miheličeve. Družini pa tudi grozi deložacija, ker ne more plačati stanovanja.

Enake težave preživlja družina rudarja Pirca. Pirc je zagorski občan. Delal je nekaj časa v Nemčiji, kjer se je poročil. Pa je prišel pred letom v Jugoslavijo odslužit vojaški rok. Od vojakov je pisal ženi, naj se preseli s 4 otroki v Zagorje. Žena, po rodu Nemka, je res naložila pohištvo in prišla semkaj. Prispela je sicer srečno toda brez sredstev. Pa je prišel mož na dopust in je posilil na občini in banovini za podporo, da mu družina ne bi stradala, dokler je on pri vojakih. Ko je uvidel, da je vsaka prošnja brezpomembna in da obrabi nedolžnih otrok čedalje bolj bedijo, je nekake večera skrivaj odšel po listi bridki poti na tuje za kruhom, kakor Podbevšek. Tako je ostala žena z otroki v Zagorju brez sredstev. Prodala je pohištvo in prosila oblastva, da ji dovolijo vrnitev v Nemčijo. Kaj naj sotrpi! želi obema rodbinama, kakor da dobita čimprej zaželjene potne liste in tako prideta do svojih rediteljev. Le tako bo končano njuno trpljenje.

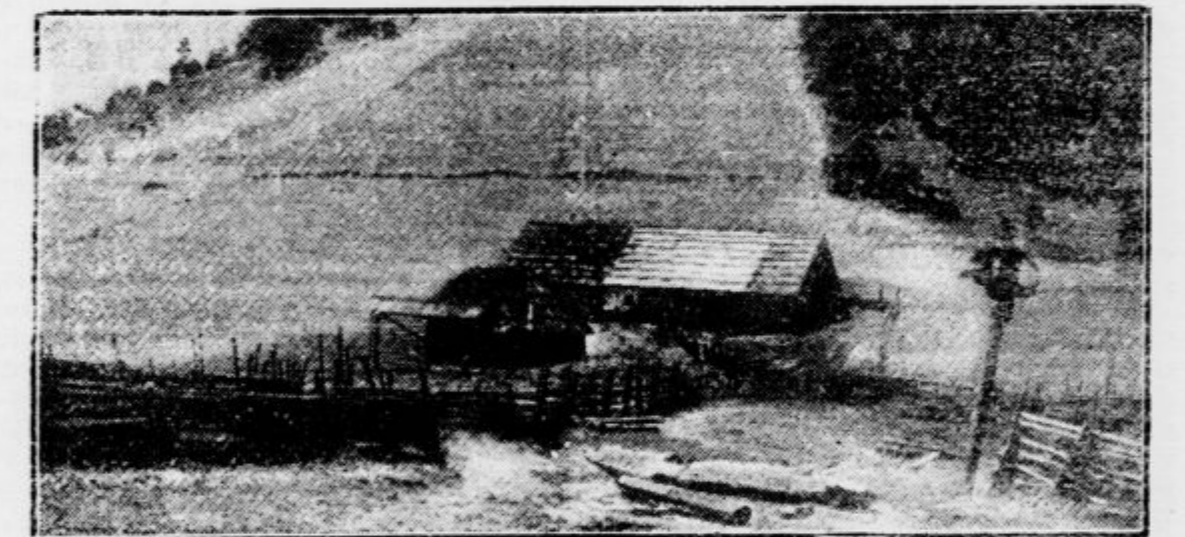
Priprave za gradbo ceste na Luče

Trasa bo malo spremenjena — Kredit 300.000 Din

Na Črnicu, kjer so na prisojnih krajih solčni žarki že raztopili ves sneg, se vrše priprave za gradnjo luške ceste, ki se bo odcepila od zadnje črniške rive. Izsekali so že dreve in očistili teren ter ga pripravili za gradnjo. Zdj gradijo na ovinku pod cesto leseno delavsko kočjo in s hrambo za orodje, tehnično osebje pa dela novo traso, ker so markacije pred petimi leti delane trase že zelo pomanjkljive. Trasa bo tudi nekoliko spremenjena. Prvotna je predvidevala nekoliko manjši vzpon, pod znano cerkvico na Kališah pa bi se v složenem ključu povzpela na višino cerkvice, od tod pa šla naprej v komaj vidnem vzponu proti sedlu Volovljuku, ki leži v višini 1016 metrov. Zdj bo trasa do cerkvice v Kališah v toliko spremenjena, da bo namesto serpentine cesta na nekaterih mestih nekoliko bolj napeta, vendar pa ta napetost nikjer ne bo preseгла

7 odstotkov. Takoj pri odcepu od sedanje banovinske ceste Kamnik—Gornji grad na Črnicu bo cesta v 5 odstotnem vzponu zavila na prisojno stran nad vasjo Kališami, nato bo šla v 7 odstotnem vzponu v dolžini 120 metrov preko sedanje vozne poti proti cerkvi, kjer bo v ovinku krenila na prvotno traso.

S pričekom gradnje luške ceste bo kro nan 40-letni boj za to cesto, ki bo velikega gospodarskega in tujkoprometnega pomena za kamniški in gornjezagorski srez, v nič manjši meri pa za Ljubljano, ki bo tako po lepi planinski cesti v bližnji bodočnosti zvezana z — Veliko planino, saj je že v načrtu gradnja podaljšca 3 do 4 km z Volovjeka na Malo in Veliko planino. Kdaj bodo zapeli krampi na luški cesti, še ni znano, najbrž pa bodo v enem tednu izvršeno že vse priprave. Za letos je določen kredit 300.000 Din.

Na prevalu Volovljuku bo cesta dosegla višino 1016 m

Fju.: Roparji

Iz spominov na savinjske očance

I. Hladnega, marčevega popoldneva se je Fosedelov France vračal iz šole domov in stikal po sencah ob cesti za snegom, ki je bil drugod že popolnoma skopnil, da bi ga bilal, ker ga je strašno žejalo. V glavi mu je smel klic hvalnih Dunajčanov: »Krpjan nas je otel, slava Krpanu, dokler bo Dunaj stal«, s katerim je končavala v ljudskoslovskih čitankah povest o Martinu Krpanu z Vrha pri Sv. Trojici. V neki zakrknjeni senici je našel kupček trdega snega, na njem pa čebelo, ki je ležala na hrbtu. Sirota je bila v poldanskem solncu preveč korajžna zletela iz panja, potem pa zaradi prehitro nastopajočega mraza otrpla obležala na snegu. France jo je rahlo krenil v nogo, opazil, da še živi, jo vzjel seboj, jo dal doma na toplo peč, potem pa nanjo pozabil.

Po noči pa se mu je na peči, kjer je ležal z dvema bratoma, sanjalo, kako strašno velik ropar razsaja z ogromno »kriko« po vasi in umori po vrsti vsakogar, kogar dohiti. Vse beži prej njim in s čudno tenkim glasom mlo ječi. V trenutku, ko zamahne sekiro nad Francetom, se ta ves zmožen zbudi. Kljub topli peči in znojju je France ta spreletel mraz, kajti tisto tko ječanje ni nehalo. Ze je znil, da bi bilal na pomoč, ko je spoznal, da brenči čebela, ki jo je popoldne položil na peč. V tem pa je slišal pogovor med očetom in materjo.

»Pa je le res, da so in da hodijo okrog in ropajo in vse pobijejo«, je rekla mati.

»Bajbe čenčec«, je odvrnil oče in se obrnil, da je zaškrpala postelja.

»Saj je pravila svedračka, ki je bila pri sorodnikih v Sentandražu, da so v Škalah pri Velenju neko hišo popolnoma izropali in vse pobili. Korenovemu Tenču ji pripovedoval neki splavar z Rečice, da so pri Novi štifti prav tako napravili z nekimi gostinčarjem.«

»Tako je pač z vsemi temi pripovedmi! Če pa vprašaš v školah, ti bodo povedali, da je bilo v Sentandražu, pri Novi štifti pa, da je bilo na Rečici.«

»Božja je volja! Nekaj bo menda že res! K nam bodo najprej in najlažje prišli, ko imamo tako slaba vrata.«

»Se bojši, da ti sirovščino odnese«, je kratko odrezal oče, se spet obrnil in zaspal.

Drugi dan je bil četrtek in France ni imel šole. Oče je odšel zgodaj na delo in mati je bila sama z otroki doma. Dopoldne pa je prišla v vas Meserkovka in pripovedovala, da je po noči slučajno segla pod možev zglavnik in otipala sekiro. Ko ga je prestrašena zbudila in vprašala, kaj pomeni sekira, ji je povedal, da je že večkrat slišal o roparskih tolpah, ki se vlekajo po dolini in sosednih krajih ter ropajo in morijo kar brez izbire. Zato ima sekiro pripravljeno, da ga ne bodo zaklali kakor prejšiča. Zabljal ji je, da ne sme o-

tem nikomur črniti niti besede, kar mu je seveda obljubila. Nato pa je pripovedovala čudovite pripovedke o roparjih; ena je bila bolj krvava od druge. France, ki je vse z ustmi in očmi poziral, je kar kurja polt spreletavala po hrbtu. Najbolj krvava zgodba je bila o hauptbarbaru angleškem.

Da ni prišla Meserkova Frinca povedat, da je že pol dne in da bo treba za kosilo nekaj skuhati, kdo ve, koliko roparskih zgodbi bi še bil France izvedel in koliko krvi bi se bilo še prelilo v njegovi domišljiji. Pa že te so zadostovale, da jih je ves teden pripovedoval na poti v šolo in iz šole strnečim pajdašem, da so se vsem ježili lasje.

Potem je pa tudi to nehalo. Vas je živele svoje enolično življenje, kakor bi se nikdar ne bilo na svetu ničesar posebnega zgodilo. Vaščani so obdelovali svoja polja, hodili v cerkev, molili, se prepirali, tu in tam popivali in pretipali žene in otroke, sploh živeli življenje, kakor je od nekdanj pisano v skrivnih postavah.

II. Poletje je že prekorčalo svoj višek in se nagnilo k Mali Gospojnici. Podrte so ležale hmeljevine in odprti je bil razgled daleč po dolini.

Na Malo Gospojnice popoldne pa je Korenov Mihec, ki je bil utrujen od fucanja nekoliko za hišo zadrževal, zagnal strahovit krik, kakor bi ga na meh odiral, da je baš splezal na Čedetova kozolec za Meserkovo hišo ko ajd velik ropar. Vaščani so drli skupaj in se zgrmili okrog kozolca ter pozivali roparja, naj pride doli med poštene ljudi, če je pošten. Ker ga ni bilo, je predlagal Puncarjev Tona, naj stopita dva

moža na kozolec, premečeta seno, zvezeta roparja, ki se je gotovo zaril v seno in ga po škripu spustila doli. Pa je Vrhan ta koj pripomnil, češ tak ropar gotovo ni brez reborforce in če to spusti, si droben. K sreči je bil že čas posravljanja pri žvini, da so vaščani s tem izgovorom drug za drugim mogli oditi domov. Ostali so samo še otroci, ki so v previdni oddaljenosti klicali roparja, naj stopi doli, če ima toliko korajže, ko pa se je začelo mračiti, so jo odkurili domov, najprej seveda najglasnejši.

To noč so vaščani vrata skrbno zaklenili in jih zaslonili s težkimi kladami. Iz najslajšega spanja pa jih je zbudilo rjovenje Korenovega Tenča. Ta je našel popoldne dobrega prijatelja, ki ga je moral iti napojit v Markovo gostilno in se je ponoči vračal mimo Čedetovega kozolca domov. Ko je bil vstric kozolca, je skočil ropar z njega skoro tik pred Tenča. Tenč je klical vaščane, naj pomagajo lovit roparja, sicer bo ušel. Vaščani so drug za drugim odpirali okna, noč je bila precej temna in to je bilo dobro za njihovo hrabrost, ko so se lahko izgovorjali, češ kaj ga boš lovil, ko pa ne veš, kam je v temi pobegnil. Tega seveda tudi Tenč ni videl.

Prihodnji nedeljo je bil stari Lovrenc pred cerkvijo oznanil:

»Le poslušajte! Se vam da na znanje! Od okrajnega glavarstva. Da se potika po deželi dobro organizirana roparska tolpa, ki je nevarna imetju, pa tudi življenju podanikov. Gospočka si sicer prizadeva, da ji hpolovi in zaščiti podanike, vendar pa se ji to do-lej še ni popolnoma posrečilo. Zato si naj podaniki do predklica sami napravijo svoje nočne straže in bo gospočka

že oznanila, kadar ne bodo več potrebne. Po svoji stari navadi je Lovrenc dodal še svoj ocvirek, češ kadar bo pa stražar zagledal roparja, naj se radi varnosti takoj skrije.

Med ljudmi je završalo. Tak tako! Leta in leta plačuj davke, kadar si pa v nevarnosti, se pa sam čuvaj. Za popoldne po večernicah je vaški rihtar sklical zborovanje vaščanov. Tudi kočarjev. Ti so sicer godrnjali, da jih klicajo gruntarji samo takrat, kadar je v nevarnosti njihovo bogastvo. Kočarjem da itak niso straže potrebne, ker jim roparji ne morejo drugega ukrasti, ko otroke. Teh pa lahko nekaj odnese, bo vsaj prostora za tiste, ki jih še bo Bog dal. Na tihem se jim je pa je dobro zdelo, da vsaj o varnosti sosozke tudi oni odločajo. In je bilo sklenjeno, da bodo stražili po številkah. Če so pri hiši same ženske, morajo najeti moškega. Korenov Tenč je tudi predlagal, naj straža oznanja vako uro s kitičo pe-mi. Na primer:

Ednajsta ura je odbila, Prid' nam na pomoč Marija, Prid' nam na pomoč tudi svet' Florjan...

Naprej pa Tenč ni znal, ampak je obljubil, da se bo kmalu spomnil in vse druge naučil, besed in petja. Pa se gotovo ni spomnil, ker ni nihče pel. Samo Tenč je včasih poskušal, pa ni prišel preko teh vrstic. Rihtar je prisel iz soseskine srambe staro zarjavelo helebardo, kj je bila sicer čisto topa, pač pa težka, kot častno znamenje straže.

III. Ni menda tako resne stvari na svetu, da bi si je Savinjanec ne znal prikrojiti za svojo zabavo. Tako so se tudi straže v kratkem času izpopuglele v pravo nočno

Velika razstava češkoslovaške knjige v Ljubljani

Kulturna manifestacija vzajemnostne ideje in proslava 28. oktobra

Ljubljana, 24. oktobra.

Te dni so dospeli v Ljubljano številni težki zaboji, napolnjeni s češkimi in slovaškimi knjigami. Približala se je otvoritev napovedane razstave češkoslovaške knjige. Ze nekaj mesecev je Akademski komisija pripravljala to pomembno kulturno manifestacijo nam vzajemnostne ideje. V Pragi je ob istem času marljivo in smotno deloval poseben pripravljalski komitej, ki se je sestavljal v okvirju Slovanskega instituta. Komitej je pod vodstvom univ. prof. dr. Matije Murka in dr. Jitjira Horáka, ob vnetem sodelovanju doc. dr. Julija Heidenreicha in drugih uglednih strokovnjakov naših prijateljev izbral in zbral nad tisoč knjig. Zastopana je povojna češka in slovaška literatura s spisi vodilnih pesnikov in pisateljev. Častno je udeležena tudi znanstvena književnost vseh panog: medicinska, tehnična, narodnogospodarska, zgodovinska, jezikoslovna i. t. d. Vsa vodilna razložništva, posebej še ona, ki so organizirana v založniški zvezi »Kmen«, so prispevala svoje izbrane izdaje. Za reprezentativno češke in slovaške knjige v bratski Ljubljani pošilja praški pripravljalski komitej etet današnje češke knjižne produkcije. Nikdar ni bilo videti ne v Ljubljani ne kje drugje v Jugoslaviji toliko izbranih čeških in slovaških knjig.

Pri nas bi v analognem primeru nastajale težkoče, nastopila bi zamuda. Praški komitej je v sorazmerno kratkem času točno

izpolnil vse obveznosti in naloge, ki si jih je bil zastavil. Točno ob določenem dnevu so knjige v vzornem redu prispele v Ljubljano. Zanesljivost, ki je lahko vzor; toda to je sploh vrhline Čehov. Vodilni člani ljublj. Akademski akcije s svojim predsednikom cand. iur. Procházka, z bratoma Stareštom in z arh. ing. Stankom Murkom bodo zadnje dni pred začetkom razstave v permanenti. Treba bo razstavo v Trgovskem domu lepo urediti, ji dati okusno in mikavno zunanost. Ne dvomimo, da bodo uspeli tudi na tej zadnji stopnji priprav za veliko kulturno manifestacijo jugoslov.-češkoslov. vzajemnosti.

Razstava bo obsegala nad tisoč knjig in bo razdeljena v več oddelkov. Med drugim bo tudi oddelk medsebojnih prevodov (s slikami avtorjev in prevajalcev). Z izbranimi vzorci bo zastopana češka bibliografija Pa mladinska književnost. In še muzikalije. Zares: razstava, kakor je nismo še imeli.

Otvoritev razstave bo na češkoslovaški narodni in državni praznik, v sredo 28. t. m. ob 20. uri, v borzni dvorani Trgovskega doma. Združena bo s proslavo 28. oktobra in bo imela svečan značaj. Razstava češkoslovaške knjige je tako pomembno dejanje, da razen otvoritve ni potrebna letos nobena druga slavnostna prireditve.

Na otvoritveni svečanosti bo govoril predsednik Jé lige v Ljubljani in izvršilnega odbora slovenskih lig dr. Egon Staré, razstavo pa odprl predsednik Akademski

sekcije cand. iur. Procházka, sourednik »Slo vanskega sveta«. Kratko uvodno besedo o češkoslovaški knjigi bo imel urednik B. Borko.

Razstava bo odprta od 29. oktobra do 9. novembra. Preskrbljeno je strokovno vodstvo na razstavi. Razen tega bodo na razstavišču ob določenih dneh kratka predavanja (okrog 20 minut). Tako bo 30. oktobra predaval univ. prof. dr. Václav Burian o moderni češki literaturi, 31. okt. bo češko predavanje učitelja Poláka o mladinski literaturi, 3. novembra recitacijski večer češke lirike z uvodom dr. Tineta Debeljaka, 4. novembra predava B. Borko o pisatelju Karlu Čapku, 5. nov. režiser in pisatelj Bratko Kreft o češkem gledališču, 6. nov. bo predavanje o sodobni češki glasbi, na dan 125 letnice rojstva J. K. Erben, pa predava dr. Tine Debeljak o nesmrtnem avtorju »Kytice« in zbiratelju narodne poezije. Dne 8. novembra predava arh. ing. Stanko Murko o češki znanstveni knjigi. Predavanja, združena z vodstvom po razstavi, bodo ob označenih dneh ob 18. uri.

Tako bo letošnji 28. oktober proslavljen v Ljubljani z izrazito kulturnim poudarkom: knjiga in jezik kot vez med dvema narodoma, stoječima na mrtvi straži srednjeevropskega slovstva. Je to veliko geslo, ki vzpodbuja k razmišljanju in delu. Vabimo občinstvo, da posveti razstavi češkoslovaške knjige tisto izredno pozornost, ki jo zasluži.

hajala toplota, in sicer iz zakurjene podstrešne sobice. Ko so odprtino nekoliko razširili, so našli na koncu votline, ob zidu, katerega se je na drugi strani dotikala in ga grela zakurjena pečica, ogromno gručo lastovk. Kakih 300 drotnih ptičic se je tiščalo skupaj kakor velik gozd. Lastovke so previdno pobrali iz votline

in jih odnesli v velik hlev, kamor so se prav tako, kakor lastovke v votline zatekli roji mušic. V par urah so si lastovke opomogle in se nabarile tako, da so lahko v zabojih poramale v Ljubljano in od tod takoj nato k morju, da lahko od tam potujejo same v svojo zimsko domovino, na topli jug.

Bela kuga sredi plodne Jugoslavije

Preseljevanje z dežele v mesta — Preveč otrok v revnejših, premalo v rodovitnejših kmetijah

Zdrave, gospodarsko močne kmetije so bile že od nekdanjega stebra države. Čvrsta celica, kmečka hiša na vasi je dovajala kulturi in biološko-fizičnemu razvoju naroda krepke sile, ki so neprestano oplajale velika državna središča. Čim je opočalo zaledje, je s propadanjem dežele bledec tudi srečna zvezda narodov in v zamrlj prostor so vdirale sveže osvajačne sile.

Ko so stari Rimljani iz podjarmljenih pokrajin pričeli uvažati ogromne množine žita, je propadla doma kmečki stan, ki ni mogel prodati več svojih pridevkov. Poljedelec je zapustil zemljo, iskal v mestih lažjega zaslužka in razni oblastniki so izkoriščajoč bedo preseljevanja za svoje namene, pospešili propast države. V državljanskih vojnah se je izžepala nekdanja moč naroda, država je hiralala zemor bolj in končno zapadla pod težo negotovi usodi.

Z razvojem industrije je v 19. stoletju silno naraslo človeštvo. Angleški nacionalni ekonom Robert Malthus je tedaj dvignil svoj glas, predlagajoč spolno vzdržnost. Zmernejše njegove nauke so učenci zavrgli in že je

neomaltuzianizem na pohodu

proglasil vsa sredstva, ki bi naj preprečila številne porode, za dovoljena. Civilizirane države je zajelo mišljenje, da mnogo dece ni blagoslov, temveč poguba ljudstva. Racionalizacija življenja med moškimi in žensko se je naglo razpasla na francoskem, kjer je kmečki stan naglo propadal. Po cele vasi so na prehod v 20. vek imele ogromen presežek odraslih prebivalcev, dece vedno manj. Povrh je kolonialni uvoz cenjenih poljskih pridevkov izpodrinil domače proizvode — Francija se je znašla na usodnem razpotju za bodočnost. V l. 1922 je imela republika 11.696.000 duš, od teh jih je bilo 1.930.000 brez dece, 3.668.000 z eno, 2.776.000 z dvema otrokoma. Prebivalstvo se je v zadnjih 80 letih, večinoma po mestih, pomnožilo le za 4 milijone, v Rusiji n. pr. že v desetih letih za 3 milijone ljudi. Še pred 80 leti je živel na kmečki zemlji Francije 65% prebivalstva, danes komaj še 50%! Poljskih delavcev primanjkuje in francosko zemljo obdeluje vsako leto tudi mnogo naših sezonskih delavcev.

Zadnje desetletje se je Francija odzvala klicu narodove bodočnosti. Odstotek rojstev se je povečal in že je presegel Nemčijo, Anglijo, Belgijo, Avstrijo, Švico itd. Daleč v ospredju glede rojstev so slovaške države, katerih letni prirastek po zadnjem številu navaja dr. R. Savnik (takole: Rusija 2, Bolgarija 1,8, Jugoslavija 1,6, Poljska 1,5, Češkoslovaška 0,8, Rumunija 1,4, Španija in Portugalska 1,1, ostale države beležijo pod 1% prirastka.

Prizadevanje držav, da pridelajo doma čim več potrebnih za industrijsko rabo in prehrano ter zmanjšana kupna moč prebivalstva je oslabilo zaslužek dežele. Poljedelec s številno družino je moral za novim zaslužkom po svetu, nastalo je notranje

preseljevanje iz vasi v mesto

Bruseljski znanstvenik dr. V. Deznaj je že pred leti izdal posebno študijo o nezadržnem razvoju dežele k mestu ter dognal nagel porast prebivalstva v celost. L. 1500 je bilo na svetu le 7 velenest z nad 100.000 prebivalci, 100 let pozneje jih je bilo že 13, l. 1700 14, l. 1800 21. V l. 1872 so našli na vsem svetu 164, dvajset let kasneje 270 velenest. V začetku našega stoletja je bilo na zemlji 326, l. 1930 že 570 velenest. Po zadnjem številu so našli v teh velenestih 198.300.000 ljudi, kar predstavlja 10,6% prebivalstva vsega sveta!

Največ velenest ima Amerika 91, Nemčija 53, Anglija 45, Japonska 30, Rusija 25, Italija 22, Francija 20 itd., Jugoslavija 3, 108 velenest s 47 milijoni prebivalcev je samo na prostoru neklih 600.000 km² v severozapadni Evropi, med južno Anglijo in Prago ter Parizom in Kopenhagom. V gostoposeljeni industrijski Evropi je razvoj vasi k mestu sploh silno razvit, če pomislimo, da je bilo še l. 1826 121, l. 1930 že 241 velenest!

Tudi v redko poseljenih pokrajinah si sli zmerom več ljudi iz dežele v mesta. Polovica prebivalstva Avstralije prebiva v petih velenestih Poljedelska naša država je našla l. 1921 1.464.447 ljudi v mestih, l. 1931 pa že v 84 mestih z nad 2500 prebivalci 1.939.235 prebivalcev. Če prštejemo še mesta iznad 2.500 prebivalcev in vračunamo prirastek naših državljanov v zadnjih petih letih, bo po le slabšem merilu zdaj skoraj že

vsak šesti Jugosloven meščan!

Še pred 15 leti je bilo v Jugoslaviji le 11 mest z nad 30.000 prebivalci, l. 1931 že 16. Prebivalstvo vse Jugoslavije se je v desetletju 1920—1930 dvignilo skoro za eno šestino, od 11.984.911 na 13.930.914. Prirastek za skoraj dva milijona je na nosomezne binovine različnih razdeljen. Kmečko prebivalstvo drinske, vrbanske, moravske vardarske in zelske banovine tvori jedro ljudskega prirastka, v obratnih pokrajinah se prebivalstvo množi počasneje. Dočim je tod v mestih in okoliščih prirastek že razveseljujo, nabajamo v Prekmurju. Podravini, Pottisju, Kvarnerskem zalivu, Gorskem kotarju Liki in na obojk kraje kjer je prebivalstvo absolutno nazadovale. Vredanje prirastka ljudi je iz gospodarskih razlogov v navadenh krajih kolikor toliko razumljivo, dočim je nomanjkanje dece v nekaterih srezih Slavonije, Podravine, Vojvodine, zagorske Dalmacije in celo našega Prekmurja pri-

pisati pojavu neomaltuzianizma tudi pri nas.

Bela kuga v Jugoslaviji

je dala povod, da so tudi naši znanstveniki začeli proučevati značilne primere pomanjkanja rojstev posebno v izključno kmečkih okrajih Broda, Djakovca, Vinkovcev, Vukovara in Zupanje.

Splošno je znano, da se je v starih časih rodilo mnogo več otrok kot danes. Aristotel poroča o neki ženi, ki je širikrat po vrsti rodila pet otrok. Angleška literatura pozna primer žene, ki je po podatkih dr. Bojana Šarca v teku sedem let imela 21 otrok, o drugi spet, da je podarila življenje 57, tretja celo 69 neboljencev!

Še pred 150 leti je bil povpreček dece na družino 7, pred sto leti šest, pred 70 leti pet otrok. Na zalonu prejšnjega stoletja je imela povprečno družina le še tri, pred vojno dva otroke.

Vpadanje rojstev v naštetih pokrajinah Jugoslavije ne korenini v hiranju rase. Še zmerom je prirastek krepkejši kot v mnogih naprednejših državah. Dvoletni in inteligentnejši Slavonci je raso krepkejši od ubožnejšega, plodovitejšega dinarskega soseda.

O zdravniki pred rojstvom v kmečkih vaseh v Slavoniji poroča že stari pisec Matija A. Reljković v delu: »Satiru ili divjak coviku«, ki je prvič izšlo 1763, na Saskem. Jezi se na babe, ki poučujejo mlajše, kaj naj stori, da ne bodo rodile več dece, da bodo ostale lepe in mlade:

Pa još prije nego s nitje ležeš
Kolikogod uzlica zavežeš
Onoliko neče godinica
Tebi sinko dosaditi dica
Nego češ biti lijepa i rumena
Kao da si jučer dovedena itd.

Ko se Reljković tako razpiše o »razposajeni Slavoniji« in seksualni morali na kmetih, dostavi še o dekletih:

Ja se bojim da je istina,
Što govore ljudi od starina:
Bio gavran i čista divovka
Te dve stvari sad je nači muka,

Reljković je bil mnogim sodobnim piscem, posebno duhovništvu prestran. Toda v l. 1897 in 1902 izišlem »Zborniku za narodni život i običaje južnih Slavaca« piše duhovnik Josip Lovretić o razpasenih običajih v njegovem rodnem kraju, danes bogatem selu, z malo dece, v Otoku pri Vinkovcih: Mlada nevesta, ki ne želi otrok, naj sune v cerkvena vrata z desno nogo rekoč: »Ova vrata čeranova je neka sam jalova.« Zena, ki ji je umrlo dete, pa si ne želi več otrok, naj obrne otročička v posteljici tako, da bodo noge pri zgornjem rekoč:

Umro mi je plod i rod,
A više mi ne do Bog,
Ni da nosim ni da rodim,
Bog će, da pogodim.

V starih časih je bilo povsod dosti dece, se pritožuje Lovretić, »danas žene boguju. Rodi jedno ili dvoje, pa više ne če. Često se čuje: Volim se pokrovom pokriti nego još jedno roditi.«

»Gršnice zovu se žene koje ubijaju porod, prije poroda.« toži svećenik dalje. Zene vračaju kako god znadu, da ne ponesu, i ako ponesu, gledaju da se liše tereta:

Ne boj mi se mila mati
Da ču uređi dite
Ja ču kupit praška
Da utrošim vraska.

Nožnja dukatov je velika strast v slavenskih vaseh. Velike dukate, eden 600 din vreden, nosijo dekleta okrog vratu, fantje manjše za klobokom. Matere morajo hčeram ostaviti za doto čim več teh dukatov, da se lažje omože. In katera ima več hčera, je pač v zadregi, zato se često čuje: »Da znam, da mi je roditi muško dite, još bih rodila, ali ovako.« Zanimivo je, da tudi v bogatejših domovih matere skrbno pazijo, da ne bi prišla k hiši snaha iz rodovite družine. Ne žele si mnogo dece pred vsem, da ostane posestvo nerazdeljeno. Tudi na »nakopravnost v zadržnem življenju« vpliva rodovitnost žen. Bela kuga žanje po kmetijah v času, ko se v mnogo revnejših pokrajinah Jugoslavije množi prebivalstvo v rekordnih prirastkih. Dva ekstrema, ki vsak zase kličeja po temeljni okrepitvi populacijskega razvoja prav tako, kakor je treba dvigniti za delavljive roke poljedelca še mnogo neizkoriščenec, poplopljene zemlje.

Narodna tiskarna LJUBLJANA
KNAJLJEV
5
Z. RUSJE VSA
PISKARSKA
DELA
PER SB
DROBOVA

Selitve našega parlamenta v dobi 80 let Od „Velike pivovarne“ do veličastne palače

Beograd, 24. oktobra.

Zdaj, ko se v veličastni palači naše narodne skupščine vršijo prva zasedanja, je umestno zbuditi v spomin, kako je nekdanja narodna skupščina v Beogradu potovala od hiše do hiše —

Velika pivarna v nekdanji Bosanski in sedanji ulici Generala Geprata je bila sedež one srbske narodne skupščine, ki je sprejela zakon o ureditvi skupščinskih zasedanj ter o uvedbi skupščinskega zapiskala. To na videz preprosto posloppje je bilo v starem Beogradu zelo važno, ker je bilo zgrajeno iz solidnega materiala. Na dan sv. Andreja leta 1858 je bila v tem posloppju važna skupščinska seja, na kateri je bilo sklenjeno, naj se knez Miloš spet vrne na srbski prestol. Skupščinski protokoli so se po sklepu tega zasedanja uvedli v začetku leta 1859, stenografske beležke pa šele 11. novembra 1874.

V posloppju »Velike pivarne« so se vršile nekdanji gledališke predstave, katerim je prisostvoval tudi knez. Stari Beograščani se iz svojih mladih let še živo spominjajo na razne zabavne prireditve v veliki dvorani pivarne. Posloppje in stavbišče je bilo nekdanj last kneza Miloša, pozneje pa kraljice Natalije, ki je vso posest prodala Pr. metni banki.

Iz velike pivarne se je skupščina selila v veliko dvorano nekdanje »velike šole«, v sedanje posloppje stare univerze, ki stoji na Trgu kralja Aleksandra. V isti dvorani so se vršile tudi seje prvega srbskega senata od 1. oktobra 1901 do 11. maja 1902.

Na oglu ulice Simine in Kneginje Ljubice je bilo nekdanj pritiščno posloppje Rdečega križa. Po vojni so to posloppje porušili ter zgradili današnji Dom Rdečega križa. V starem pritiščnem posloppju Rdečega križa je imela vlada Milana Piročanca svoje skupščinske seje od 8. januarja 1880 in v tem posloppju je bil tudi sprejet sklep o graditvi železniške proge Beograd—Niš.

Konec leta 1881 so na vogalu ulice Miloša Velikega in Kraljice Natalije zgradili skupščinsko posloppje. To je bila nekdanja nova ali današnja stara skupščina. V tem posloppju je bila 22. februarja 1882 kneževina Srbija proglašena za kraljevino. Od tega leta pa do svetovne vojne so se vršile v tem posloppju važne seje in vodile so se parlamentarne borbe, velevažne za vso predvojno Srbijo.

Beograščani so se silno zanimali za ne navadno napravo v tej skupščini. Kralja Milan in Aleksander Obrenovič sta večkrat hotela v dvoru poslušati govore narodnih poslancev. Zaradi tega so v skupščinski dvorani namestili mikrofone, ki so bili s telefonskimi žicami zvezani s slušalkami na

veseljačenju vaščanov. Namesto enega je strazila večših kar polovica vasi. Drug drugemu so pomagali straziti in prazniti sode s tolkocem, ki ga je bilo skoro pri vsaki hiši dovolj, saj je bilo tisto leto bogato sadno leto. Zene so sicer godrnjale, ker ni bilo ponoči miru in so možje po dnevi spali; nekatere so po ves teden molčale, toda vsi ti tihni tedni niso nič zalegli.

Zadnji je prišel na vrsto Klončeljnov Zepelj. Ta je bil tako daleč iz vasi in na sameme, da še ni izvedel, kak pomen imajo straže za naše vaščane. Stražo je imel zato za čisto revno zadevo. Po dnevi je poslal po hebebarde in jo že v mraku primahal na vas. Čudno je bilo videti njegovo majhno, drobno nekoliko zibajočo se postavo s tisto veliko hebebardo. Na vasi sta ga pred stačuno ustavila navihana Pavlekov Francelj in Krajnarjev Jošk s stekleničico vodinerovca, kakor so vaščani imenovali žganje slabše vrste. Francelj mu je takoj pomiril požirek, češ da bo imel več korajž. Zepelj takoj pripomnil, da ima korajž dovolj in mu za to ni treba piti, kar Francelj hitro pritrđil; ampak l. n. nocoj in zato je treba piti. da s. n. dolgo noč. In Zepelj je pil, Francelj pa sta mu pridno ponujala. Potem pa je Francelj previdno začel tožiti, da mu je nocoj tako čudno pri sru, kakor bi se imelo še kaj posebnega zgoditi. Pa menda ne bodo baš danes prišli roparji v našo vas?

Vse ptice ljubijo toploto Zanimivi primeri iz opazovanja v zadnjih časih

Ljubljana, 24. oktobra.

Kdor delj časa in točno opazuje ptičji rod, je bržčas opazil, kako občutljiva je perjad v mrazu. Piščeta, izvaljena konec poletja, je kaj težko vzgojiti. Če jih dobiti v razvoju jezenski hlad, skoraj gotovo poginejo. Znano je, kako težko je vzgojiti divje peteline, bodisi izvaljene doma ali pa vjete mladiče. O gozdnih jerebih so smatrali skoraj za nemogoče, da bi jih kdo vzgojil, to vse zaradi tega, ker se neradi drže kotle, če jih je tudi izvalila.

Sele v zadnjih letih je to uspelo prijatelju prirode v Ljubljani, da uspešno vzgaja gozdno perjad. Nekdo je pisal sicer, da so to povzročile žleze, s katerimi so krmili mlado perjad, toda vzgojitelj sam je izdal posebno skrivnost: toplo kotle je nadomeščala sešita zajčja koža, krmil pa jih je v zgodnji mladosti ne z žlezami, marveč z različnimi žuželkami, posebno s koblicami. Vsekakor: gorkota kotle je glavno, kar pogreša mlada divja perjad, če jo vzgajaš doma.

Ne samo mlade, nedorasle ptice, tudi dorasle zelo ljubijo gorkoto. Zanimivo so primeri ki se kaj pogosto dogajajo v hudih zimah lovcom, turistom in ljudem, ki so prispilijeni ali si v zabavo zakurijo v mrzlem zimskem dnevu kje v gozdu ali na polju.

Komaj se prične valiti dim, že se približajo ognju sicer precej plahe, drobne ptice. Kaj domače se vede tačica, ki jo bržčas posebno rado zebe. Ptice že na veliko razdaljo občutijo dim in segreti zrak.

Znano je med ogljarji in lovci, da pomladi kaj rad pride v dim kope divji petelin. Veliko so že ugibali, kaj more biti temu povod. Kdor je točno opazoval ptičje življenje, bo spoznal, da nič drugega, kakor toplota dima, ki prija ptici v hladnih pomladnih dnevih.

Kako važna je gorkota za ptice, smo imeli priliko videti vprav v nedavnih, za ptičji rod tako nesrečnih, mrzlih dnevih. Uboge lastovke, ki nikoli ne oblečejo tople zimske obleke, saj se naravi ne zdi potrebno, da bi jim jo tudi dala, ker se navadno pravočasno preselijo v toplejše kraje, so letos zaostale. Prebitelj jih je bil jezenski mrz. Po vaseh in po mestih so vse premurle skušale priti v topla zavetja. Zanimiv primer se je dogodil v Kočevju: Sosedje g. Lozarja so opazili, da iz njegovega polstrešja tu pa tam prileti večje število lastovk in se nato kamoli spet vrne na prejšnje mesto. Ko se je to nekolikrat ponovilo, so opozorili gospodarja in si za davo ogledali natančneje. Našli so na podstrešju manjšo odprtino, iz katere je pri-

izpustili voziček in izginili v noč. Zepelj je pograbil voziček in se vrnil proti Vrbanu.

»Lahko si mi hvaležen, Vrban, da sem ti otel voz, repovno in komate.«

Zdaj so vaščani spoznali, kako in kaj in prihajali na cesto. Zepelj je vsakemu posebej razlagal, kedar in kako je zagledal dal roparja in kako ju je pregнал. Povest je bila vsakokrat nekoliko daljša.

»Kaj, za vraga, pa imate na vasi, da še na gmajni ne moremo spat, je prihajal po pešpoti Pavlekov Francelj z gmajne.

»O Francelja, je važno dejal Zepelj, tvoje slutnje sinoči te niso varale. Meni se tudi že zinci ni nič kaj prida zleto. Ko sem šel mimo Hudina, so mi izza plota naenkrt priletile šibre v skornje. Ampak enega sem dobro zaznamoval! Tako sem ga blisknil po plečih, da bo pomnil, kedar je prišel v našo vase.«

»Mišljim«, je dejal Francelj, »da jih k nam ne bo več, ker so videli, da nič ne opravjce. Ker je Francelj prečital in si zapomnil mnogo knjig, je še dodal, »Tudi tebi, Zepelj, lahko rečemo, kakor Dunaščani nekoč rekli Martinu Krpanu: Zepelj nas je otel, slava Zepelju, dokler bo Dobertešnica stal.«

Ampa! Francelj je dokaj dni nosil skoro čisto otropo ramo. Pa je še hvalil Boga, da se Zepelju ni posrečilo, pritisniti mu znamenje na glavo.

»Ti se nikar ne boj; kadar bom jaz strazil, bo Dobertešnica mirno spal.«

»To me sicer precej tolaži, vendar pa se ne morem ubraniti tega čudnega strahu«, je rekel Francelj in naročil še drugo in tretjo stekleničico in prido ponujal Zepelju. Ko se mu je začel zapletati jezik, sta ga pustila, češ da morata pogledati, če je vse dobro zaklenjeno in da bo najbolj varno, da ostaneta doma. Zepelj pa je nastopil svoj službeni obhod po vasi.

Tako mirna in tiha kakor nocoj pa vas še ni bila, odkar so bile vpeljane straže. Same tišine te je moglo postati strah. Možje so ostali doma in ženskam so se v blaženosti spet razvezali jeziki.

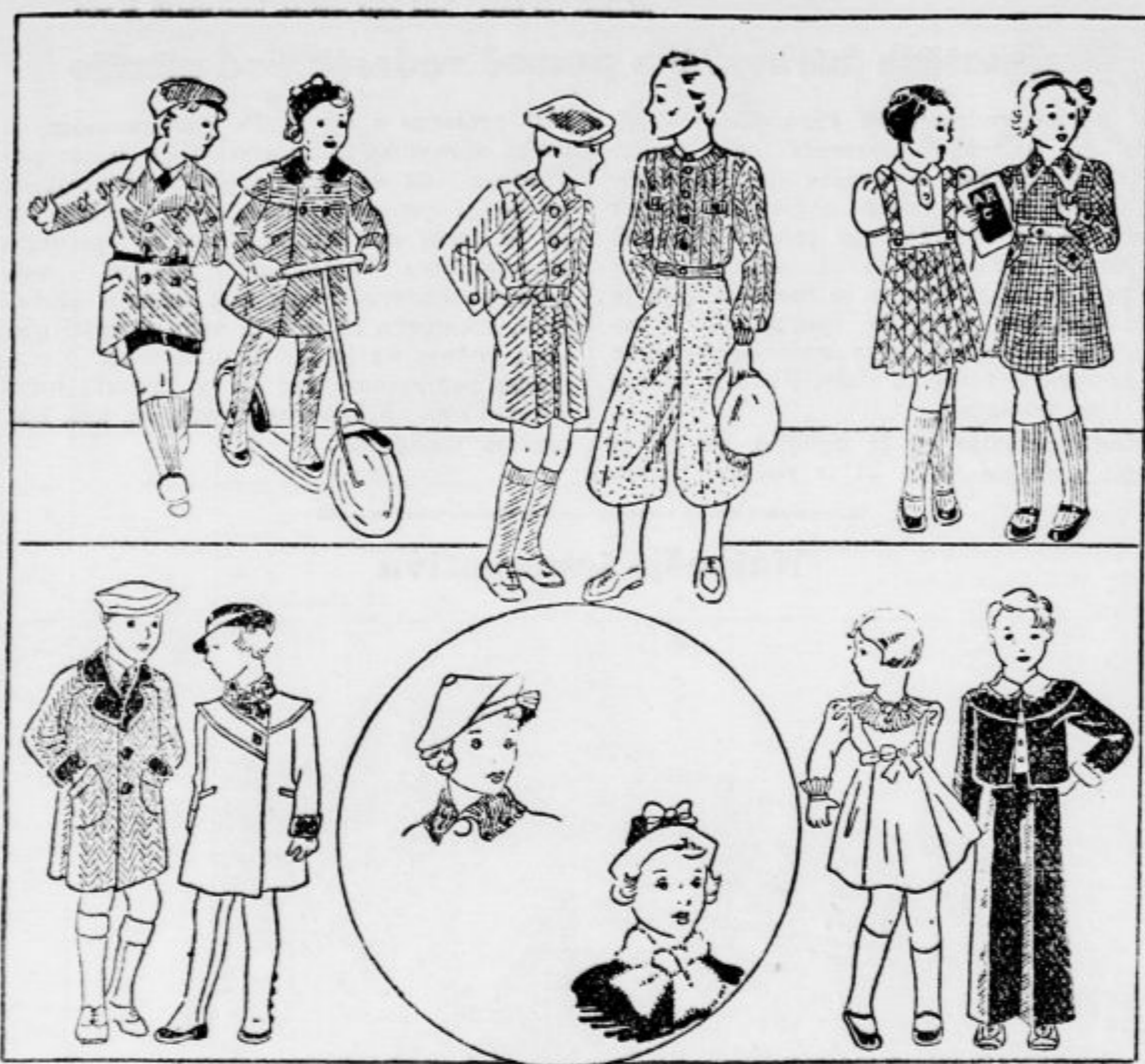
Posedelov France je prejšnjega popoldne pomagal pri Tajčbirtovih pasti krave in je na paši pojedel nekoliko preveč napol pečene repe. Zato je pa moral po noči večkrat iz hiše. Ob neki taki priliki, ura je bila že okrog ene popolnoči, je zagledal dve temni postavi, ki sta hiteli z Vrbanovim samotnejšim vozičkom po Vrbanovem dvorišču in zavili na cesto. Voziček je tako mlo škripal, kakor bi klical na pomoč.

»Tu-tu-ru-tu-tu! Roparji gredo, roparje roparji! Vrbanu so oropali! je zaklical Zepelj in stekel za postavama in vozičkom.

»Tu-tu-ru-tu-tu!« je posemal glas roga v steblo solnčnice.

Vaščani so planili prestrašeni iz spanja in jeli odpirati okno, France jo je zbegnala popihala v hišo. Med tem sta postavi že

Kraljestvo mode

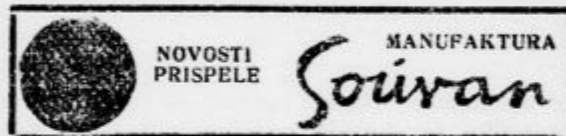

Moda za male

O posebnih otroških modi je skorajda težko trdit, da obstaja. Pri dobrih, solidnih otroških oblačilih je pač vse preračunljeno v praktično, udobno in preprosto, dočim ostane okrasje teh malih kosov ljubko in skromno, kakor je za otroka primerno. Vse to povzroča, da ima otroška moda nekaj brezčasovnega in torej v pravem pomenu besede ne zasluži imena »moda«, kajti prava moda se izpreminja iz dneva v dan. Res je sicer, da se v glavnem opira na dnevno modo odraslih, toda razdobja, ko menja svoj videz, so tako daleč narazen, da tega skoraj ne opazimo.

Preprostost je in ostane najlepša odlika pravilno izbranega otroškega oblačila. Preprostost in pa kratek, dovolj širok kroj, ki nikdar ne ovira otroka pri gibanju. V kroju in okrasju se morajo torej razumne matere precej omejit, dasi bi mnoge najraje še otroka čim bolj »ozaljšale«. Vse to pa lahko nadoknadimo z lepo, živo barvo tvoriva, ki razveseli otroka in prijazno učinkuje. Da mora biti tvorivo solidno in prist-

no barve, je samo ob sebi umevno. kajti otroška obleka mora zdržati neprimerno več »rapaca in čistjenja, kakor obleka odraslih.

V tem hladnem vremenu misli vsaka mati pred vsem na primerno in toplo ogrinjalo za svojega malega. Tu gre v prvi vrsti za plašč, ki ga nosi otrok na poti v šolo, priuri na prostem in na sprehodih torej za plašč, ki mora mnogo »pretrpeti«. Takšen plašč toplo podložimo, a ga ne obrobimo s kožovino, ki bi se na vsakdanjem plašču le preveč obrabila.

Za dečke je jako praktičen plašč iz neprimerno debelega blaga, ki nadomešča obenem dežni plašč. Podložimo ga z vatelom ali pa s toplo podlogo iz volnoljke dlake ki jo lahko pojužno odpnemo tako da nosi dečko plašč lahko še spomladi. Takšen plašč na naši skici je prepašan z usnjnim pasom in ima postrani vrezane žepe. Deklci pa ob oblečenju v udoben plašček iz toplega blaga v neobčutljivi barvi, na pr. rjavi ali pa rdeči, ki se tako ljubko poda malim obrazkom. Plašček, ki ga imamo tukaj v mislih, je izdelan s kratkimi, otrošjim životkom in zapet na štiri vzporedne gumbce. Iz životka izhajajo kratka krilca na ramenih, ki stori da učinkuje plašček deklško lahkotno (1. skica).

Šolska obleka otroka mora biti kar najbolj skromna in tudi v barvi nevtralna in nevsiljiva. Prvič zato ker so nevtralne barve najmanj občutljive za razne madeže, drugič pa — ker nobena razumna mati že iz vzgojnih razlogov noče, da bi se njen otrok v šoli preveč razlikoval od svojih tovarišev. Za manjšega dečka je kaj praktična obleka v cellem, sestojča iz kratkih hlače in bluze iz istega, sivkastega ali rjavkastega blaga. Večjemu fantu pa se bodo bolj prilegle praktične in priljubljene »pumparice« in nad srcajo topel, doma platen pullover, ki se zapne spredaj z usnjnimi gumbi (2. skica).

Tudi za deklice je takšen »deljen« način kaj praktičen. K diskretno karirastemu, torej barvno neobčutljivemu krilecu se podajo različne bluze s kratkimi ali dolgimi rokavi in če je mraz, še čedna, pletena jopiča. Praktična in okusna je tudi obleka iz sivga pepita blaga, ki jo okrasimo z barvastimi ali belim ovratnikom in pasom. Obleka ima dva koničasto ukrojena žepka in na ovratniku ter na rokavih kratke, z

gumbi zapete prepone iz blaga obleke (3. skica).

Praznični plašč za dečke je izdelan po vzorcu moškega plašča, za takšen ohlapni, raglanski kroj je najbolj primerno lepo, enobarvno črtašto blago v priljubljenem »Ribjem« vzorcu. Moški reverji in gladki manšeti so obloženi s kratkodlaklo, gladko kožovino. Sem spadajo še veliki, okroglo ukrojeni žepi. Deklci se bo najlepše prilegel plašček iz enobarvnega blaga v lepem pastelnem tonu. Plašček na naši skici je gladko in ohlapno ukrojen, zgoraj pa ima zanimivo, v dveh delih ukrojeno »sedlo«, ki prehaja v pokončen krzen ovratnik (4. skica).

Zimska praznična obleka za deklice je iz lahkega volnenga blaga, ki ga lahko tudi opremo. V poštevek seveda le tvoriva v lepi, svetli barvi. Takšna obleka ima jako široko, zvoncesto krilce in dolge, na ramenih lahko nabrane rokave. Lepo je še okrasimo vratni izrez in rokave s plisirano garnituro iz istega blaga. Deček se bo najboljši postavil v temni etonski obleki, ki sestoji iz dolgih, širokih hlač in kratkega spredaj odprtega bolera Rolera na naši skici ima okroglo sedlo svetla bluzica pod njim pa je na ovratniku in na manšeti obrobljena z nabranim volančkom (5. skica).

Končno prinašamo še dvoje ljubkih in popolnoma novih pokrival za male deklice da ustrežemo mnogim materam ki so v zadreci za obliko novega klobučka za svojo najmlajšo. Prvo pokrivalo ima obliko noske postrani vzvišene baretke ki jo ob strani krasi dve živobarvni čepki. Drugi klobuček je bolj prazničen in izdelan iz dvobarevnega blaga ali klobučevine. Patišnien je iz čela ter ima svetle nazvor ugnjenjane krilceve in svetlo nentijo na lahno koničastem, temnem oglavju (skica v krogu).

Zdravniška posvetovalnica

Zekaj: Oblika grudi je deloma odvisna od konstitucije, deloma pa od fizioloških funkcij n. pr. od dojenja i. t. d. V ostalem določa oblika množina žilnega tkiva, kakor tudi množina maščobe in veznega tkiva, ki rabi nekako kot ogrodje in opora prsi žlezi. Odnos med temi sestavnimi deli je važen in je jasno, da bodo grudi, ki imajo več maščobe kot veznega tkiva manjšje, kot v nasprotnem slučaju. Priporočal bi, da gojite eno al drugo vrsto sporta, poleg gi nastike in da nosite primerne steznik. Ono kar se vam očita, ne prihaja iz pštev kož. vzrok.

N. F. S.: Zdravljenje astme je zelo mučna in dolgotrajna zadeva tako za zdravnika kot za bolnika. To dokazuje med drugim tudi ogromno število raznih sredstev, ki lahko v enem slučaju odlično učinkujejo pri drugem pa popolnoma odpovedo. V vašem primeru bi svetloval sledeče: Potrebno je predvsem, da bolnik samega sebe točno opazuje tako, da ve približno povedati zdravniku momente, ki bi mogli biti eventualno povod astmi. Ti momenti so lahko zelo različni n. pr.: letni čas, vlažnost, poklic, opravek z raznimi živalmi i. t. d. Teko so n. pr. znan: slučajji, da so dobili bolniki napad astme, ako so pršli v konjski hlev, ali pa če so s suno ob ekli jahalne hlače. V tem pogledu ločimo več grup bolnikov. Pripadnost k eni ali drugi grupi se da določiti s pomočjo tovrstnih injekcij, nekar poskušamo bolnika desensibilizirati, to se pravi, da nekako otopi za dražljaje, ki bi sicer povzročili pri

njemu astmatičen napad. Te procedure trajajo dolgo in je na, bo, je, da se izvede v bolnici. Ako končno ni mogoče ugotoviti kateri grup pripada bolnik ostanejo na razpolago razna sredstva, s katerimi, če že ne preprečimo, pa vsaj ublažimo napad. To se d. zoper najraje in najceneje provesti v bolnici. Vaše poročilo je prave pomanjkljivo, da b. m. g. predpisati, eno ali drugo sredstvo, ne glede na to, da vam na tem mestu načelno ne morem navajati ne zdravnikov, ne zdravil.

Rdeča roža: Tožite, da imate perilo samo po en dan. Vzrok tem motnjam je lahko n. pr. jeika, ali pa kakva druga bolezen, ki jemlje človeku moči in življenjsko silo. Na drugi strani pa je seveda lahko vzrok v nepravilnem delovanju jajčnikov. Potreben je vsekakor pregled bodisi pri zdravniku, ali pa v bolnici, ki vas bo rešil mučne skrbi.

A. N. P.: Ako gre v vašem primeru res za revmatično obolenje, bi bilo treba predvsem najti ognišče, ki to bolezen vzdržuje. Takšna ognišča so lahko kronično vneti mandli, ali pa gnili zobje i. t. d. To, da ne čutite nikake moči v rokah, je lahko posledica tega ker jih vsled bolčin naravno čimmanj uporabljate, ali pa se gre tu za posebno obolenje mišic na živčni bazi. Mislim, da bi bilo dobro, ako vprašate ob prički kakega specialista za živčne bolezni za svet. Ako ta ne najde nič posebnega, naj gre vaše zdravljenje v zgoraj omenjeni smeri. Če se posreči najti in odstraniti ognišče, se bo ob primernem zdravljenju tudi vaše stanje kmalu popravilo, ako niso spremembe na sklepih že prevelike.

Gimnastika: Bolečine, ki jih čutite nri vaj, utegnilo imeti vzrok v vnetju bedernega živca (išijas). Še bolj verjetno pa se mi zdi, da imate v oničah levega stegna brazgotino, ki je nastala vsled zliva krvi po forsiranem gibanju. Poskusite zenkrat z masažo in toplimi obkladki. Zaenkrat tudi opustite onisne vaje in jih nadomestite z lažnjimi. G. de hiziene las pa smo že v prejšnjih številkah mnogo pisali. Izvolite prečitati dotične odstavke. Masaža sama na sebi vam gotovo ne bo škodila.

Marica K.: Seveda je mogoče Nervoznost: Mislim, da ima vaš zdravnik popolnoma prav, ko trdi da so vsi navedeni pojavi v zvezi s študijem, odnosno s predstojecimi izpiti. Poleg tega ste po naravi najbrže malo črnogled, da vse hušje vidite, kot je v resnici. Razelabljate čim manj o svojih največjih povajih. živite preprosto in mnogo se gibajte. Poskusite mogoče s topri mi kopeinimi. Ako pa bi se še kedaj povrnilo vaše stanje pa vzemite zopet zdravila, ki so vam že pomagala, kot sporočite. S. mote vam ravno ne pripočajam. Rač se izberite drugo, bi, ki pa seveda ne sme biti taka kot vi, temveč taka, da vas spoleje na druge misli. Imajte pred očmi dejstvo, da bo to kmalu prošlo. Po položnih izvitih si boste kmalu onemogli od teh razburjenih in se boste najbrže smejali sedanjim slabostim.

ŠAH

Sofija, 22. oktobra.
Povabilo šahovskega kluba »33« iz Sofije me je za nekaj dni povedlo med bolgarske šahiste. Prepričal sem se lahko, da se bolgarsko šahovsko življenje zelo hitro razvija. Še pred nekaj leti v šahovskem svetu skoro neznani, so Bolgari že na olimpiadi v Münchenu klub zadnjemu mestu pokaze i v mnogih partijah izrecen talent: za šah. Tudi v organ zaciji napredujejo. Sofija ima sedaj že pet šahovskih klubov, med drugim posebnega visokošolskega, ruskega in angleškega. Številčno največjeje je s 110 člani novo ustanovljeni klub »33« ki mu predseduje bivš minister g. Stavev. Zelo agilna je bolgarska šahovska zveza, na čelu z g. Horinekom.
Polegoma se začnajo na svojih turnejah obračati tudi »mednarodni« mojstri v Bolgarijo. Za Snosko-Borovskim in dr. Aljehtinom, ki sta v simultankah že oba imela težko delo, sem bil sedaj jaz tretji gost. Na programu gostovanja je bila najprej v nedeljo partija z živimi figurami. Vršila se je v okviru prireditve, ki jo je organiziral pod pokroviteljstvom vnega ministra šahovski klub »33« v korist bolgarske aviacije. Na športnem igrišču je bilo zbranih nekaj tisoč gledalcev, predvsem dišasva. Ko sva z bolgarskim prvakom Geševom pristopila k igri, je godba zaigrala jugoslovensko in bolgarsko himno. Igrala sva tako, da sva na podiju, (ki je pozneje služil tudi za boksarsko in rokofsorsko tekmo), delala na pravi šahovnici poteze, te pa so potem prenašali na veliko šahovnico, kjer so dirigirali žive figure«. Njihov sestav je bil nekaj posebnega: kralj-car, kraljica-carica, lovciv-ovčjericin pešci so bili oblečeni v staro-bolgarske narodne noše, konji so bili pravi konji,

trdjavje, ki jih imenujejo Bolgari »stop«, pa zvavi topovi. Zal je bilo srednje pri potezah seveda težko premakati in so imeli za to odredeni vojaki težko delo. Godba je na različne načine spremljala poteze posameznih figur. Partija se je končala po 26 potezah neodločeno. Otvoritev je bila simbolično-slovenska obramba.

V terek se je vrnila konzultacijska partija med dvema grupama, katerih eno je vodil Gešev, drugo pa jaz. Partija je imela prav zanimiv potek in jo spodaj prinašam. V sredini sem imel še zadnjo produkcijo, simultanko. Nameravana je bila na 40 dšbask radi malih prostоров pa je moglo igrati samo 23 igralcev. Rezultat je bil v 3 urah +13, —7, = 3 v mojo korist, torej za Bolgare že prav dober uspeh.

Damski gambit
Beli: Pirc, Cvetkov in Spasov.
Črni: Gešev, Trajanov in Nejkirh.
1) d2—c4 Sg8—e6
2) c2—c4 e7—e6
3) Sg1—f3 d7—d5
4) Lc1—g5 Sb8—d7
5) e2—e3 c7—c6
Bolje je tu Le7. Črni itak ne more v Cambridge-Springs-varianto, dokler se beli ni odločil za Sc3.
6) a2—a3 Lf8—e7
7) Dd1—c2 Sb6—h5
To je prav Geševova poteza. Igral jo je s uspehom tudi v Münchenu. Najbrž pa ni korektna.
8) Lg5—e7 Dd8—e7
9) Lf1—d3 g7—g6
Črni noše z Shf6 izgubiti poteze, Seveda pa lahko poteza z kmelom pomeni oslabilvev.
10) Sb1—c3 f7—f5
Sodaj že slednosto. Drugače pride prej ali slej e4.
11) Sf3—e5!?

S tem izgubi beli kmeta, dobi pa zanj zelo dobro igro. Solidneje je bilo moro De2.
11) ... Sd7—e6
12) d4—e5 d5—e4
13) Ld3—c4 De7—e5
14) Lc4—c2 Sh5—g7
10) De5: 15 Lh5: 16) De2.
10) De8: 15 Lh5: gh5: 16) De2.
15) 0—0—0
S kmelom manj mora beli že igrati ostro. Računa s tem, da črni itak ne more kratko robirati, ker bi točka g6 dopustila napad na h-liniji.
15) ... De5—e5
16) h2—h4! Lc8—d7?
Skoro gotovo bi bilo treba tu igrati h5, ker sedaj ima beli na h-liniji močan pritisk.
17) h4—h5 0—0—0
18) Dc2—a4 a7—a5
Približno edina poteza. Na a6 pride seveda 19) Lg6: hg6: 20) Dh8: Fh8: 21) La6: itd. Tudi Kb8 je slabo, ker po menjavi na g6 obliži Ld7. Na Dc5 pa dobi beli z 19) Th4! in Tc4 ali b4 močno igro.
19) Kc1—c2
Krije skakača in grozi b4.
19) ... De5—c7
20) h2—b4 b7—h5
Črni se po ab4: 21) ab4: boji napada in gre zato v končnico s tem, da vrača kmela. Račun pa se ne obnese.
21) Da4: a5 Dc7: a5
22) b4: a5 Kc8—c7
23) Kc2—b3!
Kralj bo branil močnega a kmeta, ki ga je črni hotel osvojiti.
23) ... c6—e5
24) a3—a4 Ld7—e6+
Bolje naibrž takoj ba4: +.
25) Kb3—b4 b5—a4
26) Td1: d8!
S sledečimi potezami si beli zaglura odločno prednost.
26) ... Th8: d8
27) h5: g6 h7: g6
28) Th1—h7 Td8—d7
29) Sc3: a4 Sg7—e8
30) Th7—h8
Črne figure stoji slabo, beli pa vedno grozi prodreti z a-kmetom in še povrh ujeti s svojim kraljem na c5.
30) ... Td7—e7
Ali Sd6 31) Sc5;
31) a5—a6 Lc6—c8
Ne ef. 32) a7, Kb7, 33) Sb6.
32) Kb4—c5! c5—e4
33) Sa4—b6 Te7—e6
34) Kc5—d4 Te5—e7
35) Sb6: c8 Kc7: e8
36) Th8—g8
Dobi kmeta, ker Te6 ne gre radi Lc4.
36) ... Kc8—e7
37) Tg8: g6 Kc7—b6
38) Le2—c4 Sg8—g7
39) e2—g3 Kb6—c7
40) Tg6—f6 Kc7—b6
41) Tf6—f7! c6—c5+
42) Kd4—c3 Te7—a7
Na Tf7: dobi 43) Lf7: Ka6: 44) Kc4, Kb6, 45) Kd5 ter Kc5—f6. Sedaj pa ima beli še lažje delo:
43) Tf7—f6+ Kb6—c7
44) Lc4—b5 Kc7—b8
45) Tf6—b6+ in črni so se vdali, ker pade še c-kmet. Vajša Perc.

Skunks
moderno in trajno krzno
veliki izbori pri
L. R. O. T.
LJUBLJANA
MESTNI TRG 5

Tu v stepi ji je ginila strast in mladost. Bila je prijazna z menoj, bijl, kakor je prav. Med tednom smo pokostili vsu pšenico in drugega dne dopoldne je ded opehljal kosilni in žetveni stroj v mesto, ker je bil stroj izposojen.
S Fenjo sva ostala sama. Njena družba mi je bila neugodna, zato sem ta o j po kosilu zajedel Sirka in jezilil daleč k svojemim znanou še le proti večeru sem se vrnil, da sem napojil kobilu. Pri večerji je bila Fenja zelo molčeča, čeprav ni bila to njena navada. Videl sem, da je zelo razburjena in da bi rada nekaj govorila. Sedla je na travo pred baloganom in me povabila, naj prisedem. Čutil sem, kako se ji je tresel glas, ko je govorila, in ka'vo je vsa drhtela, vendar si nisem predstavljaj, da jo bo strast tako prevzela.
Čez nekaj časa sem ji odgovoril, ta sem zaspal in da grem spat. Stepil sem v balogan in zlezal pod kožuhi. Mehka toplota kožuha me je objela, toda po glavi so mi blodile neštete misli da nisem m'gel zaspati. Zunaj je bila lepa, jasna noč, mesec je široma razsvetljeval step in vsepovsod je počivala mirna, negibna tišina, okrog meseca so se ovijali mehki beli oblaki — kakor zlata ura, pol-šona v bombah. Fenja je še nekoliko časa ostala zunaj in mislela bogveka, nato je prišla v balogan, obetala pri vratih in vrgla nekaj suhih vejic v šerjavico na ognjišče. Moške je stala pri vratih NI vedela, ka' bi storila. čutil sem, da se je v njej odigravalo nekaj silnega, kakor strast in ji valovilo dušo, da je bila vse vzemir-

Bluza iz laméja

Lepo, bluzo iz srebrnega ali zlatega laméja lahko nosimo k elegantnemu popoldanskemu kostumu, pa tudi k večernemu krilu. Bluza je na podolgih rokavih pošita z dvema programi robovkov, ki se po sredi združujejo v konico. Enaki, diagonalni izpejani robčki krasijo sicer gladki život te bluze, ki jo zapnejo s temnimi žametnimi pentljami. Tudi pas, ki ga spredaj zapnemo z enako pentljo, je iz zameta. Mali, nazaj upognjeni ovratnik ima pokončno obliko.

Fenja

Vojak svetovne vojne je doživel stvari, ki so mu pretresle dušo do dna, spoznal je vse grozo in strahote, kar jih premore prenesti to drobno bitje na zemlji, z imenom: Človek. Dogajale so se reči, katerim ni mogel dati sam smerti, ampak jih je vodila težka zgodovinska najinoš' mimo vsega, kar je osebnega, prepričnega s čustvom, radostjo ali bolečino. Tole je odlomek iz spominov, kakor mi jih je te dni pripovedoval in kakor sem si jih za-beležil. Svet je nekončen in Sibirija, kjer je kot vojni ujetnik dobil delo pri kmetu, je prostrana kakor neskončnost brez meja.
Tajga. Skrivnostna in molčeča, grozeča, kakor varujča v sebi milijon skrivnosti, se razprostira črna, daleč, kamor ne more več seči o'vo. Molk pragozda plava nad vsem, nepridna goščava, kamor se nikdar ni stopila človeška noga, v kateri se ni zapela sekira svoje psmi. Grozeča daljva vsenaokoli, nemogoče je ubežati, tu je človek sam, ka'or sredi sveta. Daleč je domovina s svojimi pisanimi holmi, tisti Breg s kočjo, vse je tako daleč, nedosegljivo, namesto vsega tega: mala sibiriska vasica sredi stope, med Sibirici živis in si vojni ujetnik. Neznano, čudno, silno hrepenenje po daljnem domu vstaja v tebi. Tam daleč je fronta (Sibiri) so si predstavljali sovražnike kot nečloveške pošasti, ki imajo noze, samo kot ljudi ne.

Zdaj so videli, da smo ljudje, kakor oni in da je bilo vse skupaj laž).
Počasit se je vzdignil mesec izza Tajge, razlil svojo blede luč po vaski, osvetlilil kočje, dvorišča. Na plotu je stonela soseda, kmetica in krčevito pla'ala. Dobila je poročilo da ji je padel mož na fronti. D' lgo časa je tako stonela in se ni mogla pomiriti, široki mesecob obraz kakor da se je porogljivo rezal ženi, ki je v obupu vtila roke proti nebu. Z druge strani vaši se je začulo petje, spremljano z veselimi glasovi harmonike in razposajeno vriskanje deklit.
Noč v stepi. Treba je bilo iti kosit pšenico, zato smo zapregli konje v stroj in odšli v step: dva že starejša moža in Fenja. V baloganu — v leseni stepski kočji — je bilo skoraj tesno za štiri osebe. V enem kotu pri vratih je bilo ognjišče, nad katerim je visel kotliček za kuhanje. Tu v baloganu smo živeli ves čas poljskega dela. Treba je bilo urediti ledišča, za kar je poskrbela Fenja. Starčka sta spala skupaj v enem kotu, midva s Fenjo pa vsak v svojem, tako da sva se skoraj dotikala z nogami. Zvečer po delu smo vsi štirje utrjnili posedeli okrog ognjišča. Starca sta še po večerji z vnmno pripovedovala o svojih junaških pohodih na Altaj ali na kitajsko mejo in sta hotela, da bi ju poslušal, toda bil sem preveč utrujen.
Videl sem, da se Fenja dolgočasi, toda nisem ji mogel pomagati, čeprav se je večkrat z žarečimi očmi, polnimi strasti, oztrala po meni. Molčal sem. Fenja je bila lepo dekle in si je želela življenja.

jena. Kožuš sem imel potegnjem čez glavo in sem jo ta'o izpod kožuha opazoval. Veje na ognjišču so s plamenom zagorela. V svetlobi sem opazil njeno blede lice in iz oč se ji je utrjnjal skrivni, zatajevani ogenj. Menda je mislila, da že spim. Tih me je poklicala po imenu. Delal sem se, kakor da v resnici spim. Stopila je bliže k meni in me spet poklicala. Molčal sem trdovratno. Tedaj je Fenja nenadoma odvrгла vrhnjo obleko in stala v sami »ratici in globoko izrezani sraciji sredi balogana. Vseokrog je bila samotna, sredi noči je stal balogan sredi stepi in tu sem ležal jaz, daleč, daleč. Pozabil bi na vse, na daljavo, ki me loči od doma, nase. Sibirija, stop in tu pri svitu ognja je stala Fenja neodločna, lepa in bela ter je gledala z vlažnimi, strastnimi očmi. Globoko je dihala, prsi so se ji dvigale, telo se ji je straseilo. Ta večer mi je bila tuja in se mi je skoraj studila, čeprav je bila lepa kakor boginja. Mirno sem jo gledal, kaj bo počela. Bil sem hladen kakor led in neobčutljiv za njene vzdih. Nisem se ganil, kakor da ne razumem vsega tega.
Fenja je stopila skoraj tik do mojih nog, se s rokami stisnila čez prsi, da se ji je telo krčevito strselo ter krinknila kakor brez uma nekaj besed NI mi bilo do njene brezupne ljubezni. Mahoma se je obrnila, zagrabila kožuš s tal ter stekla do vrat. Z zadnjim upom se je še enkrat ozrila, potem pa planila akor blazna iz balogana. Slišal sem, da je zunaj za vrati snela uzdo s klina ki je bil zabiti v steno. Tu so viseli komati in uzde. Mračna su-

tinja me je objela, skočil sem pokonci in strel za njo, da bi ji vzel uzdo. Toda bil sem prepoznen. Sirko se je pasel v bližnji balogana in tam mullil stepsko travo, prednje noge je imel zvezane, da ne bi mogel pobegniti. Fenja je planila naravnost k njemu, mu nataknila uzdo, mu naglo razvezala prednje noge ter skočila tako, kakor je bila, na konju. Še preden sem mogel prijeti konja za uzdo, je pogrnala, ogrnjena samo v kožuhi. Udarila je konja s konceom uzde, ki ga je držala v roki, po glavi in občutljivo Sirko, ki ni mogel strpeti udarca z bičem, je v velikanskem skoku planil naprej. Zavpil sem, da nima pravice biti konja, toda v odgovor se mi je samo divje zasmejala. Sirko je divjal kakor splanen jelen in kmalu je agnil vihrajoči kožuš v mesečini noči.
Ali vrag s Fenjo!
Legel sem spet pog kožuš, vendar zaspati nisem mogel. Čul sem rezgnetanje kobilc, ki je pogrešala Sirka in se je zdaj pasla sama. Vstal sem, stopil vrh balogana in pregledal step, koliv'or sem mogel razločiti v mesečini. Kobilci sem privezal k prednjim nogam še zadnjo, da bi bil varnejši.
Ali kaj je vendar nocoj! Menda je vrag obseled step!
Komaj sem se zavil v kožuš, sem zaslišal iz daljave strel puške: drugi, tretji... Kaj Ti je bilo tega treba, Fenja!
Pogledal sem kvsišku in viso'o v zraku sem opazil temno senco kakor velik oblak. Divje gori so stlele preko stepi in se šelele proti jugu.
Jena.

Kakšna bo zima?

Vremenarji napovedujejo mrzlo pozno jesen s snegom

Mali uvod, ki ga je napravila v začetku oktobra letošnja zima in ki nas je prislil, da smo se morali predčasno založiti s kurivom, nam daje misliti, da bo ta zima precej huda.

Oglašajo se tudi različni vremenski preročki z napovedmi, da moramo računati po zadnji, nenavadno mihi zimi, ki bo bistveno drugačna. Prodajalci kuriva se tega veseli in upajo, da bodo imeli sedaj priliko nadoknaditi zaslužek, s katerim so lani zaman računali.

Sicer je vedno tvegano prerokovati vreme, kajti praksa nam kaže čisto, kakor je bilo n. pr. baš z zadnjo zimo, da ima to vreme svoje muhe. V splošnem se resna znanost brani izrekati napovedi

daljši rok. Vendar so različne znanstvene opore, ki dovoljujejo takšne napovedi, čeprav so seveda zelo splošne narave.

Tako je znanost ugotovila s prilično sigurnostjo, da obstoje neke zveze med sončnimi pegami in vremenom, in sicer na ta način, da postanejo padavine z nazadovanjem peg bolj skope in narobe. Tako smo v zadnjih letih imeli periodo s precej skopimi padavinami, ki je soglašala dobro z nazadovanjem števila sončnih peg. Te periode je po naziranjih meteorologov vedaj konec, ker smo prekoračili minimum peg in se bližamo spet njihovemu maksimumu. Preobrat v vremenskem položaju se je izvršil prav za prav že letos, ko smo z nastopajočim maksimumom sončnih peg, ki bo imel svoj višek menda l. 1939., doživeli obilnejše padavine. Posledice tega preobrata smo lahko točno opazovali v precej deževni pomladi in poletju. Po splošnem vremenskem položaju zadnjih mesecev, ki dovoljuje sicer le omejene sklepe za bodočnost, se bo povečani pojav padavin v poletju in jeseni nadaljeval v bližnjih zimskih mesecih in morda se bo še povečal. Trenutno je sicer težko pove-

dati, da-li bomo imeli posebno dosti snega v predzimi, v glavni zimi ali v njenih končnih fazah. Toda v splošnem pričakujejo v krogih, ki se na vreme spoznajo, da bo pozna jesen, torej november razmeroma mrzla in bogata s snegom.

Kakor znano je bila lanska pozna jesen, posebno v novembru, precej suha, ena najbolj suhih, kar smo jih imeli. Zasnežena zima pa ne pomeni še stroge zime. V tem pogledu napovedi na znanstveno zadostno utemeljeni podlagi niso mogoče, kakor ni mogoče reči ničesar o trajanju zime. Edino, kar lahko rečemo, je to, da se bodo padavine letošnjega leta bržkone nadaljevale še v zimo, a če bo k temu pritisnil mraz, tedaj bo moralo biti pač dosti snega.

Če nas vsi znaki ne varajo, tedaj bodo prišli tako prodajalci kuriva kakor zimski športniki letos v polni meri na svoj račun, vsekako bolj nego v pretekli zimi.

Tram se je utrgal med operacijo

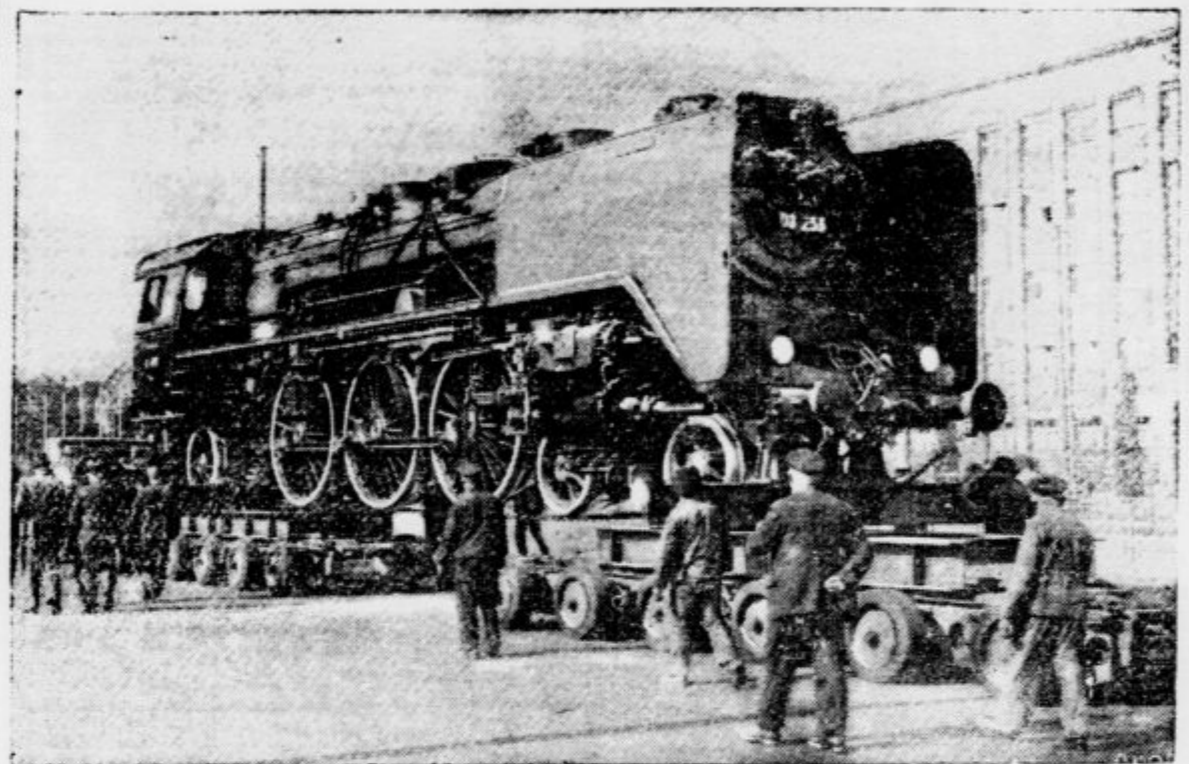
Dramatična zdravniška pomoč rudarju pod zemljo

V nekem rudniku pri Prokopjevu v Sibiriji se je težko ponesrečil neki rudar. Takoj so pozvali zdravnika dr. Nikiforova, ki se je po svojih najboljših močeh trudil okrog umirajočega moža. Ugotovil je, da bi mu moral takoj odrezati nogo. Že prej je bil računal s to možnostjo in je zato imel vse potrebne instrumente s seboj. Ob slabotnem svitu rudarske svetilke se je spravljal torej na delo. Rudarji so mu pri tem pomagali.

Med operacijo se je zgodilo, da se je utrgal s stropa tram, ki je potegnil težak

plaz premoaga s seboj. Ta plaz premoaga je padel zdravniku na glavo in ga težko poškodoval, da se je onesvestil. V kratkem pa se je po pomoči rudarjev zavedel in se je takoj spravil ponovno na operacijo ponesrečenca. Operacijo je sročno izvršil, pacientsa obvezal in ga sam odnesel k dvigalu, s katerim se je tudi sam popeljal gor. Med vožnjo se je znova onesvestil. Z njegovim pacientom vred so ga spravili hitro v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima hud pretres možganov.

Največja lokomotiva

Na berlinskem Kaiserdammu so imeli industrijsko razstavo. Med razstavljenimi deli tehnike je zbujala posebno pozornost ogromna lokomotiva, največja v Nemčiji

Nevesta in ženin

Na Holandskem se žurno pripravljajo na poroko princesse Julijane, bodoče kraljice, s princem Lippe-Biesterfeldom v sedanji španski državljanski vojni je

Vse zaradi milijonov

Komedija z zaročenko v podobi voščene lutke

Jim Arden je človek z nemirno krvjo, ki se je potepal po vsem svetu, a se vedno znova vračal za nekoliko dni v svoje chicagško stanovanje. Ob nekem takšnem povratku je zvedel, da mu je umrl stric in mu zapustil nekoliko milijonov toda s pogojem, da se do določenega dne poroči. Ta dan pa je bil že naslednji dan po njegovem povratku.

Bil je torej v precejšnji zadregi, pa si je razbijal glavo, kako naj si v naslednjih 24 urah priskrbi ženo, pa še potrebne papirje.

Na cesti mu je šinila v možgane rešilna misel. Igrati bi moral prisilno poroko s težko bolno žensko, ta pa naj bi ne bila živ človek, temveč voščena lutka. kakršne vidiš povsod v izložbah.

Izbral si je prav lep model in nadel v naglici v oddaljeni predmestni ulici sobo, pozval poročnega uradnika in mu dejal:

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

da je njegova zaročenka težko bolna, pa se hoče z njo poročiti. Uradnik je bil star, kratkoviden gospod in tako mu je ustrele. Arden si je torej milijone zasigural. Pozneje si je poiskal deklet, ki je lutki kolikor toliko sličila, in se z njo popeljal čez ocean. V Dublinu bi mu imeli izročiti denar, ki mu ga je zapustil stric. Tam so pa le zvedeli, kakšno komedijo je bil zaigral, pa mu uprava zapuščine te ni hotela izročiti. Prišlo je do dolgočasne razprave, ki se je končala sedaj s tem, da mu je sodišče milijone vendarle prisodilo, pred vsem tudi zavoljo tega, ker se je bil med tem oženil s svojo spremljevalko.

Velika izumiteljica narava

Navpično nihalo pri meduzah in morskih klobukih, seizmični organi pri žuželkah, barometri pri ribah in metuljih

Milijone let, preden si je človeštvo moglo izmisliti seizmografsko vertikalno nihalo kot beležnik za ravnotežje in preprese je narava sama ustvarila takšno pripravo. Na potresomeru je glavni sestavni del zgoraj zelo obteženo navpično nihalo, ki zapisuje s svojimi gibi valovanje tal. Organ, ki deluje po istem principu, je dala narava n. pr. meduzam in morskim klobukom ob robu njih žilicastih dežnikov. Ta organ

beleži dražljaje težne sile in omogoča temi živalim, da morejo tudi v

na najmočnejših valovih plavati vedno v ravnotežju.

Zuželkam je narava zgradila posebne beležnike za stresljaje v nogah in med telesnimi obroči. Oklep okrog telesa, te živali prav za prav zapira od zunanjega sveta. Toda vsak pritisk od zunaj ali vsak najmanjši premik podlage, ki jo otipavajo,

občutijo natančno v notranjosti.

V vezivu njih telesa, ki vodi od enega telesnega obroča do drugega ali od enega

člena noge do drugega, ležijo namreč čutne stanice, ki sprejemajo spreminljivi pritisk veznega tkiva, pritisk, ki izvira od podlage, na kateri žival stoji. Ti organi posredujejo mirujoči ali premikajoči se živali tudi najbolj drobne gibe podlage. Svojo nalogo vršijo kakor potresomeri, zato so jih tudi imenovali seizmični organi.

Kakor si je riba vsak čas

na jasnem glede pritiska vode, ki jo obdaja, tako ve tudi metulj za vsakokratni pritisk v zraku. Ob roboh spodnjih strani kril je skrbna narava metuljem namreč ustvarila prave barometre. Ploska kožna kupola leži tu v tenki gubi. Pod arandino kupole molli čutilca s svojim vrhom navzgor. Če zračni odpor pri gibanju kril pritiska na kupolo, se ta dotakne čutilca in pritiska s svoje strani nanjo. Sila tega dražljaja je metulju merilo za brzino poleta. Iz neenakomernosti pritiska spozna kako mu je kmarniti v poletu.

Poroča z rokavico

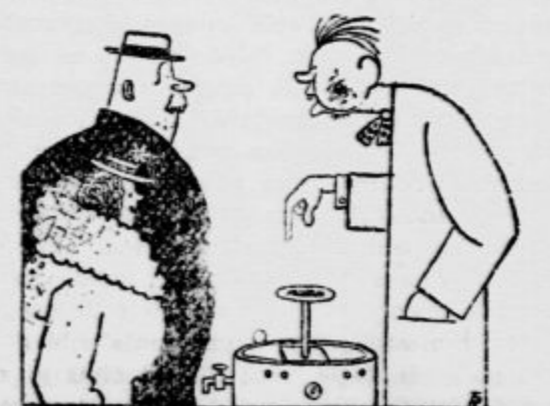
Na Holandskem se je svojočasno zelo razširil običaj »poroke z rokavico«, ki do- loča, da se more smatrati kakšno dekletje za poročeno z možem, ki biva v kakšni holandski koloniji, če so jo na Holandskem poročili z njegovo rokavico.

Sedaj se v holandskem parlamentu postavili predlog, da bi se ta običaj odpravil. Imel je nekaj pomena v starih časih, ko je trajalo potovanje v kolonije dolge tedne, danes pa je brez smisla, ker je mogoče tudi najbolj oddaljene kraje holandskih kolonij doseči v najkrajšem času z letalom. Tako pravi vsaj poslanec, ki je postavil ta predlog.

NAMESTO ANEKDOTE

Angleški poslanik v Parizu je nekoč pred slavnostnimi gosti imel znamenit nagovor, v katerem je omenil, da zna tri francoska narečja, da pa se kljub temu najraje poslužuje angleščine in je svojo odločitev utemeljil z naslednjimi besedami: »Prvi francoski dialekt, ki ga znam, je jezik francoske akademije, jezik nesmrtnikov. Ker pa sem običajen smrtnik, se ne držnem govoriti jezika nesmrtnikov. Drugo narečje, ki ga obvladam, je argot, govor pariskega podzemlja. Tega jezika se v tej odlični družbi ne morem poslužiti. Tretja vrsta francosčine, ki jo znam, je francosčina britanskih poslanikov. To francosčino razume vsak Anglež, toda noben Francoz. Zato mi dovolite, da govorim angleški.«

VSAM DAN ENA

»Nikar ne dajte, da bi težko delo preredaj uničilo vašo ženo — ta električni stroj za pranje stori to mnogo hitreje.« (»Tidens Tegn«)

Rimska volkulja

in lev Judeje

Simbola Rima in Abesinije bosta zamenjala prostor

Ob začetku rimske zgodovine stoji volkulja, ob začetku še starejše etiopske zgodovine pa lev iz Judeje. Obe živali, ki sta postali visoka simbola, sta sedaj zamenjali prostor. Volkulja odpotuje v Addis Abebo, lev pa k Tiberi, kjer bo na Cesti zmagoslavja veselil oči in srca imperialističnega Rima.

Kapitolinska volkulja sicer ni rimskega izvora. Izvira namreč iz dežele Etruskov, kjer je zagledala luč sveta že pred petim stoletjem pred Kristusom. V srednjem veku je stala pri San Giovanni v Lateranu in so jo l. 1741. od tam pravnili na Kapitol, kjer so jo pozneje razstavili v konservatorski palači. Zdi se, da je stala tu približno na tistem mestu, kjer je proti koncu 6. predkrščanskega stoletja bila razvijajočemu se mestu pod seboj za simbol.

Otroka, ki pijeta iz njenih prsi, sta nastala v poznejšem času, kakor kažejo znaki. Vendar pa je videti iz vse postave volkulje in njene drža, da dvojčka nista smela manjkati. Vse na njej je jasen znak za poslanstvo, za katero se čuti polčlano kot mati. Vemo tudi, zakaj so morali prvotna dvojčka zamenjati z drugima. Bronasti kip je namreč l. 65. pred našim štetjem blisk

oropal podstavka. Kip so shranili nato v podzemeljskih prostorih Jupiterovega svetišča, od koder se je vrnil v srednjem veku brez Romula in Rema na beli dan. Dvojčka so mu dodal spet šele v 15. stoletju in ju je izdelal Antonio Pollaiuolo. Še iz drugih najdb je sklepati, da je kapitolinska volkulja že v najbolj zgodnjem času Rima došla Romula in Rema. V resnici predstavlja najdragocenejši spomenik latinstva. Njena postava izraža neuničljivo silo. Ni čudno, da so njeno podobo vzeli v rimski grb.

Kot simbol rimstva, ki nosi spet cesarski purpur, pride torej ta volkulja v Adis Abebo, kjer bo na trgu pred postajo zamenjala leva Judeje, ki je doslej stoloval tam. Seveda ne pride tja nje original, samo posnetek, a ta posnetek bo še večji od originala. V Rimu ga ta čas izdelujejo v bronu in ga bodo potem pozlatili.

Lev iz Judeje pa se bo prav tako kmalu preselil v Rim. Tudi njega so izdelali iz pozlačene bronu. Ta lev nosi dolgo palico koptskega križa s praporom vred in na glavi mogočno Salomonovo krono. Tudi on je prastar simbol. Tarike negest, zgodovina etiopskih kraljev, se prične z Adamom. Po 35 pokolenjih se je rodil Salomon, ki mu je kraljica Makeda, pravljica- na kraljica iz Sabe, rodila sina. Ta se je imenoval po svojem starem očetu David, arabski pisateljji so mu dali ime Ibn Hakim sin modreca, Etiopci pa Menelik. Okrog l. 960. pred ustanovitvijo Rima, se je rodil ta Menelik, ki mu je drugi Menelik sledil šele po več nego 2800 letih. Vsi vladarji Etiopije, kralji kraljev, so se s spomini na prvga Menelika imenovali levi iz rodu Judovega.

Etiopija, ki je cesarskemu Rimu dobavljala antilope, povodne konje in krokodile za cirkuške igre, je morala oddati sedaj še svoj simbol Salomonovega kraljestva. Abesinsko cesarstvo kot takšno je izgnilo s prizorišča. Njih lev bo simboliziral na Cesti zmagoslavja zmagov novega imperija.

Kam se bo preselil neguš?

O abesinskem cesarju poročajo v zadnjem času, da se namerava naseliti v Ameriki, drugi navajajo spet druge dežele. Resnica pa je ta, da si je sedaj kupil neko posestvo blizu Zeneve, in sicer v prostem pasu pri Virtyju, 15 km od švicarske meje. Ta prosti pas spada politično k Franciji, v marsikaterem pogledu pa ni povzržen francoskim davkom in dajatvam.

duset — sekund (!) na dan. V resnici je sivar kakor znano, drugačna. Nasprotje med teorijo in prakso pa gre po mnenju prof. Tavistocka na rovaš neverjetne človeške lenobe.

Z mnogimi statistikami je pokazal, da opravlja le zelo majhen del ljudi produktivno delo, dočim pretežni del ljudi enostavno lenari. Gospod profesor se je zmočil nemara v tem, da je štel tudi dojenčke in bežeče starčke med tiste, ki bi morali vršiti deset sekund produktivnega dela na dan. Dalje je tudi veliko vprašanje, kaj si predstavlja pod »življenjskimi potrebami«.

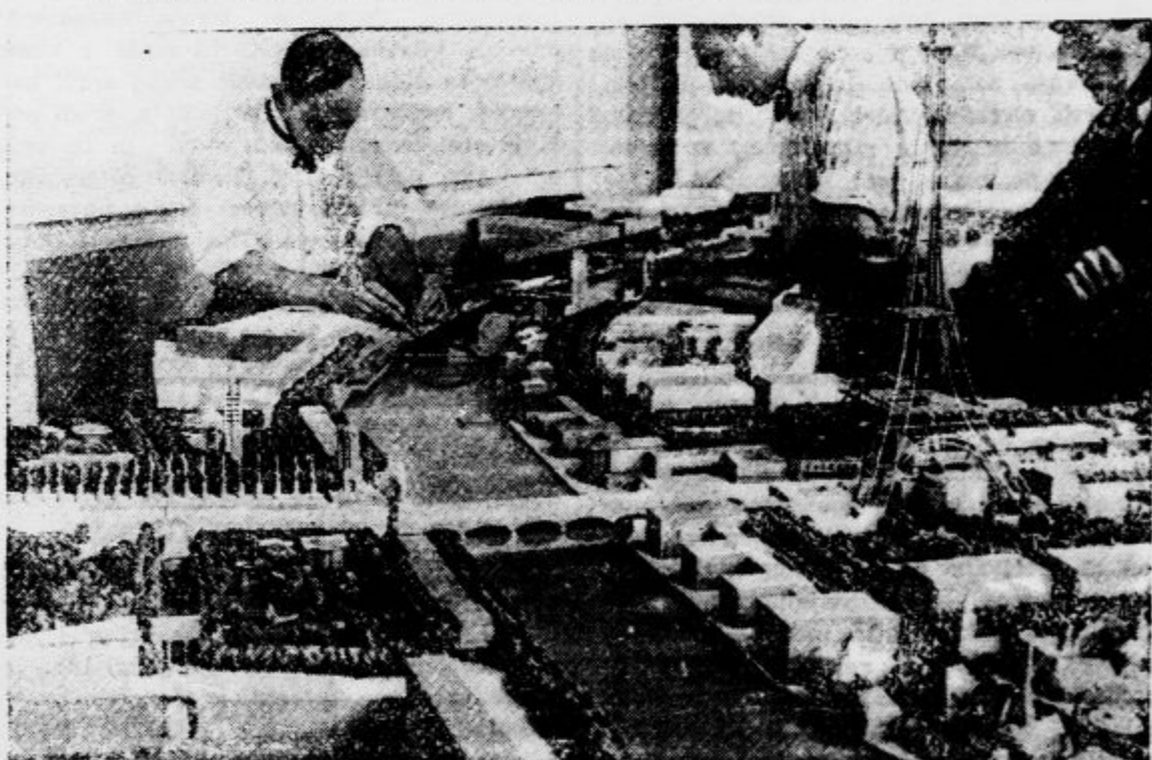
Spomenik kralja Aleksandra v Parizu

Kako se je spremenil prvotni osnutek zaradi marsejske tragedije

Spomenik našega Viteškega kralja, ki so ga odkrili te dni z velikimi svečanostmi v Parizu ima kakor pišejo sedaj pariški listi, precej zamolano zgodovino. Prvotni načrt kiparja Maxima Reala de la Sarte je predstavljal prav za prav kralja Petra Osvojitelja na konju, kako podaja svoenuti nasledniku sabljo, medtem ko drži maršal Frančet d'Esperay vjeti. Kralj Ferdinand je hotel na svojem zadnjem potovanju v

Francijo ta model pogledati in oceniti, pa je marsejska tragedija ta namen preprečila. Pozneje je prišlo do srditih napadov proti kiparju, ki so včasih prestopili vse meje. Očitali so mu, da hoče ustvariti konvencionalno delo popolnoma v duhu preteklega stoletja, še bolj pa so bivšega bojevnika in enočkega umetnika napadali zavoljo njegove pripadnosti k skrajni desnici. Nasprotniki pa niso dosegli, da bi se to naročilo preklicalo in del Sarte se je zadovoljil samo s spremembo prvotnega načrta, kakor je to zahteval položaj po umoru. Na spomeniku, kakršen je sedaj, sedi kralj Aleksander na konju in sprejema sabljo iz rok svojega stoječega očeta.

Priloge za svetovno razstavo v Parizu l. 1937

Pariz se velikopotezno pripravlja na novo svetovno razstavo v prihodnjem letu. Posebni strokovnjaki izdelujejo relief, ki kaže pogled na moderni Babilon z Eiffelovim stolpom, Sairo in okolico

Indija Koromandija

v teoriji

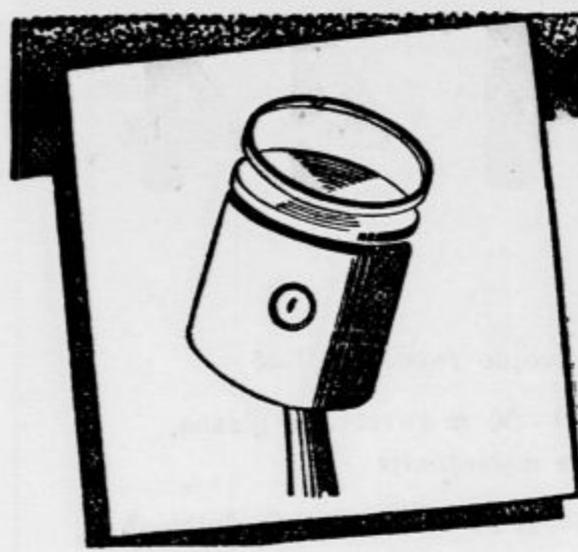
Le majhen del ljudi opravlja produktivno delo, večina lenari

Na zadnji seji mednarodne akademije znanosti v Londonu je imel prof. Tavistock predavanje, ki je zbudilo veliko zanimanja. Prof. Tavistock je eden izmed najbolj znanih raziskovalcev v področju političnega gospodarstva.

Izračunal je, da bi vsemu človeštvu ne bilo treba tako rekoč nič delati, pa bi vendarle živele dobro. Če delimo število delovnih ur, ki so potrebne za zadovoljitev človeških življenjskih potreb, s številom na svetu živečih ljudi, tedaj pridemo po prof. Tavistocku do preneneljivega rezultata, da bi bilo vsakemu človeku treba delati le po

DRAGO SCHWAB

JESENSKO IN ZIMSKO BLAGO ZA OBLEKE, POVRŠNIKE, PLASČE, SUKNJE itd. BOGATI IZBIRI NUDI Ljubljana, Aleksandrova 7. VELIKA ZALOGA KONFEKCIJE ZA GOSPODE IN DEČKE.

AUTOMOBILISTI! NOVI SINGLE SHELL NOVI DOUBLE SHELL

Start kot strela
Dovršeno mazanje

A. Poitzer: Pot brez cilja

Roman

K temu se je pridruživale še to, da sem bil z Lawrenceom sprit in da sem mu celó grozil, kakor je bila izpovedala strežka Niti če bi bil zdaj priznal, da je bila pištola šele potem ko sem že spal, izginila iz kabine, ni ne bi bilo dosti koristilo.

17. poglavje
Nekaj tednov je bilo minilo od tistih dob, in živa duša razen letniškega paznika se ni brigala zame. Časa za premišljevanje o svoji usodi sem imel dovolj. Katerikrat me je nehoté obšla globoka malodušnost. Prihodnost se mi je kazala v najtemnejših barvah. Ali je bilo še vredno živeti?

V duhu sem znova preživljal razburjive dogodke zadnjih tednov. Še oči mi ni bilo treba zapreti, da sem videl v pošastni razločnosti vso pisano mejnovo slik. Z enajsto uro usodnega 24. aprila se je bilo začelo.

Kam me je bilo od tistih dob privedlo iskane uropnih maharadževih dragocenosti? Ali ni bilo med zakladi tudi mnogo pravilčno krasnih biserov? Biseri pomenijo solze. Kdo jih je prelival za menoj? Milica? Marijana?

Rožljanje težkega svežnja ključev pred celico mi je prepočilo otožne misli. Za letnika je zmerom dogodek, kadar odklenejo vrata. Dih prostosti pride do nega.

Nisem se toliko potrudil, da bi bil vstal. Med menoj in paznikom se je bilo sčasoma razviló nekakšno prijateljsko razmerje. Tistih nekaj sto frankov, ki sem jih imel, ko so me zaprli, mi je dajalo možnost, da sem si privoščil to in ono olašavo. Tako tudi vsak dan steklenko vina.

Paznik mi jo je opoldne prinesel. Zvečer, preden me je zaklenil sem vselej postavil steklenko z vinom pred vrata celice. Da me boste prav razumeli: polno steklenko. Ne vem ali je »šef« opazil, da se nisem vina nikoli dotaknil. Vsekakor ni nikoli znil besedice o tem. A kakor sem rekel: postala sva bila dobra prijatelja.

Zdaj je stopil v celico. Ovrtnik njegove uniforme je bil odpet, čepica pomaknjena na zatilnik; po zariplem obrazu mu je curkoma tekel znoj. Vroč je bilo kakor v peči.

»Vstanite, monsieur Weindal!« je zaklical. Skočil sem pokonci. »Kaj je, šef? Ali moram k preiskovalnemu sodniku?«

»Ne. Obisk ste dobili.« je odvrnil paznik. Nato je s prevejanjem nasmeškom dodal: »Lepa gospodična vas čaka.«

»Gospodična?!« sem razburjen vzkliknil. Vroč val mi je planil v glavo. Milica!

Paznik je se mugal in potprežljivo gledal, kako sem si hlastno in nerodno privezoval samoveznicó in si pred majcenim žepnim zrcalom urejal lase.

Na srečo me je bil letniški brivec šele prejšnji dan obiskal. Bil je temnopolt kodrast letnik, ki je znal spretno ravnavti z britvijo. Čeprav moram reči, da me je nekam izpreletelo, ko se je z rezilom prvič približal mojemu grlu. Nu, počasi se človek vsemu privadi. Sicer mi je pa dal letniški brivec sirsko častno besedo, da mu tri izmed štirih umorov, zaradi katerih je bil v preiskavi, po krivici očitajo.

Srce mi je burno razbijaó, ko sem v spremstvu paznika, ki si je prevzel od močega zgleada, spotoma zapenjal ovrtnik uniforme, hitel po stopnicah nizdol. Nekaj mesecev življenja v tesni celici me je bilo tolikanj strlo, da sem se bal ljudi.

na njej, je pomenil najino večno ločitev. Vendar ali je bil ta sum upravičen?

Vprašanje, ki sem si ga v samotni nešetokrat vzdajal, je ostalo tudi danes brez odgovora. Ali sem smel prisojati Milici dejanje, kakršno bi bil umor svojega lastnega strica? Izgineje pištole z moje pisalne mize in Miličina izgubljena rutica sta sicer govorili za to — ali, mar niso pričali zoper mene še mnogo težji indiciji? In vendar sem bil nedolžen...

Nazadnje sem stal pred malim prostorom nasproti letniške pisarne, ki je bil določen za sprejemanje obiskov. Nehote sem se obotavljaval stopiti vanj.

Šele ko je paznik hrabrinó rekel »Entrez!« sem pritisnil na vrata, ki so bila samo prislonjena. Solnce, ki je bilo skozi dokaj široko okno, mi je za trenutek oslepilo oči. Videl sem samo obrise vitke, elegantne ženske postave. Nato sem začul glas, ki mi je bil dobro znan: »Eberhard!«

»Marijana!« sem vzkliknil s toplim občutkom sreče, kakršnega že dolgo nisem več poznal. Zletela sva drug drugemu v objem. Šele mnogo pozneje sem se spomnil, da sva se ta mah prvič poljubila. Navdajalo me je blaženo čuvstvo otroka, ki je spet našel ljubljeno mamo.

Drug je obsul drugega z vprašanji, in nobeden ni utegnil počakati odgovora. »Šef« si je vihal brke in tenkočutno gledal v stran. Šele ko se je najino veselje razburjeno poleglo, naju je opomnil, da se morava po predpisih francosko razgovarjati. Obiski so smeli trajati pičle četrt ure. Ko sva imela drug drugemu toliko povedati!

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KER DOBITE VSAKEGA DESETEGA ZA STONJ, O CEMER SE NATANČNEJE INFORMIRAJTE V TRGOVINI KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5.

SPORT

Današnji nogometni spored

V predzadnji jesenski ligaški tekmi v Ljubljani se srečata na igrišču Primorja ob 14.45

S. K. Ljubljana : HAŠK
ob 13.15 predtekma Ljubljana II : Bratstvo (Jesenice)

igr. Hermes	ob 10	Hermes : Olimp
igr. Reke	ob 9	Svoboda : Moste
	ob 10.30	Reka : Amater
igr. Jadrana	ob 10	Jadran : Mars
igr. Mladike	ob 9	Korotan : Grafjha
	ob 10.30	Mladika : Slavija

v Celju : Atletiki—Rapid
v Mariboru : Maribor—Celje in Železničar—ČSK
v Kranju : Korotan—Slovan

Albin Novšak trenira na skakalnici iz slame

Kranj, 23. oktobra. Stari znanec iz Planice Albin Novšak, ki je na zadnji skakalni tekmi v Planici dosegel nov državni rekord v smučskem skoku z znakom 89 m, se že zdaj pridno pripravja za zimo. Na Polici blizu Kranja in nedaleč od banovskega transformatorja si je zgradil iz slame slamatno skakalnico, ki jo je letos še povečal, tako da je napravil umetni zalet. Na tej novi skakalnici skače lahko do 22 m daleč. Idejo slamatne skakalnice je naš Bine povzel po Norvežanih, ki so prvi uredili čili to misel Norvežani in vsi severnjaki so seveda najboljše v smučskih skokih predvsem zato, ker imajo zaradi ugodnih snežnih razmer priložnost za dolgotrajen trening. Toda kljub temu tudi poleti ne mirujejo in si grade za trening skakalnice iz slame. Kako važen je sistematičen trening za uspeh, tega se Novšak dobro zaveda in zato je sodelil v gledanju mojstrov Norvežanov.

Kakor je ta naš neustrahoviti skakalec sam pripovedoval, ina skakalnica iz slame za trening prednosti pred pravo strmino. Ta prednost je predvsem v tem, da se lažje vadi v odskoku na tleh, pri čemer si pridobi sigurnosti v zaključnem telemarku. Naravnost čuditi se je treba, kako siguren je Novšak na tej slami. Kar trenira in to že od julija, je padel samo trikrat. Sam pa je pristavil, da je treba za skoke na tej skakalnici mnogo več znanja in sigurnosti kot na snegu. Če si je malo nesiguren v odskoku se že povlalja v slami. Najboljši skoki so se mu posrečili v septembru, ko je bila slama popolnoma suha. Svojevrstno sliko nudijo ti skoki še zaradi tega, ker namesto snega leti za skakalcem slama vse dotlej, dokler v krasnem telemarku ne pristane na strmini. Pri teh skokih vežba Novšak najbolj stil in doskok.

Austriji in Planica

Razni listi so nedavno objavili vesti, češ da je avstrijski smučski savez sprejel sklep, ki je naperjen proti velikim skokom in velikim skakalnicam. Avstrijski savez je v tej zadevi poslal dopis, v katerem pravi doslovno: »Bodite kar pomirjeni, ker je v tej stvari nastal nesporazum po krivdi novinarjev. (To je vedno tako pozneje. Op. ur.) Informatorji so namreč napačno tolmačili novo točko našega tekmovalnega pravilnika, ki smo jo sprejeli na skupščini v Vrbi. Ta točka določa, da se vse skakalnice v Avstriji kategorizirajo in dele v skakalnice za vežbanje do okroglo 35 m, v prvenstvene skakalnice od 40 do 50 m in v veselskakalnice preko 60 m. Namen tega je, da se pri prvenstvenih tekmah ne bodo uporabljale veselskakalnice, ker so pretežje za kombinirano tekmovaljevanje in tekači na dolge proge običajno ne zmorejo skokov do 60 ali 70 m. Nikakor pa ni s tem sklepom rečeno, da se h čejo v Avstriji omejiti skoki na veliče daljave. Novinarji so pač smatrali za svojo dolžnost, da bi opozorili na nevarnost velikih skakalnic. Ako želite vam bomo dali še podrobnejše podatke glede tega sklepa, toda že danes zagotavljamo, da bomo vašo stvar glede Planice vsestransko podpirali v FIS, kadar bo tam v razpravi.

no pravico na občnih zborih. Prosimo da pri današnji tekmi zahtevate pri bazajnih prijavnicih in jih izpolnjene pošljete na naslov kluba Beethovenova 9 pritišče.

Točno olačul »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

V nekaj vrstah

Kakor je bila letošnja nogometna sezona pri nas revna na mednarodnih arecajih tako se za prihodnje leto obeta toliko bogatejša. Naša državna reprezentanca bo l. 1937 definitivno odigrala sedem meddržavnih tekem, za dve pa so pogajanja še v teku. Najvažnejša bo tekma z Italijo, dalje pa so zaključene še tekme z Madžarsko, Rumunijo, Belgijo, Češkoslovaško, Turčijo in Poljsko. Ker bo državni nogometni prvak skoraj gotovo sodeloval prihodnje leto tudi v tekmah za srednje-evropski pokal, se bo torej naš nogomet ob letu krepko uveljavil v mednarodni nogometni areni.

Nova uprava JLAS, ki je bila pred kratkim izbrana na izredni skupščini, je na svoji prvi seji sklenila sklicati redni občni zbor za 20. decembra. Po vsem tem se zdi, da prizadevanja opozicije neklih 22 klubov za sklicanje izredne skupščine niso imela nobenega učnega.

Zagrebski Gradjanski odide prve dni prihodnjega meseca na veliko turnejo po Angliji kjer bo odigral pet tekem, zadnjo izmed njih dne 25. novembra proti Westham Unitedu v Londonu. Misija, ki jo je prevzel Gradjanski, ni posebno lahka in skrbi nas, da kljub vsem ojačenjem ne bo mogel prnesti seboj mnogo lovov. Če ne štejemo funtov!

Službene objave LNP

Verifikacije igralcev: S pravico nastopa 31. 10. t. l. za Trbovlje: Poljak Konrad; za Korotan Lj: Logar Ludvik; za Reko: Urbančič Marjan, Bajc Marjan, Bunc Bojan, Borštnik Marjan; za Hermes: Rus Josip, Poljšak Zoran; za Moste: Trtnik Feliks; za Radovljico: Zupan Engelbert; za Kamnik: Scagnetti Drago. — S pravico nastopa 21. 1. 1937 za Korotan Kranj: Sovine Vincenc; za Savico: Hiltcher Rudolf, Pliberšek Rudolf. — Jerančič Franc preključuje za Mladico ostane pri Slovanu. — Zavrne se preključ Engelmana Staneta, Savica, ker ni plačana taksa. — Vežejo se po § 8, III sp. prav. za Slovana: Smole Alojzij do 31. 12. 1941, za Marsa: Povhe Alojzij do 1. 12. 1939.

V roku tri dni po objavi imajo dostaviti seznamne izkaznice z odjavami: Ljubljana za Sovince Vincenca; Korotan-Kr. za Hiltcherja Rudolfa, Pliberška Rudolfa; Slovan za Scagnetti; Amater za Počka Konrada. — Po predlogu Slovana glede uporabe § 26 o. p. se preda k o. s. takojšnjim suspendenc Kopal Lado. — Amater Hermes in Slovan se pozivljajo, da v roku 8 dni nakažejo po Din 100 za poškodbeni fond od prvenstvenih tekmah z dne 18. t. m. — Poziva se ČSK, da v roku 8 dni nakaže Din 137.75 od prvenstvene tekme ČSK-Atletiki z dne 18. t. m. — Poziva se Slova-Zg., da v roku 8 dni nakaže p. s. s. Božiču Adalbertu Din 57 od tekme Slova-Zagorje.

U. o. se preda Litija, ker je odigrala tekmo z neprijavljenim klubom Vrhniko-Mladika, ker ni oddala postavbe moštva na tekmi Jadran-Mladika; Zagorje, ker ni nastopilo na prvenstveni tekmi dne 18. t. m. Retje-Zagorje; dr. Mauri, ker ni predal poročila od tekme Reka-Slovan jun. K. o. se preda Jož Flis Josip, Olimp; Koren Franc, Kovinar; Červen Ivan, Radovljica; Stalekar Karel, Železničar; Lončar Rado, Maribor. — S. o. se predajo p. s. s. Seitel, ker ni poslal sodniškega poročila od tekme Zalec-Jugoslavija; stranška sodnika na tekmi Amater-Olimp, ker kljub delegiranju nista vršila funkcije; kand. s. Janša po prijavi sodnika tekme Hermes-Korotan Kranj. — Vabi se g. Grimm, da se sigurno udeleži prihodnje seje p. o. — Rezervira se 8. novembra za Korotan-Kr. Zagorje odgovodele nadaljno udeležbo v prvenstvenem tekmovalstvu. Preostale tekme se verifirajo s 3:0 p. f. za nasprotnike. — Tajnik II. Službeno iz S. O. LNP. Naknadno opravilo a. s. Hobaherja radi boleznj se vzame

na manje. — Odobri se dopust a. s. Ochn do 1. II. 1937. — Odobri se dopust a. s. Macorattija se črta iz seznama kandidatov g. Janša radi kritiziranja sodnika na terenu. — Na predlog poverjenika se črta iz seznama kandidatov gg. Robert Šepišnik, Puntar Janko, Graec Slavko. — Protest SK Ptuja se odstopi poverjenstvu v Mariboru da zaslúsi a. s. Klipstaeterja. Rok 8 dni. — Poverjenstvo v Mariboru se naproša, da zaslúsi a. s. Birjaka radi prepozná poslanega poročila. Rok 8 dni. — G. Kopic naj se zaradi svojega dopisa obrne na poverjenika.

Smučarska gimnastika Ilirije, Gimnastične veje članstva smučarske sekcije SK Ilirije in vseh ostalih smučarjev, tudi če niso člani kluba, bodo vsako sredo in petek od 18. do 20. v telovadnici mestne ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. V primeru, če se bo prijavilo zadostno število udeležencev, se bo organiziral poseben damski tečaj. Sekcija bo organizirala še poseben damski tečaj za smučarsko gimnastiko. Vse dame, ki se za tečaj interesirajo, naprošamo, da se prijavijo v telovadnici mestne ženske realne gimnazije ob sredah in petkih med 18. in 20.

SK Sparta. Moštvo za tekmo z Jadranom naj bo ob 13.30 na glavnem kolodvoru. Čih. Čimperman sigurno. Opremo preskrbi gospodar.

Odbor za izvedbo lahkoatletičkih dvomatchov. (Službeno). Dvoboj med reprezentanco Dravske banovine in V. omo v Trstu je zaradi nepremagljivih težav dokončno preložen na 8. novembra. Pozivajo se vsi atleti, ki pridejo v poštev, da nadaljujejo trening. Za ing. Stepišnika, Kovačiča in Martinija je zaproseno pri ministertvu za podaljšanje nastopa vojaške službe do 10. novembra. Predsedstvo.

Radio

Točne sporedne vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobzira na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

Nedelja 25. oktobra
Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Telovadba (vodj prof. Marjan Dobovšek). — 9: Cas, poročila, spored. — 9.15: Godbe na pihala (plošče). — 9.45: Verski govor (p. dr. Guido Rant). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.30: Otroška ura: Mikijev god (straček Matiček in prof. Pavel Šivic). — 12: Koncert Radio orkestra. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah naročnikov. — 17: Kmetijska ura: Kmet in šola (g. Ludvik Puš). — 17.30: Pesmi za zabavo, pesmice za ples (pevski kvintet Mikijevi). — 18: Strici — zvočna igra. Igrajo člani rad. igralske družine. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje o soc. pokojniškem zavarovanju. — 19.50: Slovenska ura: Odlomki iz R. Savinove opere »Matija Gubec«. — Izraz narodne volje v slovenskih kmetijskih uporih (dr. K. Capuder). — 20.20: Večer operne glasbe Sodelujejo g. Aleksander Kočacjo gdč. Štefka Korenčanova in Radio orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Ura pisane glasbe (Radio jazz).

Beograd 18.50: Orkestralen in pevski koncert. — 19.50: Prenos koncertnega večera iz Novoga Sada. — 22.20: Koncert orkestra. — Zagreb 16.30: Tamburaški zbor. — 20: Pevski kvartet. — 20.30: Plošče. — 21: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.05: Odlomki iz čeških oper. — 20: Zvočna igra. — 20.50: Balet. — 22.35: Godbe za ples. — Varšava 20: Komorna glasba in

petlje. — 21.10: Mešan glasbeni zbor. — 22: Orkester mandolin in petje. — Dunaj 11.45: Orkestralen koncert. — 12.55: Lahka glasba. — 15.40: 30 let Bohinjske železnice. — 17.05: Koncert solistov. — 19.10: Klavirske skladbe. — 20.05: Zvočna igra. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Berlin 20: Pester večer. — 22.30: Prenos iz Münchena. — 24: Nočni koncert. — München 19: Koncert godbe na pihala. — 20: Prenos iz Berlina. — 24: Prenos operete »Indigo in 40 zadržankov«.

Ponedeljek 26. oktobra
Ljubljana 12: Operetni večeri na ploščah. — 12.45: Vreme poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Slavnj tenoristi (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura: O zraku (dr. A. Breclij). — 18.20: Baletna glasba iz opere »Faust« (plošče). — 18.40: Kulturna kronika: O prešah (g. L. Mrzel). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Kulturni pokret Slovencev v letu 1843 (Rudolf Dostal, 19.50: Zanimivosti. — 20: Narodne pesmi: igra Kmočki trio, poje g. Svetozar Banovec. — 21: Iz jugoslovenskih oper (Radio orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za zabavo in za ples (Radio jazz).

Beograd 17.30: Narodna glasba. — 17.55: Flauta. — 19.50: Orkestralen in pevski koncert. — 21.10: Plošče in narodne pesmi. — 22.20: Narodni plesi. — Zagreb 17.15: Lahka godba orkestra. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 21.30: Lahka in plesna muzika. — Praga 20.15: Orkestralen koncert češke glasbe. — 20.40: Zvočna igra. — 22.15: Komorna glasba. — Varšava 19.30: Koncert orkestra in solistov. — 21.45: Balet. — 22: Orkester in violina. — 23: Ples. — Dunaj 12.20: Lahka godba. — 16.05: Iz zvočnih filmov. — 17.40: Slavček v Brahmovih pesmih. — 20: Plošče. — 21: Orkestralen koncert. — 22.20: Lahka glasba. — 23.10: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plesna muzika. — Berlin 20.10: Kabaretna igra za stare mladeniče. — 21: Lahka godba orkestra. — 22.30: Nočni koncert. — München 20.10: Operni večer. — 22.30: Zvočna igra. — 23.10: Plesna muzika. — Stuttgart 20.10: Pevski večer. — 21: Znamenite kapele igrajo za ples. — 22.30: Melodije za počitek.

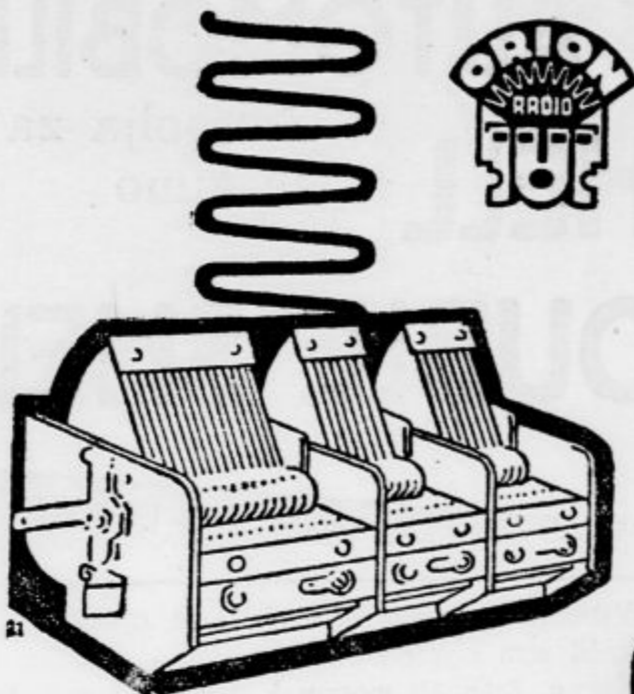
Torek 27. oktobra
Ljubljana 11: Soliska ura: Zakaj živati po zimi spijo (prof. Raf. Bačar). — 12: Reproduciran orkestralni koncert. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Reproduciran koncert na vrtiljskih orglah. — 14: Vreme, borza. — 18: Pestrji zvoki (Radio orkester). — 18.40: Zibelka islama: Arabska puščava (g. Fr. Terseglav). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Projekt prve veterinarske ambulante v Jugoslaviji (prof. Kester. — iz Zagreba). — 19.50: 10 minut zabave: Foksal-mukiton novosi. — 20: Orgelski koncert (msgr. Stanko Premrl). — 20.45: Bizet: Zbori iz opere »Carmen« (plošče). — 21: Ura skladb komponista Fr. W. Rusta — igra Radio orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Slovenske narodne pesmi (tercet Stritar ob spremljevanju klavirja).

Beograd 17.20: Koncert orkestra. — 18.10: Orgla. — 20: Prenos Smetanove opere »Prodana nevesta« iz Prage. — Zagreb 17.15: Lahka glasba orkestra. — 20: Prenos iz Beograda. — Praga 19.10: Koncert vojaške godbe. — 20: Prenos Smetanove opere »Prodana nevesta« iz Nar. gledališča. — 22.25: Lahka glasba na ploščah. — Varšava 19.20: Odlomki iz Leharjevih operet. — 22.15: Plošče. — 20.45: Prenos Parjeve opere »Kopolnik« iz Turina. — 21.45: Italijanske pesmi. — 22.15: Plesna muzika na ploščah. — 17.30: Violinske skladbe. — 20: Večer švicarske glasbe. — 22.20: Skladbe za orgle in klavir. — 23.10: Plesna muzika. — Berlin 19.15: Klavirski koncert. — 20.10: Armadne koračnice. — 21: Koncert solistov. — 22.30: Lahka in narodna glasba. — München 19: »Mlado vino — stari sode«. — 20.10: Prenos iz Berlina. — 21.10: Lahka glasba. — 22.30: Orkestralen koncert. — 23: Nočni koncert. — Stuttgart 20.10: Dunajski odmevi. — 21: Skladbe starih mojstrov. — 22.40: Prenos iz Berlina. — 24: Puccinijska opera »Plošč« in koncert Bachove glasbe.

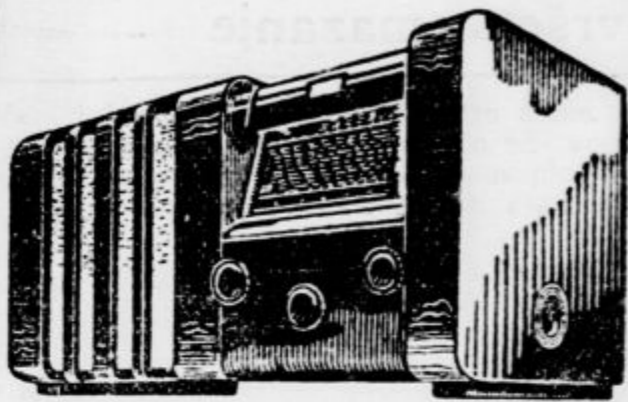
Graditev velikega vodovoda

Sarajevo, 17. oktobra. V onih krajih Bosne, ki so nad 1000 metrov visoko, primanjkuje pitne vode. Prebivalci se bavijo največ z živinorejo in ni vode dovolj niti za napajanje živine. Zaradi pomanjkanja vode so že od nekdaj najhuje trpeli prebivalci na Glasinskem polju v vzhodni Bosni med Sarajevom in Vlasenico. Iz nekaterih naselbin so morali hoditi po pitno vodo do 80 km daleč. Dolga leta so prosili oblasti, naj bi se v središču naselbin zgradil vodovod. Ta prošnja je zdaj uslišana.

Za graditev velikega vodovoda na Glasinskem polju je banska uprava že lani odredila večjo vsoto, prebivalci so ponudili brezplačne delovne moči, in ko je ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje prispevalo vodovodne cevi, se je delo pričelo. Izgradili so že 15 km vodovoda, prihodnje leto pa bodo dela končana in bodo v vodovodno mrežo vključene vse naselbine. V vsakem naselju bodo zgradili vodnjak in veliko napajališče za živino. Vodovodne cevi bodo izpeljane na razdaljo 70 km, voda pa se bo črpala iz močnega vrelca v vzhodnem delu Glasinskega polja. Na višini 1200 m je ob vrelcu zgrajen velik rezervoar in je na ta način novemu vodovodu tudi za dobo najhuje suše osigurana zadostna množina vode.

ORION

RADIO

RADIO r. z. z o. z., Ljubljana - RADIOVAL, Ljubljana-Celje - Josip WIPPLINGER, Maribor

M. KRAŠOVEC, Jesenice - I. GUČEK, Hrastnik - J. KLENOVŠEK, Trbovije - ST. ENGELSBERGER, Tržič - J. OGRIZEK, Novo mesto. - JANEZ NEMECZ, Murska Sobota.

- Najlaksurioznejši štiricevni super
- Patentiran velik oscilator-kondenzator z dvojno razdaljo plošč
- Sprejem vseh kratkovalovnih postaj od 19-50 m ravnotako glasno, kakor na srednjih valovih, popolnoma brez mikrofonije
- Enakomerna občutljivost na vseh valovnih dolžinah
- Dvojno delujoče izenačenje fadinga
- Povoljna cena, prodaja tudi na dolgoročno odplačila

Najboljši evropski lahkootletci

Kratek pregled najboljših evropskih rezultatov v tehničnih disciplinah

Splošen pregled uspehov, ki so jih v letošnjem olimpijskem letu dosegli evropski atleti, kaže, da je Nemčija v tehničnih disciplinah — pred vsem pa v metih — daleko najboljša, če ne sploh nedosegljiva. Izmed tehničnih vaj na olimpijadi so samo v treh zmagali Evropci, in to so bili trije Nemci Wölke in krogli. Stöck v kopju in Hein v kladivu. V seznamu najboljših Evropecev v splošnem za zavzemajo Nemci še ugodnejšo pozicijo, ker so najboljši tudi v skoku v daljino in troskoku ter disku. V kopju je Järvinen sededa, spredaj, toda na olimpijadi se je moral zaradi poskoobe zadovoljiti s slabšim mestom. Na vse letošnje rezultate je brez dvoma znatno uplivala okolnost, da so se atleti vseh narodov pripravljali za olimpijski nastop in torej napenjali vse sile za čim boljše rezultate. Sicer pa pogledajmo podrobno!

V skoku v daljino je samo 9 Evropecev preskočilo mejo 7.40 m. Na čelu sta dva Nemca Long in Leibum s 7.87 in 7.76, za njima dva Italijana Haffei s 7.73 in Caldana s 7.50. Naslednja »kanona« sta Francoz Paul in Norvežan Berg z 7.48 m. Vrsto zaključujejo še trije Nemci s 7.43, oln. 7.42 m.

V skoku v višino so v ospredju Finci. Razred zase sta njihova zastopnika Kotkas in Kalima, ki sta se dvignila nad fenomenalno dvometrsko mejo — za 4 odn. 1 cm. Tik pod to mejo se je moral ustavit nemški rekorder Wöllner s 1.99. Zavidljive rezultate po 1.95 m so beležili še trije atleti v tej disciplini, in sicer Nemec Gehmert, Fince Perälä in Estonec Kuuz.

V troskoku so že spet Nemci najbolj. Čeprav baš v njem do zadnjega niso mogli na površje. Med evropskimi atleti pa je trenutno prvi Nemec Wöllner s svojim olimpijskim skokom 15.27 m. Nad 15 m so se pognali še Poljak Luckhaus (15.21), Norvežan Haugland (15.13), Fince Hlovaara (15.10), Madžar Somlo (15.10), Fince Rajassari (15.05) in njegov rojak Suomela (15.03).

Tudi v skoku ob palici so se evropski atleti zelo izboljšali, čeprav še dolgo niso

mogli doseči standarda Amerike in Japonske. V tej disciplini je najboljši Danec Larsen s 4.10 m, le en cm za njim pa je Nemec Müller. Naslednji v tem seznamu evropskega razreda je Madžar Bacsalmasi s 4.04, nato pa še Nemec Schulz, Čeh Klasek in Sved Gustavson, ki so skočili 4.02 m. Razen teh ima Evropa še 13 skakačev, ki so ob palici skočili 4 m.

Med metali kroglice je bil daleko najboljši olimpijski zmagovalac Nemec Wölke, ki je z daljino 16.60 m daleč pred ostalimi. Lepo znamko 16.23 m si je zagisural Fince Bärlund, Estonec Viiding pa je s 16.06 m tretji Evropec, ki je v tej disciplini prekoračil 16-metrsko mejo. Sicer pa je treba omeniti še pet evropskih atletov, ki so vrgli kroglo od 15.50 do 15.99 m, in sicer Poljak Heljasza (15.99), Francoza Duhoura (15.86), Šveda Berga (15.84), Nemca Stürcka (15.66) in njegovega rojaka Lamperta (15.50).

V disku sta na vrhu — spet dva Nemca, med katerima beleži Lampert 52.81, Schröder pa 51.72 m. Naslednji dve mesti sta zasedeni s Švedoma Bergom in Andersonom z daljinami 51.72, odn. 50.56 m. Preko 50 m pa so metali letos: Grk Syllas (50.45), Italijan Oberweger (50.31), in še en Šved Hedvall (50.16).

V kladivu je slika skoraj enako razvečeljiva za Nemce in Švede. Spredaj sta dva Nemca Hein in Blas (z znakama 56.49 m in 55.04 m, tretji pa je Šved Wargard s 54.83 m. Za temi je še šest metalcev, ki so prišli preko 52 metrov, in sicer: trije Finci, še dva Šveda in slednjič Nemec s 52.02 m.

V kopju je Nemec Stöck spravljal zlato olimpijsko kolajno, čeprav je bil na startu tudi dolgoletni svetovni rekorder Matti Järvinen, ki pa takrat žal ni bil v formi. V ostalem pa v tej disciplini vodi letos tudi on z bajnim metom do 77.23 m in je Stöck slec drugi s 73.37 m. V nadaljnjem se vrstijo Poljak Lokajski in Fince Nikaanen s 73.27, nato Nemec Weimann s 72.24, Fince Toivonen s 70.72, Poljak Turczyk s 70.56 in Fince Voimio s 70.04 m, kar so tudi vsi Evropeci, ki so letos vrgli kroglo 70 m.

Iz sodne dvorane

Druge je reševal, sam pa mora v ječo

Preteklo sredo se je pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Fran Gorčan, nadaljevalo 21. julija t. l. priceto kazensko postopanje proti 36-letnemu, kličavničarstvu izučnemu Francu Blažu iz Ljubljane. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Julij Fellner, ga je karakterizirala kot profesionalnega goljufa, ki se rad peča z zakotnim pisarstvom. Okrog sebe je zbiral naivne deželane in nevedne meščane, pri katerih se je hvalil s svojimi imenitnimi svezami in se pogajal z njimi za razne posle, ki spadajo sicer v delokrog profesionalnih pravnih zastopnikov, katerim pa ravno ti ljudje dokaj neradi posvečajo svoje opravke, toda se predvsem velikih stroškov. Pri Blažu in morda še marsikaterih drugih sliden zakotnih pisarjih ki se ponašajo s svojimi »dobrimi svezami«, pa so se morali ti naivneži neradi prepričati, da tudi ti »zastopniki« nelo mnogo stanejo, ampak tudi nič ne opravijo.

Blaževе žrtve so bile precej številne, ker mu je uspelo, da je svoje mreže široko razpletel in jih je tudi dobičkonosno izkoristil. Obtožnica mu je očitala lepo vrsto kaznivih dejanj, med temi zločinstvo obrtoma izvrševanih prevar, ker je l. 1935. in 1936. vse do aretacije v Podrečju in v Ljubljani izvalil od posestnika Franca Bevca nekaj nad 12 tisočakov, povrhu pa še za boljše tek 15 kokoši ter večjo količino suhega mesa in žganja pod pretezo, da bo v Bevčevu korist vložil priziv pri okrožnem sodišču v Celju in stolu sedmorice v Zagrebu, priti razsodbi sreskega sodišča na Brdu v neki civilni pravdi, ki jo je Bevc že itak pravnoomno izgubil. Bevc mu je za njegove »advokatske« posle izročal dobro jedrččo in še ves denar, ki si ga je prislužil s trdim delom, kolikor pa tega še ni bilo, dovolj si je v leti namen izposajal še pri sosedih. Še kratko pred aretacijo je Blaž poskušal dobiti od njega 3 tisoč dinarjev,

češ da je v Bevcu v neki pravdi prisojena sporna parcela, ki jo je zdaj treba prepisati na ime nespornega lastnika. Bevc mu pa tega denarja že ni mogel več dati, ker ga pač ni več imel, pa tudi izposoditi se ni več dalo.

Imel pa je tako neomajno vero v Blaževе sposobnosti, da ga je pripravil kot izredno spretnega »dohtarja« tudi vsem svojim, pravnih nasvetov in lekov potrebnim znancem. Na njegovo priporočilo si je Blaž pridobil novega klijenta, ki je bil zaradi nekega delikta zoper moralo obsojen na 6 mesecev zapor. Sprva ta novi klijent ni mogel verjeti, da bi ga kdorkoli mogel osvoboditi ne ljubega posedanja v zaporih, če mu že njegov pravi zagovornik z diplomom ni mogel pomagati. Končno pa se je ta novi klijent le vdal, saj mu je ta »shudičev spretni dohtar« obetal, da ne bo predsedal niti enega dneva v zaporu. Za pomilostitvene stroške in druge pristojbine je plačal Blažu 1400 Din. V potrdilo, da je res pokrenil obetane intervencije pri svojih »zvezah«, na ljubljanskem apelacijskem in zagrebškem kasacijskem sodišču s katerimi da je tudi uspel, očita obtožnica Blažu, da se je izkazal z lažnimi potrdili. Obsojeni pa se ni dolgo veselil svoje prostosti, kajti oči so se mu kmalu odprle, ko je po postu istočasno s amnestijskim ukazom prejel tudi povabilo ljubljanske kaznilnice, naj takoj nastopi prisojeno mu kazen.

Poleg teh sodnijskih intervencij pa je iznajdljivi Blaž iznašel še druge dobičkonosne denarne vire, ki so se mu stekali iz drugih sumljivih poslov. Ko je v socialnem uradu ljubljanskega magistrata funkcioniral nekaj časa kot sluga, je od neke raznašalke časopisov v večjih in manjših zneskih izvalil okrog 5 tisoč dinarjev pod pretezo, da bo izposajal ugodno rešitev njene prošnje za podporo. Sveto ji je obljubil, da bo dobila podporo za nazaj od l.

1918 in za naprej vse do smrti. Spet ob drugi priliki se je Blaž poslužil funkcije davčnega organa in so predstavljal v trgovini Nežike Stularjeve, ki ji je s ponarejenimi listinami pojasnil, da mora z rubežniko iztirjati zaostanke neplačenih davkov. Bil pa je precej popustljiv in je celo obljubil za manjšo nagrado v znesku nad tristo dinarjev, da bo zanjo spisal prošnjo na upravno sodišče v Celju, da bi ji znižalo davke.

Poleg teh prevar, prestopka zoper državno oblastvo in zločinstva ponarejanja javnih listin je bil Blaž obtožen tudi prestopka tatvine, ker je svojemu glavnemu klijentu Bevcu odnesel nekaj zlatnine in srebrnine.

V teku prve razprave se je Blaž ki ga je branil dr. Lužik, še kolikor toliko branil. Ko pa so oškodovane priče pričele razkldati sodnikom potek Blaževoga zapeljavanja, se je obrambi resignirano odrekel, češ kaj mi pomaga, saj so se itak vsi dogovorili, da me bodo »potlačili!« Njegov branilec pa je le dosegel, da je sodišče pristalo na izvedbo novih dokazov, da bi se izkazala Blaževa nedolžnost glede očitanih potvornjenih postnih priznanic. V tem času pa je imel državni tožilec za obtožena nevrščno priliko, da je zasledil še nekaj Blaževih grehov in jih vključil k stari obtožbi.

Z današnjo razpravo je imel senat opravka celo dopoldne do 4. ure, ko je predsed-

ZAHVALA

V. MARIBORU

TRGOVSKI SAMOPOMOČI

Izrekam toplo zahvalo, ki mi je po smrti mojega soproga EISENMANN ERICHA točno izplačala izdatno podporo. Priporočam, posebno gospodarskim krogom pristop k tej kulantni in dobrodelni instituciji. Maribor, dne 24. X. 1936.

EISENMANN ILONKA s. n.

nik razglasil sodbo, ki potrjuje z nezadovoljnim izjemami očitke obtožbe in Blaževu krivdno. Ker je bil Blaž 4. julija l. 1935 za nekatere teh deliktov že sojen, je sodišče tedanjo sodbo in rešitev o amnestiji razveljavilo in izreklo danec skupno sodbo, ki se je glasila na dve leti in pol robije ter na 150 Din denarne kazni, ki se je zaradi znane neizterljivosti takoj izpremenila v nadaljnje tri dni zopora. Častne državljanke pravice izgubi Blaž za dobo treh let, večje pa se mu že po prvi sodbi prestana kazen in sedanji pripor ter preiskovalni zapor. Oškodovance je sodišče zavrnilo na pot civilne pravde. Blaž je ob razglasitvi sodbe vidno s težavo požiral solzo, ki so mu hotele privreti v oči, gotovo razočaran nad nepriznavano strogotostjo. Naposled pa je po krajšem obotavljanju prisojeno kazen vdano sprejel.

Šteje približno eno šestino prebivalstva celokupne pokrajine, pa le 19 duš. Delavce, ki imajo biti nameščeni v Vzhodni Afriki so pričeli sedaj zbirati na poseben način. Komisarjat za notranje preseljevanje je odredil neke vrste nabore med brezposelnimi delavci. Po teh odredbah bo morala dati Istra 500 goriška pokrajina pa 250 delavcev, ki bodo nemudoma odposlani v zasledeno Abesinijo. Po vsej Julijski Krajini so se kakor tudi drugod pričeli nabori letnika 1916. V Trstu se vrše nabori že od 15. oktobra dalje. Listi opozarjajo, da bodo vsi oni, ki se ne prijavijo k naborom prijavljeni sodišču. Istrska prefekturna oblast je izdala slično kakor magistrata v Gorici in Trstu odredbo, po kateri je prepovedana prodaja vseh vrst novega vina do 30. novembra t. l. V Istri je ta prepoved vzbudila precejšnjo pozornost, ker se doslej običajno prepovedal prodaje novega vina do 31. oktobra vsakega leta.

Iz Julijske Krajine

Fašistična manifestacija katoliške akcije. Pred dnevi so se sestali upravni odbor Katoliške akcije za goriško škofijo k slavnostni seji, ki jo bila posvečena proslavi visokega odklovanja goriškega nadškofa msgr. Margottija, ki ga je prejel zaradi svojih zaslug za italijanstvo v inozemstvu, kjer je pred leti deloval kot papeški diplomatski zastopnik, Predsednik odbora msgr. Mazzi je imel govor, v katerem je poudarjal, da bo goriška Katoliška akcija tudi v bodoče zvesta imperatorju. Katoliška akcija obdružuje in je hvaležna duceju za njegovo delo ter si bo zaradi tega z vsemi sredstvi prizadevala, da bo sveto načelo oblasti zmerom spoštovano. Tudi drugi govornik msgr. Monti je izrazil hvaležnost za to, da je sedanji režim ustvaril iz državljana — apostola in vojaka ob enem. Nadškof Margotti pa je izrazil svojo neomejeno hvaležnost vladarju in duceju za novo gesto njune dobrohotnosti napram njemu in cerkvi.

V Gorici so bo vršil konec oktobra proces proti Ivani Ispavčevi, Mariji Novinčevi, Luki Kalanu in Francetu Najdu, ker so brez dokumentov zbežali v tujino.

Pred goriškim sodiščem se je vršil v ponedeljek proces proti 25-letnemu Stefanu Černetu iz Gorice, ki je po obtožbi 23. septembra 1935, brez rednega potnega lista zbežal v inozemstvo in se tako odignil svojim vojaškim obveznostim. Černe je bil obsojen v kontumaciji na 2 leti in mesec dni zopora ter 20.000 lir denarne kazni.

V Cerknem so napravili karabinerji na neko ovadbo hišno preiskavo pri 25-letnem Francetu Močniku. V njegovem stanovanju so našli neko staro avstrijsko puško, zaradi česar je bil Močnik prijavljen sodišču.

Pomota. Pred dnevi je neki italijanski profesor izdal knjigo o naravoslovnih vedah za srednje šole, v kateri je pomotoma omenil Istro v taki zvezi, kakor da ne bi pripadala Italiji. Tržaški listi so zaradi tega takoj napravili napol politično afero, češ, da bi moral profesor po 18 letih »osvobojenja« in 14 letih fašistovske dobe pač vedeti, da spada Istra v Italijo in ne morda v Jugoslavijo ali (zaradi lepšega) celo v Bolgarijo ali Albanijo.

Poostreno nadzorstvo nad cenami blaga v trgovini na drobno. V smislu poslednjih sklepov vlade so v posameznih pokrajinah že uvedli zelo poostreno nadzorstvo nad cenami blaga v prometu na drobno. Tudi goriški in istrski prefekt sta izdala te dni razglas, v katerem posebej opozarjata na sankcijske določbe še zmerom veljavnega dekreta iz leta 1923, ki določajo za vse one, ki bi izvršili kakršnekoli prestopke proti določbam o cenah, kakor jih določajo vsakokratni uradni ceniki, globe, ki segajo od 50 do 10.000 lir. V težjih primerih je določena tudi zaporna kazen do treh let. Na goriškem učiteljsku je te dni napravilo abiturjentske izpite 37 dijakov in dijakinj. Med njimi je tudi 7 studentov slovenskega pokolenja, kakor izhaja to že iz njihovih priimkov, kolikor doslej še niso bili poitalijančeni.

Tržaški šolski skrbnik je s posebnim razglasom opozoril starše, da morajo svoje dečo po dovršeni osnovni šoli, kolikor ne obiskuje ostalih srednjih šol, vpisati na strokovne šole, ki jih mora obiskovati vse do dovršenega 14 leta.

Goriški občinski odbor je na svoji seji pretekli petek razpravljal o občinskem proračunu. Med drugim so bili določeni 3 milijoni lir za nova javna dela, tako za nekatere šolske zgradbe, za spomenik na Oslavju in nove ceste. Dobro tretjino te vsote bo treba kriti s posojili ali pa s prodajo občinskih nepremičnin. Poleg tega je občinski svet določil tudi 1.260.000 lir za zimsko pomoč revnim Goričanom, kar predstavlja glede na take socialne potrebe mesta že skrajni minimum.

V Gorici je občinski stavbeni odbor zaradi regulacije mesta predlagal podestatu, da izda potrebne odredbe, po katerih naj bi se podirle nekatere hiše v dveh centralnih ulicah mesta, obenem pa tudi vojašnica alpskega polka na Travniku. Stroški za ta dela so proračunani na 250.000 lir. Sredstva naj bi se zbrala s prodajo nekaterih občinskih zemljišč.

Demografski podatki. V goriški pokrajini se je meseca septembra rodilo 289, umrlo pa je 211 ljudi. Od tega odpade na Gorico 66 rojstev in 62 smrtnih primerov. V istrski pokrajini se je v tem mesecu rodilo 537, umrlo pa je 297 ljudi. Naravni prirastek znaša v Istri kar 240, v Pulji, ki

Tržaški šolski skrbnik je s posebnim razglasom opozoril starše, da morajo svoje dečo po dovršeni osnovni šoli, kolikor ne obiskuje ostalih srednjih šol, vpisati na strokovne šole, ki jih mora obiskovati vse do dovršenega 14 leta.

Goriški občinski odbor je na svoji seji pretekli petek razpravljal o občinskem proračunu. Med drugim so bili določeni 3 milijoni lir za nova javna dela, tako za nekatere šolske zgradbe, za spomenik na Oslavju in nove ceste. Dobro tretjino te vsote bo treba kriti s posojili ali pa s prodajo občinskih nepremičnin. Poleg tega je občinski svet določil tudi 1.260.000 lir za zimsko pomoč revnim Goričanom, kar predstavlja glede na take socialne potrebe mesta že skrajni minimum.

V Gorici je občinski stavbeni odbor zaradi regulacije mesta predlagal podestatu, da izda potrebne odredbe, po katerih naj bi se podirle nekatere hiše v dveh centralnih ulicah mesta, obenem pa tudi vojašnica alpskega polka na Travniku. Stroški za ta dela so proračunani na 250.000 lir. Sredstva naj bi se zbrala s prodajo nekaterih občinskih zemljišč.

Demografski podatki. V goriški pokrajini se je meseca septembra rodilo 289, umrlo pa je 211 ljudi. Od tega odpade na Gorico 66 rojstev in 62 smrtnih primerov. V istrski pokrajini se je v tem mesecu rodilo 537, umrlo pa je 297 ljudi. Naravni prirastek znaša v Istri kar 240, v Pulji, ki

Tržaški šolski skrbnik je s posebnim razglasom opozoril starše, da morajo svoje dečo po dovršeni osnovni šoli, kolikor ne obiskuje ostalih srednjih šol, vpisati na strokovne šole, ki jih mora obiskovati vse do dovršenega 14 leta.

Goriški občinski odbor je na svoji seji pretekli petek razpravljal o občinskem proračunu. Med drugim so bili določeni 3 milijoni lir za nova javna dela, tako za nekatere šolske zgradbe, za spomenik na Oslavju in nove ceste. Dobro tretjino te vsote bo treba kriti s posojili ali pa s prodajo občinskih nepremičnin. Poleg tega je občinski svet določil tudi 1.260.000 lir za zimsko pomoč revnim Goričanom, kar predstavlja glede na take socialne potrebe mesta že skrajni minimum.

V Gorici je občinski stavbeni odbor zaradi regulacije mesta predlagal podestatu, da izda potrebne odredbe, po katerih naj bi se podirle nekatere hiše v dveh centralnih ulicah mesta, obenem pa tudi vojašnica alpskega polka na Travniku. Stroški za ta dela so proračunani na 250.000 lir. Sredstva naj bi se zbrala s prodajo nekaterih občinskih zemljišč.

Demografski podatki. V goriški pokrajini se je meseca septembra rodilo 289, umrlo pa je 211 ljudi. Od tega odpade na Gorico 66 rojstev in 62 smrtnih primerov. V istrski pokrajini se je v tem mesecu rodilo 537, umrlo pa je 297 ljudi. Naravni prirastek znaša v Istri kar 240, v Pulji, ki

Najslajša in najboljša
kreplina pijača je
BERMET - VINO,
črnina iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to špicilajlito svojim gostom. V sodčih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora.

Iščemo 2 gospoda
za Ljubljano in okolico, ki imata dostop v plačilzmožne družabne kroge v svrhu prodaje novozidnega nemškega književnega dela. Najboljša priložnost za trajen in dober zaslužek. Dopise pod »Inozemska založna knjigarna« na Aloma Company, d. z o. z. Ljubljana.

Cvetličarna „SPLIT“ Frančiškanska ulica 8,
nudi cenj. občinstvu za Vse svete lepe krizanteme, različne vence in aranžmaje za okras grobov itd. po najnižjih cenah. — Priporoča se najtopleje I. BENEDIK.

OTVORIL SEM CARINSKO POSREDNIŠTVO
na Šmartinski cesti v znani Mencingerjevi hiši
Vse v to svrhu spadajoče posle bom opravljal hitro, točno in solidno. Informacije glede carinjenja dajem radovalje brezplačno. — Cenjene interese prosim, naj se obračajo neposredno name.
BRAJAN IVAN
glavni carinski kontrolor,

Modno blago
iz domaće oblike in
volnene blago
iz domaće oblike in
volnene blago

R. MIKLAUČ
Velika izbira, nizke cene
Ljubljana, ul. ...
Ljubljana, ul. ...

Nagrobno svetilko
skoraj novo zelo ugodno
prodaj. Skrabar, Cigojova ul.
tr. c. 48. 25649

**Zbornik slovenske
fotografije**
popolnoma nov, prodam
skoraj po polovni ceni.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 25653-6

**Dvoposteljno
pregrinjalo**
krasno, iz teške svile, ter
novi smoking, ugodno prodaj.
Skrabar, Cigojova ul. št.
11/L. 25650-6

Knjige
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Radio
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Radio
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Radio aparat
B. cevni, najmodernejše
konstrukcije, z vdelanim
gramofonom za radijski
prenos, zelo močan ojačevalnik,
poceni napredaj. — Posebno
pripraven za družinsko
in javne lokale. Informacije:
Realiteta pri. — Ljubljana,
Volfova 1. 25676-9

Oblacila
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Več suknj
in oblek
poceni prodaj. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 25678-18

Pohištvo
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Orehovo jedilnico
lepino, salonsko garnituro,
uporabno, poceni prodaj.
Kmetijski družbi, Novi trg,
opušča pod »Redka prilika«
na ogl. odd. Jutra. 25680-12

Pohištvo
moderno, velika izbira, po
najnižjih cenah. Andrejč,
Komenška ul. 34. 25680-12

Staro spalnico
in drugo pohištvo, prodam.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 25699-12

Spalnice
iz mehkega lesa, hrastovo
plekano, dobro ohranjeno.
prodaj. ABC, Ljubljana, Me-
dvodova 8, poleg Gorz-
skega kolodvorca, telefon
24-44. 25616-12

**BOLJE boste živeli
in več prihranili,**
ako imate

ZEPHIR-peč,

ker porabi samo 10 kg drv v 24 urah.

Izdeluje: ZEPHIR d. d. Subotica.

Zahtevajte brezplačen prospekt!

TVORNISKA SKLADIŠKA:
Ljubljana: Venceslav Breznik,
Celje: D. Rakusch,
Maribor: Pinter in Lenard,
Ptuj: Anton Brenčič,
Brežice: Loschnigg & Schmidt.

Obenem prodaja prvovrstnih »ELITE«
in »EVA« štedilnikov iz iste tvornice.

Francoške buldoge
diše rožnate, krasne okom-
piscer z modrim, pro-
vratno pokoleno, dobro
vredno, snažno, prodam
povsemlepe pov. Suboti-
ca, Poštni pretinac 184.
25600-27

2 lirska ovcarka
3 mesece stara, eksemplari
ugodno napredaj. — Lj. Mo-
žina, Zg. Siska 324.
25649-27

Črna mačka
kateri sliki na ime Boby
se je izgubila. Kdor jo
prinese v Vrbovec ul. 5,
dobi lepo nagrado. 25487-27

Aire-dal-terier
mladiči
Fistokrvni, krasni eksem-
plari z rodomom, od
jako dobrih staršev napre-
daj. — Doberman, lep, ši-
stokrvn in zelo dobro dre-
žeran, napredaj. Klemenčič,
Kardžičeva 10, Ljublj.
ljana. 25637-27

Stroj
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Zagel
Kupim dobroobranjen, rah-
ljen polnojarmenik 65-80
cm s priborom in okom-
piscer 35-50 HP, s spoj-
kasto rešetko. Ponudbe v
točnim opisom in najnižji
ceni poslati na zgoraj
ocenjeni na: »Auk. Za
greb, post. pret. 60.
25688-20

Remington
pisalne in računske stroje
na dolgoročno odplačilo po
površinskih cenah, kakor
tudi za vložne knjižice.
prodaja zastopnik za drav-
sko banovino IVO KLARIČ
Ljubljana, Miklošičeva ce-
sta 30, Maribor, Aleksan-
drova c. 43, prišt., desno.
Sprejemam zastopnike za
vsja večja mesta. Obširne po-
nudbe poslati na zgoraj
naslov. 25671-29

Šivalni stroj
pogrejljiv, cemski fabrika-
s okroglim točnikom ka-
kateri tudi šitka, poceni na
prodaj. KOVA TRGOVINA
Tyrševa 36. 25628-29

Pisalni stroj
skoraj nov prodam po ni-
ški cen. Vič, Glince c. VI/3
25695-20

Šivalni stroji
»Singer«, »Pfaff« senki,
krojarski in cviljarski, po-
ceni napredaj pri »Promote-
(nasprodi križanske cerkve).
25606-29

Dva parna stroja
30 in 45 KS in 2 parna
koti 25 in 35 kv. m, pov-
ršine, kompletna, s armat-
urami, napredaj po zelo ni-
ški cen. Ponudbe na podruž-
nico Jutra v Celju pod
značko »Industrija«. 25639-20

Stružnico
za felezo do 150 dolgo,
v dobrem stanju, kupim. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stružnica«. 25459-29

Auto, moto
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Avto
prodam po nizki cen, ogla-
se se Celovška 42, pri Vin-
cak. 25642-10

Motorno kolo
300 do 350 cm, s elektr.
zasvetilno, novjše tipe.
v brezhibnem stanju, ku-
pim. V račun dam 1 novo
moško in 1 novo žensko
kolo. Ostalo po dogovoru.
Naslov: Vevelj Oskar,
Strazšiške 760 pri Kranju.
25627-10

Salonski klavir
skoro nov, prodam na Din
5000 in zapuščino. Sika,
Maribor, Tattenbachova 27.
Pisane svetovne znamke,
skoro nov, krasen glas, —
prodaj. Dobraj, Maribor,
Tattenbachova 21. 25639-26

Kratek klavir
zelo dobro ohranjen, pro-
dam vseh preselitve. Vse
1254 Din. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 25636-26

Klavirji!
PIANINI!
HARMONIJI!
na obroke od Din 300
in na posodo
najceneje pri
Alfonzu Brezniku
na Aleksandrovi c. 7.
Velikanska izbira
najboljših svetovnih
fabrikatov
Steinway, Bösendor-
fer, Heintz, Förster,
Stingl original, etc.
Tudi preigrani klavirji
in pianini, naj-
modernejši, vedno v
zalogi pod polovico
ceno. Harmonike vseh
sistemov, kakor tudi
klavirske harmonike
prvih tovaren ter vsa
glasbila v veliki izbiri.

Kupim
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

**Stare moške obleke,
suknje, čevlje, perilo**
preproge kupujem, pri-
dem pogledat na dom,
plačam najboljša, pisane
na Mara Androvič, Ga-
ruosvo nabrežje. 25486-7

Javorove klade
neobrobilene, v vagonih
množično kupi Braza Le-
nard, Subotica. 25389-7

Ježice
kupujemo vagonске mono-
zice. Stavite cenno za fran-
ko vagon vaše postaje. —
Plačilo takoj. Rudolf Z.
Ljubljana, Gledališka 12.
25686-7

Sesalno
centrifugalno za 10-35 l
na minuto, kupim. Medved
Dolek. 25337-7

Polnojarmenik
(Vollgater) od 60 cm, na-
prej kupim. Lokomobil od
10-50 HP. J. S. Sobot-
an — Lipa, Belčinci. 25646-7

Stekleno stojalo
za delikatno, kupim. Po-
nudbe pod »Valkost« na
ogl. odd. Jutra. 25492-7

Frizerji!
Aparat za trajno onduš-
lo v vsem na posodo pro-
jeto odškodnini, eventual-
no poje kupim. Cen. po-
nudbe na ogl. odd. Jutra.
pod sifro »Dobro aparate.«
25635-7

Wertheimerco
dobro ohranjeno kupačo.
Popis blagajne in cenno na
Posojilnico v Trbovljah.
25343-7

Stare moške obleke
čevlje, perilo in modro-
ce kupujem. Pridem na
dom. Dopolnilca zadostu
je Alojzij Dramžič, Ljub-
ljana, Galušovo nabr. 2.
25557-7

Bančn. kom. zavod
Maribor, Aleksandrova c.
5000 in zapuščino. Sika,
Maribor, Tattenbachova 27.
Pisane svetovne znamke,
skoro nov, krasen glas, —
prodaj. Dobraj, Maribor,
Tattenbachova 21. 25639-26

Hranilne vloge
kupite ali prodajte
najboljše
potom moje pisarne
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
Telefon 36-10. 25655-16

Družabnika
sprejme dobro vpljena to-
varna za povečanje obra-
ta z gotovino Din 300 do
400.000. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Družabnik
99«. 25441-16

Vloge
Zveze slov. zadrug članice,
kupimo proti takojšnji go-
tovini. Stavite cenno za vi-
šnje vloge. Rudolf Zore,
Ljubljana, Gledal. 12.
25589-16

Vloge
Mestne hranilnice Celje,
večje zneske, kupimo za
takojšnje gotovino. Ponud-
be s cenno stavite takoj. —
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledal. 12. 25587-16

Izrabite priliko!
Vlagatelj Kmetске posojil-
nice ljublj. lahko kupijo za
knjižice lepe stavbne par-
cele, ki imajo veliko ho-
dočnost. Obrnite se na Ru-
dolf Zore, Ljubljana, Gled-
al. ul. 12. 25588-16

Kateri priletel
premožen gospod
posedi 10.000 Din osamlje-
ni, pošteni, prijazen človek
z lepo hišo. Potrebujeta za
povečanje kupčije. Vrne po
dogovoru. Dopise na ogl.
odd. Jutra pod »Ostredi po-
šteno ženo!« 25314-16

Družabnika
za manufakturo trgovino
v sredini mesta, na zelo
osamljeni lokaciji. Bšem ta-
radj razširjena obrata. Pi-
semne ponudbe pod »Ma-
nufaktura« na ogl. odd. Ju-
tra. 25647-16

Poravnave
plačanja dolgov
osredotočenega kreditu
in gotovine
na hranilne knjižice, ost-
be kapitala (tudi branilni
vlog) zaščitne ureditve,
davečne zapovedi, knjigo-
vodstvene ureditve, bilance
in vse druge trgovsko go-
spodarske posle izvede in
izvedenika mnenja oddaja
konocionistina
Trgovsko-gospodarska
poslovalnica v Ljubljani
Cesta 22 oktobra (Rimaka
cesta) št. 7. (Za pisarna
pojavila znamke.) 25481-30

Kmečko začitje
vse posej. informacije,
obračune in revizije za
upnike in dožnike
znizbo dolgov
Vam strokovno zadovolj-
ljivo uredi Komercialna
pisarna
Lojze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul.
7. (Za odgovor priloge
znamenke Din 5.—) 25615-30

Posojilo od
30-50.000 Din
še trgovci proti vključni
na prvo mesto in deset-
krotnemu jamstvu. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod št.
»960«. 25630-16

Posojilo
dobijo državni in samo-
upravljalni uradniki brez po-
rokov proti zadržanim na
prejemač. Dopise na: Gra-
dinarski dion. Mediona Da-
rvar, poverljivo za
dravsko banovino: Ljubljana,
Tyrševa 53. Za odgo-
vor znamenke Din 5. 25608-16

Knjižico
Mestne hranilnice 17.500,
prodam največjemu po-
kupniku. Kovčić, Mesičnik
ul. 13, Zagreb. 25491-16

Za 30.000 Din
knjižice Mestne hranilnice
Kamnik in za 10.000 Din
zadržane posojilske banke
Ljubljane, kupim. —
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 25450-16

Predno prodaste
Vaše hranilne vloge se
obrnite za informacije,
katere dobite brezplačno
v moji pisarni. A.
Planišnik, Ljubljana,
Beethovnova ul. 14-I. Te-
lefon 35-10. 25642-16

Steznike nederške
v največjih oblikah, da
postanejo dana vika in
osiguranje izdelava. Po
gleria on O. Huter,
Gajeva 31/L. Cene niske.
25618-35

V najem
Planinski dom
na Uskovnici
dam v najem. Nastavne in-
formacije: Zapane Antona,
Boh, Prednja vas 76. Ista-
nik Planin. doma. 25374-17

Pekarno
oddam v najem. Naslov v
vseh posl. Jutra. 2549-17

Pekarno
z podružnico oddam v naj-
nem. Naslov v vseh posl.
Jutra. 25628-17

Trgovino
z mešanim blegom, vsem-
nem najem v Ljubljani.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Promet 39.000.«
25382-17

Prekajevalnico
z modernim strojem, na
proletnem kraju, oddam
ugodno v najem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra v Cel-
lju pod značko »Prekajeval-
nica.« 25324-17

Mlekarno
zelo poceni prodam. Poiz-
ve se Mlekarna, Ambro-
zev trg. 25521-17

Vodni mlin
v rodovnem kraju, vza-
nem v najem. Ponudbe
na podružnico Jutra v Ce-
lju pod sifro »Mlin.«
25606-17

Trgovino
mešanega blaga prodam
ali oddam v najem. Ta-
koj. Centrum mesta. Po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Blago.« 25667-17

Gostilno
dam v najem na račun
Ljubljana-okolica. Polz-
ve se pri Bracar. Koko-
šarica 35. 25644-17

Lokali
Beseda 1 Din, davok 3 Din
na sifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Hotel ali pension
ali hišo za priključno
kupim ali vzemem v najem
v gorovju nad 900 m. Po-
nudbe v nemškem jeziku
na ogl. odd. Jutra pod
»Hotel.« 25641-19

Delavnico
na dvorišču. Mestni trg
približno 4x8.50 oddam
za 1. november solidnemu
lastniku. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Mina in
Cista obrta.« 25424-19

Lep trgovski lokal
oddam po nizki cen. Cen-
trum mesta. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 25444-20

Lokal
oddam s inventarjem pri
merno za prodajo mle-
čarice, s jedilno in kofe-
no. Naslov v vseh posl.
»Hotel.« 25641-19

Tristanovanska hiša
z gospodarskim poslopjem,
skoraj novo, poleg sadni
in zelenjarski vrt in trav-
nik, ob banovinski cesti v
bližnji okolici Ljubljane,
ugodno prodaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Ju-
tra. 25444-20

Novo hišo
s sobi, kuhinja, priključi-
ni, vrt stenece, gozdiček
polg prv. postaje od Ljub-
ljane prodam za 30.000 Din.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra. 25428-20

Hiše, posestva, vile
od 30.000 Din naprej
Trgovine - gostilne
prodaja Posredovalnica Ma-
ribor, Slovanska ul. 26.
25328-20

Hiša
4 stanovanjska v mestu
ugodno prodaj. Pripravna
za kake obit. Vključnih
Din 40.000. Oferte na ogl.
odd. Jutra pod »Solina
lega.« 25320-20

Hiše, posestva, vile
od 30.000 Din naprej
Trgovine - gostilne
prodaja Posredovalnica Ma-
ribor, Slovanska ul. 26.
25328-20

Hiša
na Rimski cesti št. 31, napre-
daj na nadpovršje. Vpra-
šanje odvisnosti pisarno
Stojan Jozip, pekarna, Pi-
šičeva 18, Maribor. 25320-20

Njivo
4.000 m prodam za nekaj
gotovine nekaj prevozim hi-
poteke. Naslov v vseh
posl. Jutra. 25635-20

Hiše
posvestva
kupite ali prodajte najugod-
nejše potom pisarne ADA-
MIC ALBIN, Ljubljana,
Gospovetska 8/II. Tele-
fon 32-86. 25571-20

Enodružinsko vilo
moderno, komfortno, na Je-
ziču, prodam. Cena 85.000.
Dopise na ogl. odd. Jutra
pod »Poceni.« 25619-20

Trgovsko hišo
renovirano, vgažno, re-
prezencano, dober do-
nos, cena 1.000.000. Hi-
poteka pri Mestni. Pro-
daj. Adamič, Ljubljana,
Gospovetska 8/II. 25372-20

Nova vila
v centru Savinjske doline,
industrijski kraj, pripravna
za vsako obrt ali zoboh-
tarsko, ugodno prodaj. Pro-
javila: Jager, gostilna
»Na-Na«, Celje. 25635-20

Hišo ali vilo
kupim v Mariboru. Preva-
nem hipoteko Meste. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Nova hiša.« 25371-20

Mnogostano.
vansko hišo
hišo v Ljubljani ob tram-
vaju z modernim trak-
om, pripravna tudi za
mizarnico ali drug obrat
ca 1500 m² prodaj za
85.000 Din. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Tudi
di dobre knjižice.« 25484-20

Napredaj
nova enodružinska hiša
z vrtom in bližnji losem-
cerkve v Mestni. Mod-
na stanovanja, vsako-
prtilčna hiša na Smar-
ški c. s prevezom več
je hipoteka Jozip Or-
šič, Mestni trg št. 5.
Meste, Ljubljana. 25483-20

Lep vinograd
pri Sv. Uršuli, pri Pristavi
ca 3 aca, s čisto trto
namaj, krasna lega, s si-
dano hišo, tremi sobami,
obokano vinko kletjo in
druga približno, bo dne 11.
11. 1936, prodam na javni
sodi dražbi. Najboljše
informacije pri sreskom so-
dišču v Smarju pri Jelšah.
25323-20

Trinadstropna
večja hiša
s 4 trgovskimi lokali, v
središču Ljubljane, popolno-
na nova, s vsem moder-
nim komfortom opremljena
tako napredaj (tudi polo-
na na ogl. odd. Jutra pod
»Sigrum.« 25323-20

Posojilo 10.000 —
500.000 dinarjev
na dolgoročno odplačilo,
brez obresti, davkom. Za
informacije poslite Din 10
v znamenki, Triumph Smič-
klovasova ul. 2, Zagreb.
25373-20

Srednje posestvo
kija v Sloveniji ali v bli-
žnji Ljubljane kupim. Pla-
mam tako v gotovini. Po-
nudbe s opisom na ogl.
odd. Jutra pod »Srednje
posestvo.« 25320-20

Parcela in travnik
ugodno prodaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Ju-
tra. 25553-20

Stavbno parcelo
kupim v bližini nove romi-
ske. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Gotovina-parcela.«
25326-20

Hiše, trgovine, gostilne
restavracije, bufete in men-
je prodam in posreduje
kupoju. Za informacije
poslite Din 50 v znamenki,
Triumph, Smičklovasova 31,
Smičklovasova 21, Zagreb.
25372-20

Hišo kupim
v Ljubljani ali okolici. Ju-
tra pod »Dinar takoj.«
25373-20

Hišo
v Rožni dolini VIII/28, po-
ceni prodam (VII, Ljubljana,
33.000). Potrebna gotovina Din
33.000. ostalo hipoteka. 25387-20

Vila Amerika
enodružinska hiša, vile
sifra, s parno pekarnico,
stanovsko, gospodarskim
poslopjem, dva vrta, sado-
nemski, 27 arov 90 kv. m
zemljišča, napredaj. Pri-
pravna za trgovino, za
stravna parki letovišče,
Stojan Jozip, pekarna, Pi-
šičeva 18, Maribor. 25320-20

Dvostanovanjsko
hišo
s vrtom in priključniki,
prodam. Pobrteje, Aleksan-
drova c. 95 pri Mariboru.
25320-20

Hiša s pekarno
in dobro ideolo gostilno,
enodružinska, poleg Glav-
nega trga v Mariboru, po-
stajna napredaj zaradi selitve.
Vprašanje v mikarni, Koro-
ška cesta 30, Maribor. 25320-20

Tristanovanska hiša
z gospodarskim poslopjem,
skoraj novo, poleg sadni
in zelenjarski vrt in trav-
nik, ob banovinski cesti v
bližnji okolici Ljubljane,
ugodno prodaj. Naslov
v vseh poslovalnicah Ju-
tra. 25444-20

LAKO STARTANJE
SIGURNA VOZnja

novi
Mobiloi
ARCTIC

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC

SMRT
ČELAVOSTI

MORANA

Ze TISOCI so si RESILI LASE s KOZMETICNO TEKOCINO

„MORANA“

KUPITE JO TAKOJ, prijetnega je in nežnega vonja. TAKOJ izginejo prihajaj, vse kožne neprijetnosti. Krepi korenine, izpadanje las preneha, LASJE zrastejo na GOLEM mestu

Poslijemo po povzetju, steklenica Din 40. Poština in paket Din 7.

MODERNA KOZMETIKA, Split.

Ce ne boste z rezultatom zadovoljni, vrnemo denar!

GLASBILA

Schneider priznana so od umetnikov

kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER

IZDELAVANJE GLASBIL in GLASBENIH PRITEKLIN

ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/6

Violine..... od Din 71- nazgor
Kitare..... - 148- -
Mandoline... - 98- -
Harmonike... - 75- -

Havajske kitare, kromatične, harmonike, trube, saksofoni in t.d. najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POLIČNI GENIK

Ka jesenske DNEVE

29. 35. 59. 79. 129. 129.

6153-31 Gumaste gafoše za damske čevlje z visokim in nagolovnim nosom. Truparasti, bosta na okoliščih v obsegu nam in čistim jesenskim in zimskim vremenom!

3222-49000 Najboljša obutva za ženske hite oblike iz močnega usnja z nerastrogivom gumo. Sijam podplatom Din. 30-34 din 59-60-55-58 din 45-

5305-39 Kahlji in udobni barbu. masti čevlji niti, tem na zelo brežnji okoliščini z lakom

1943-24 Močni in kahlji čevlji za udobno in hitro hoda s rožnato pulo črne in rjave

6029-29 Elegantni moški čevlji za ulico in čevlji ali hovega boka s prigrmi, stvarimi podplati.

6077-22 Najprekvalitnejši in najbolj udoben čevlji za gospodarske in uradne namene in težke hoda, boka s širokim podplatom.

Grata

Vdrgavanje z DIANA francoskim vinskim žganjem ne učinkuje samo mestoma!

Mnogi mislijo, da učinkuje DIANA francosko vinsko žganje samo na mestih, kjer se vrti. To je velika zmeta! DIANA francosko vinsko žganje ne učinkuje samo mestoma; kožne pore jo absorbirajo popolnoma, in ona poživlja cirkulacijo krvi. Krvna cirkulacija postane jačja, hitrejša in osvežuje ves organizem. Eno nadrgenje z DIANA francoskim vinskim žganjem vs prepriča o odličnem učinku davno že znane domačega sredstva.

DIANA
FRANCOSKO ŽGANJE

ZA BOŽIČ 1936!

tople puhnate odeje
volnene odeje
vata odeje
tkanine za odeje.

WEKA MARIBOR

SMOKVE dalmatinske nove (tudi za žganjekuho)

zopet na zalogi. Najceneje kakor vedno pri

M. Stele & I. Pielick.
LJUBLJANA — POGACARJEV TRG
(v knezonadškofijski palači)

UPRAVA KOPALIŠČA »SK ILIRIJA« v LJUBLJANI,

razpisuje zakup buffeta, brivnice in shrambe koles za sezono 1937.

Rok za pismene ponudbe 15. november 1936, na upravo kopališča, Cankarjevo nabrežje 1/III (g. Verbič). — Istopam informacije od 17. do 19. ure.

Otroški vozički najnovejših modelov
Dvokolesa motorji, vrtiklji
Sivalmi stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 1
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Izkušen, v tukajšnjih trgovskih krogih dobro vpeljan strokovnjak

išče družabnika z večjim kapitalom radi ureditve manjše predilnice bombaža

Odgovarjajoči, po možnosti ob železniški progi ležeči objekti, bi se event. lahko za to preuredili. — Ponudbe pod »Gesicherte Prosperität« na ogl. odd. »Jutra«.

Parketne deščice, trstje za stropne, asfaltno strešno lepenko, bitumen-juto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak

razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki

JOS. PUH, Ljubljana Gradaška ulica 22
Telefon št. 25-13

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubega sina, brata, nečaka, gospoda

Joškota Pavliča

ki je bil prepeljan iz Kragujevca v Kamnik; se za premnoga izkazana sočutja in sožalja najlepše zahvaljujemo.

Predvsem se zahvaljujemo upravniku voj. bolnice v Kragujevcu g. dr. Sidorenku in vsem gg. zdravnikom, ki so se trudili, da bi ga ohranili pri življenju. Nadalje č. gdu voj. duhovniku Ronko Antonu in zašč. dipl. sestri Hedžet v Kragujevcu.

Posebna zahvala sportnemu društvu SK Kamnik za petje in prekrasni venec ter spremstvo na njegovi zadnji poti; vsem trgovskim sotrudnikom v Kamniku in Fe. Sarabon v Ljubljani, ter vsem darovalcem cvetja in vsem tistim, ki ste ga v tako lepem številu spremili na njegovi zadnji poti.

KAMNIK, 24. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Za vse pismene in ustmene dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi naše ljubljene hčerke in sestri

ANICE

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno gđnici Minci Robičevi iz Mojstrane in gospodu Humru, ki sta nam ob strani stala. Sokolicam za prekrasen venec, prijateljici gospe Humerjevi za ganljive besede in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

JESENICE, dne 25. X. 1936.

Rodbina CINKOVIC.

Škor oglasuje — ta napreduje!

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

†

Potrti v dno duše javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je danes nenadno za vedno zapustila naša ljubljena žena, mamica in sestra, gospa

VIDA MEHLE roj. Košiček
HIŠNA POSESTNICA

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 25. oktobra 1936., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanska ul. 17, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 24. X. 1936

Neotolažlivi: soprog JANKO s hčerko VIDO in brata IVAN in JOZE.

†

Dotrpela je naša ljubljena, nepozabna mati

LAVRIČ NEŽA

Drago mamu spremimo k večnemu počitku v ponedeljek.

LOŠKI POTOK, 24. oktobra 1936.

žalujoče rodbine:
LAVRIČ, BARTOL, KOŠIR, ERBEŽNIK, ŽELEZNIK.

†

Najina dobra mama oz. tašča, gospa

Helena Pavšlar
posestnica

naju je danes za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 25. oktobra ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Kranju.

KRANJ, dne 24. oktobra 1936.

TOMAŽ PAVŠLAR, sin, NADA PAVŠLAR roj. CVIRN, sinaha, in ostalo sorodstvo.